

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

RAPPORT 2018:22

Dokumentationssystem för byggprodukter

Regler om loggbok för vissa nya
byggnader och anläggningar

Dokumentationssystem för byggprodukter

Regler om loggbok för vissa nya
byggnader och anläggningar

Titel: Dokumentationssystem för byggprodukter
Rapportnummer: 2018:22
Utgivare: Boverket, juni, 2018
Upplaga: 1
Tryck: Boverket internt
ISBN tryck: 978-91-7563-568-2
ISBN pdf: 978-91-7563-569-9
Diarienummer: 3.4.1 3394/2017

Rapporten kan beställas från Boverket.

Webbplats: www.boverket.se/publikationer
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Förord

Boverket har haft i uppdrag av regeringen att komplettera Boverkets tidigare förslag om dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnad av byggnadsverk, en så kallad loggbok. Uppdraget ska genomföras i samråd med Transportstyrelsen och Trafikverket, särskilt gällande de delar av förslaget som omfattar anläggningar, samt i dialog med andra berörda myndigheter och branschaktörer.

Ansvarig enhetschef för regeringsuppdraget har varit Lena Hagert Pilenås. Thomas Johansson har varit uppdragsansvarig och i arbetet har Erik Olsson, Maria Thuresson, Ylva Rönning, Anders Mathiasson, Madeleine Hjortsberg och Tove Lundmark Söderberg deltagit.

Karlskrona juni 2018

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	7
Summary.....	13
1 Inledning	15
1.1 Bakgrund.....	15
1.2 Uppdraget.....	15
1.3 Syfte och mål.....	16
1.4 Avgränsningar	16
1.5 Koppling till andra uppdrag	17
1.6 Arbetsmetod och samråd	17
1.7 Ordlista	18
1.8 Läsanvisningar	19
2. Tidigare utredningar om loggbok	21
2.1 Boverkets regeringsuppdrag om loggbok	21
2.2 Remissynpunkter	22
2.3 Kompletterande konsekvensanalys	23
3 Problembeskrivning	25
3.1 Problem med att inte föra loggbok	25
3.2 Problem med att ställa krav som ger god spårbarhet	25
4 Europeiska och svenska regler med koppling till loggbok	29
4.1 Byggproduktförordningen, CPR	29
4.2 Reach-förordningen	31
4.3 EU:s avfallsdirektiv	33
4.4 Svenska regler med koppling till loggbok.....	33
5 Boverkets förslag om loggbokens utformning	35
5.1 Ny lag om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk	36
5.2 Byggnadsverk som omfattas	38
5.3 Byggprodukter som ska dokumenteras	44
5.4 Innehåll i loggboken	46
5.5 System för dokumentation av uppgifter	52
5.6 Upprättande, förvaltning och överlämnande av loggboken	55
5.7 Tillsynsmyndighet, utformning av tillsyn och sanktioner	60
5.8 Om förslaget är anmälningspliktigt.....	63
5.9 Tidpunkt för ikraftträdande och eventuella övergångsbestämmelser	64
6 Konsekvenser av Boverkets förslag.....	67
6.1 Förutsättningar för konsekvensutredningen.....	67
6.2 Referensalternativet - om inget lagkrav införs	68
6.3 Konsekvenser för staten	69
6.4 Konsekvenser för byggherrar, byggnadsentreprenörer och byggnadsägare.....	71
6.5 Konsekvenser för byggprodukttilverkare.....	76
6.6 Samhällsekonomiska konsekvenser	77
6.7 Sammanräkning av monetärt beräknade effekter.....	80
6.8 Känslighetsanalyser	82
6.9 Övriga konsekvenser	85
6.10 Sammanvägd bedömning	87

7 Författningsförslag med motiv	89
7.1 Författningsförslag	89
7.2 Specialmotivering till författningsförslagen.....	95
7.3 Myndighetsföreskrifter om loggbok	106
8 Olika alternativ för när reglerna införs.....	109
8.1 Alternativ A: Införa regler omgående	110
8.2 Alternativ B: Först driva frågan om spårbarhet inom EU	113
8.3 Alternativ C: Avvakta tills EU-lagstiftningen medger att mer heltäckande krav på loggbok kan ställas	115
Referenser	117
Bilaga 1. Boverkets uppdrag	119
Bilaga 2. Transportstyrelsens och Trafikverkets yttrande om samråd.....	123
Bilaga 3. Tidigare utredningar om farliga ämnen i byggprodukter	133
Bilaga 4. Remissvar på Boverkets tidigare utredning om loggbok	135
Bilaga 5. Svenska regler med koppling till loggbok.....	139
Bilaga 6. Europeiska och svenska arbeten med koppling till loggbok	145
Bilaga 7. Loggboks- och produktvärderingssystem.....	149

Sammanfattning

Boverket har med denna utredning kompletterat Boverkets tidigare förslag om dokumentationssystem för byggprodukter, en så kallad loggbok, vid nybyggnation av byggnadsverk (rapport 2015:46). Bestämmelserna om vilka byggnadsverk som ska omfattas av krav på loggbok i detta förslag skiljer sig delvis från det förslag som Boverket lämnade i sin tidigare rapport.

Några av de utgångspunkter som Boverket har haft vid utformningen av förslaget är:

- Lagförslaget utgör en miniminivå som alla aktörer som omfattas av kravet måste uppnå. Det är möjligt att frivilligt dokumentera fler uppgifter än vad som omfattas av lagkravet.
- De krav som ställs på den information som ska anges om byggprodukter i loggboken ska inte vara mer omfattande än den som finns tillgänglig som en följd av annan lagstiftning.
- Förslaget ska överensstämma med rådande EU-rätt.

En ny lag om loggbok för vissa byggnadsverk

Boverket föreslår en helt ny lag och förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk. Boverket anser inte att reglerna om loggbok ska ingå i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, utan finner det lämpligt med en separat reglering. Författningsförslagen har, i förhållande till det lagförslag Boverket lämnat i sin tidigare rapport, kompletterats med bland annat regler om loggbokens innehåll och tillsyn.

Bestämmelserna i lag och förordning behöver i vissa avseenden kompletteras med myndighetsföreskrifter. Det föreslås att Boverket får bemyndigande att meddela föreskrifter om loggbok för byggnader medan Transportstyrelsen får bemyndigande att precisera reglerna om loggbok för anläggningar.

Byggnadsverk som omfattas

Boverket föreslår att det ska införas lagkrav på att upprätta loggbok vid uppförande av nya byggnader som har en bruttoarea över 1000 kvadratmeter, dock med vissa undantag.

Boverket föreslår också att det ska införas lagkrav på att upprätta loggbok för nya anläggningar som byggs i form av väg, järnväg, spårvagn eller

tunnelbana. Lågtrafikerade vägar med en årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) under 2000 fordon ska dock vara undantagna från kravet.

Byggprodukter som ska dokumenteras

Boverket föreslår att byggprodukter som stadigvarande ingår i byggnadsverk ska förtecknas i loggboken med vissa undantag.

Innehåll i loggboken

Boverket föreslår att loggbokens innehåll omfattar följande uppgifter om byggprodukterna:

- Artikelinformation (tillverkare, identifikationskod, avsedd användning)
- Datum för loggning
- Säkerhetsdatablad, för kemiska produkter enligt Reach, artikel 31
- Information om kandidatämnen i varor enligt Reach, artikel 33
- Prestandadeklaration, om produkten är CE-märkt
- Mängd
- Placering (fritext)

För byggnadsverket ska det också finnas en sammanställning över byggnadsverkets kandidatämnen enligt EU:s Reach-förordning¹ och det ska framgå i vilka byggprodukter och var i byggnadsverket de är placerade.

Förslaget till lagreglering om innehåll bedöms vara förenligt med EU:s byggproduktförordning.

System för dokumentation av uppgifter

Boverket föreslår att loggbok ska finnas hos byggnadsverkets ägare under byggnadsverkets livslängd. Boverket föreslår att byggnadsverkets ägare fritt kan välja loggbokssystem så länge som krav på innehåll och vad som i övrigt kommer av lagstiftningen uppfylls. Loggbok ska finnas i elektronisk (digital) form.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG

Ett nationellt register med uppgift om att loggbok är upprättad för byggnader kan lämpligen samordnas med ett register för klimatdeklaration.

Upprättande, förvaltning och överlämnande av loggboken

Boverket föreslår att loggbok ska upprättas vid uppförande av nya byggnadsverk och hållas uppdaterad under byggnadsverkets livslängd.

Byggherren ska se till att loggbok upprättas. Byggherren har skyldighet att överlämna loggboken till byggnadsverkets ägare som därefter har skyldigheten att förvalta och uppdatera loggboken under byggnadsverkets livslängd.

För byggnader bör loggboken uppdateras vid lov- och anmälningspliktiga åtgärder enligt PBL. För väg, järnväg, tunnelbana och spårvagn bör uppdatering ske vid väsentliga ändringar vars innebörd och omfattning får preciseras närmare av ansvarig myndighet i föreskrifter.

Tillsynsmyndighet, utformning av tillsyn och sanktioner

Boverket föreslår att

- Boverket blir tillsynsmyndighet avseende krav på loggbok för byggnader.
- Transportstyrelsen blir tillsynsmyndighet avseende krav på loggbok för anläggningar i form av väg, järnväg, tunnelbana och spårväg.

Tillsynen bör omfatta att se till att en loggbok upprättas för nya byggnadsverk, att loggboken uppdateras och att loggboken överläts till en ny ägare av byggnadsverket. Tillsynen bör även omfatta kontroll av loggbokens innehåll genom stickprovskontroller. Tillsynsmyndigheten bör ha möjlighet att ingripa med sanktioner i form av föreläggande och föreläggande vid vite.

Anmälningspliktigt till EU

Byggtjänster omfattas av EU:s tjänstedirektiv². Boverket bedömer därför att direktivets regler om införande och anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet blir tillämpliga på förslaget. Enligt Boverkets bedömning bör kommande föreskrifter även vara anmälningspliktiga som tekniska föreskrifter enligt EU:s anmälningsdirektiv³.

---

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/1535/EU om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Ett stegvist införande

Boverket har gjort vissa avgränsningar i regelförslagets omfattning för att det ska vara tillämbart på kort sikt. Avgränsningarna omfattar bland annat:

- vilka byggnadsverk som omfattas
- vilken information som ska anges om byggprodukterna
- vilka ändringar i byggnadsverk som loggboken ska uppdateras för

Det innebär att de regler Boverket föreslår bör ses som ett första steg. Om dessa regler införs bör de åtföljas av en uppföljning och utvärdering efter att systemet har varit i bruk ett antal år. Det kan sedan ligga till grund för en justering av reglernas omfattning i ett andra steg.

Det finns idag flera system för loggbok på marknaden. Vid kontakter med representanter från branschen ges bilden att alla allmännyttiga företag, kommuner och landsting redan ställer krav på loggbok⁴. Trafikverket ställer krav på loggbok vid anläggningsprojekt som kräver vägplan eller järnvägsplan. Stockholms stad, Göteborgs stad och Malmö ställer också motsvarande krav och allt fler medelstora och mindre kommuner följer efter. IVL gör bedömningen att cirka 70 procent av alla byggnader över 1000 kvadratmeter och samtliga anläggningar, med undantag för vägar med ÅDT under 2000 fordon, kommer att ha loggbok motsvarande detta förslag inom några år⁵.

Tidpunkt för ikraftträdande

Boverket uppskattar att en reglering enligt förslaget tidigast kan vara på plats cirka 2,5 år från det att regeringen skickar Boverket rapport på remiss.

Samtidigt har det framkommit i remissinstansernas synpunkter på tidigare rapport 2015⁶ och från branschdialogen under detta uppdrag att det förslag som går att införa i närtid skulle ge en begränsad nytta i förhållande till önskvärd omfattning på en lagstiftning. Konsekvensanalysen pekar också mot att kostnaderna skulle överstiga nyttorna. Det är dock svårt att generellt beräkna nyttorna av en lagreglering av krav på loggbok.

Den lagreglering som vore önskvärd skulle innebära mer långtgående krav på information om byggprodukterna än vad som är möjligt att ställa

---

⁴ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965.

⁵ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965.

⁶ Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation (rapport 2015:46, Boverket).

idag. Det vore önskvärt att ställa krav på att loggboken ska innehålla deklarerationer av byggprodukternas kemiska innehåll. Sådana krav medför dock handelshinder och bedöms inte vara förenliga med EU:s byggproduktförordning.

Mot bakgrund av denna situation kan Sverige välja olika strategier i genomförandet av ett nationellt krav på loggbok. Vilken strategi som väljs påverkar tidpunkten för när lagregleringen införs. Följande handlingsalternativ bedömer Boverket vara möjliga:

- A. Krav på loggbok enligt detta förslag införs omgående för att skapa ett system där det i framtiden blir möjligt att inkludera utökade krav på kemikalieinformation om byggprodukter. Sverige driver frågan om redovisning av kemiskt innehåll för byggprodukter inom EU med avsikt att få bättre spårbarhet av kemikalier i byggnader.
- B. Regeringen driver först frågan inom EU om redovisning av kemiskt innehåll för byggprodukter. Sverige inför regler i ett första steg motsvarande detta förslag vid en tidpunkt då Sverige med rimlig säkerhet kan bedöma att det kommer bli möjligt att ställa krav på att tillverkare av byggprodukter ska redovisa kemiskt innehåll i sina produkter.
- C. Sverige avvaktar med reglering och inför en mer heltäckande lagstiftning vid den tidpunkt då EU:s byggproduktförordning medger det. Alternativet kan kombineras med strategin att driva frågan om redovisning av kemikalieinnehåll inom EU.

Boverket bedömer att kostnaden för att upprätta och förvalta loggbok enligt detta förslag i genomsnitt kommer att vara 0,2 procent av byggkostnaden. Bedömningen är att bostadsbyggandet inte kommer att påverkas nämnvärt om detta förslag införs.

Summary

This report is a complementary report to an earlier report in 2015 on a national system and rules for documentation of building products used in new construction works, a so called logbook, from The National Board of Housing, Building and Planning (2015:42).

The proposed legislation differs from earlier proposals made in the report 2015 regarding the regulation of which construction works that should be obligated to do documentation of building products.

The objective for this report has been to outline a regulation at a minimum level in correspondence with EU-law. More information regarding the building products should be possible to document voluntary.

The value or values of a legislation requiring documentation of building products in a building, road or rail road is difficult to estimate with certainty. According to the assessments of The National Board of Housing, Building and Planning the costs for establishing and manage a documentation system for building products, logbook, will come to 0,2 percent of the total cost for the building process.

Logbook regulations covering some types of construction works are proposed by The National Board of Housing, Building and Planning in consultation with the Transport Agency and The Transport Administration.

The proposed legislation demands certain builders and building managers to create and manage logbooks. The use of the logbook is expected to spread to operators that today are not interested in this type of documentation. The proposal requires that the logbook should be preserved, but there are no detailed rules on the design.

The regulation of requirements for documentation of building products used in new construction works is proposed to be implemented in a new law and ordinance. The regulation is mostly the same regulation proposed in the earlier report 2015. However, in this report the regulation proposal is supplemented with regulation on supervision and regulation of the content of the logbook. The affected construction work is proposed to be buildings larger than 1000 square meters and roads and rail roads with a certain degree of traffic. The content of the logbook is proposed to be documentation regarding information of the building products:

- Item information (manufacturer, identification, intended use)
- Date of documentation in the logbook
- Security information (Reach, article 31)
- Information (Reach, article 33)
- Certificate on performance
- Quantity
- Placement

The proposed regulation entails no restriction on trade or conflict with EU-law.

The owner of a building, a road or rail road is obligated to keep the logbook and make necessary documentation regarding building products. There is no regulation on which system for documentation that has to be used. However, the logbook should be made in digital form.

The logbook should be updated when certain amendments are made to a building, road and rail road.

The National Board of Housing, Building and Planning is suggested to be supervisory board regarding buildings. The Transport Agency is suggested to be supervisory board regarding roads and rail roads.

The proposed regulation is possible to enforce at once. However, a period of two and a half years will pass before the regulation can be implemented because of the legislation procedure. The report also discusses benefits of implementing a regulation at a later date in order to take into account amendments in the regulation at EU level regarding documentation of building products.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

I Boverkets regleringsbrev för 2015 fick myndigheten i uppdrag att undersöka om det finns förutsättningar att införa ett nationellt system för dokumentation av byggprodukter och byggnadskomponenter, en så kallad loggbok för byggnader. I uppdraget ingick att undersöka förutsättningarna för att införa ett liknande krav på anläggningar exempelvis vid byggandet av broar och annan infrastruktur. Uppdraget genomfördes i samråd med Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket, Trafikverket och Transportstyrelsen.

Boverket föreslog en ram för loggbokens innehåll men inte detaljerade regler (rapport 2015:46). Boverket konstaterade att innan regleringen kan träda ikraft behöver vissa delar utredas mer. Dessa delar är framför allt kostnadsmässiga konsekvenserna, var regleringen ska införas, samt hur tillsynen ska utformas.

I maj 2017 levererade Boverket en fördjupad konsekvensutredning (rapport 2017:8) som kompletterade Boverkets tidigare rapport. Boverket konstaterade bland annat att kravet på loggbok inte bör innebära någon märkbar effekt på bostadsbyggandet om kravet omfattar större byggnader och då utförarna har erfarenhet av dokumentation i samband med bostadsbyggande.

1.2 Uppdraget

Boverket ska med beaktande av remisskommentarer från den tidigare utredningen (rapport 2015:46):

- utreda utformningen av tillsyn över den föreslagna loggboken, eventuella sanktionsmöjligheter och val av tillsynsmyndighet, för både byggnader och anläggningar,
- förtydliga den föreslagna loggbokens innehåll, vem som har ansvar för loggboken under brukarskedet och hur den ska överlämnas mellan parter,
- ge förslag på i vilken lag loggboken ska regleras,
- ge förslag på lämplig tidpunkt för ett ikraftträdande, eventuella övergångsbestämmelser och om förslaget ska anmälas till EU-kommissionen.

Boverket ska ge förslag på ändringar i lag, förordning och myndighetsföreskrifter och beskriva konsekvenserna av ett genomförande av förslagen.

Uppdraget ska genomföras i samråd med Transportstyrelsen och Trafikverket samt i dialog med andra berörda myndigheter och branschaktörer.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2018.

Uppdraget i sin helhet finns i bilaga 1.

1.3 Syfte och mål

Syftet med loggbok

Med loggbokens hjälp ska man kunna spåra byggprodukter som ingår i byggnadsverk under hela byggnadsverkets livslängd. Loggboken ska ge information eller visa var information finns att hämta om byggprodukten. Särskilt viktigt är att kunna spåra byggprodukter som kan ge negativa hälso- eller miljöeffekter så att lämpliga åtgärder kan vidtas. Loggboken ska också kunna användas för att byggprodukter ska kunna cirkulera i giftfria och resurseffektiva kretslopp.

Målet med loggbok

Med loggbokens hjälp kan man få reda på var i byggnadsverket som byggprodukterna finns placerade och information om vad byggprodukter innehåller. Denna information kan användas i samband med förvaltning, sanering, ändring och rivning av byggnadsverket.

Mål med uppdraget

Utredningen ska ge det underlag regeringen behöver för att kunna göra en fullständig bedömning av vad införandet av krav på loggbok vid uppförande av nya byggnadsverk kommer att innebära och hur det bör genomföras.

1.4 Avgränsningar

Inom ramen för utredningen lämnas inget författningsförslag på föreskriftsnivå. Boverket beskriver dock i ett särskilt avsnitt i vilka avseenden Boverket ser att förslaget till regleringen på lag- och förordningsnivå behöver kompletteras med myndighetsföreskrifter.

1.5 Koppling till andra uppdrag

Utredningen har sett kopplingar till framförallt två uppdrag;

- Boverkets uppdrag att föreslå metod och regler för redovisning av byggnaders klimatpåverkan (N2017/05878/PBB). Uppdraget ska redovisas till regeringskansliet senast den 15 juni 2018.
- Kommittén för modernare byggreglers direktiv om en genomgripande översyn av Boverkets byggregler m. m. (Dir. 2017:22). Delbetänkandet om miljöpåverkan kommer att redovisas till regeringskansliet den 20 juni 2018.

1.6 Arbetsmetod och samråd

En arbetsgrupp bestående av jurister, ekonom, civilingenjör, miljövetare och biolog har arbetat med uppdraget. IVL har på uppdrag av Boverket utrett och lämnat underlag om loggbokens innehåll med tillhörande konsekvensutredning⁷.

Andra konsultföretag har använts för att lämna underlag om de dokumentationssystem som finns på marknaden idag och om användningen av sådana system bland små- och medelstora byggtreprenörer.

Boverket har beaktat remisskommentarer på tidigare utredning om loggbok (rapport 2015:46). Utredningen har även fört dialog med bygg-, anläggnings- och fastighetsbranschen genom ett flertal distansmöten samt ett heldagsmöte i Stockholm. Utredningen har också fört dialog med privata miljöcertifieringssystem och utvecklare av loggboksverktyg.

Utredningen har under perioden från uppdragets början till tidpunkt för redovisning haft samråd med Transportstyrelsen och Trafikverket. Transportstyrelsen har inte någon avvikande uppfattning i någon fråga rörande detta förslag till loggboksbestämmelser. Trafikverket tillstyrker författnings- och förordningsförslaget, enligt kapitel 7, men har en avvikande mening om slutsatserna i konsekvensbeskrivningen, kapitel 6, och i resonemanget om olika alternativa tidpunkter för ikraftträdande, kapitel 8. Trafikverket förordar att framtaget lagförslag träder ikraft senast den 1 januari 2021. Transportstyrelsens och Trafikverkets yttrande finns i sin helhet i bilaga 2.

Utredningen har fört dialog med Kemikalieinspektionen och Folkhälsomyndigheten. Synpunkter på rapporten har inhämtats från Naturvårdsverket.

---

⁷ IVL:s rapport ”Förslag till införande av loggbok”, nr U5965

1.7 Ordlista

Anläggning: Andra byggnadsverk än byggnader.

BIM: Byggnadsinformationsmodellering (Building Information Modeling). Koncept för detaljerad modellering och informationshantering för byggnadsverk. Arbetsmetoden BIM är ofta förknippad med att man skapar en objektbaserad tredimensionell modell av verkligheten.

Byggprodukt: En produkt som är avsedd att stadigvarande ingå i ett byggnadsverk. (1 kap. 4 § PBL).

Varje produkt eller byggsats som tillverkas och släpps ut på marknaden för att varaktigt ingå i byggnadsverk eller delar därav och vars prestanda påverkar byggnadsverkets prestanda i fråga om de grundläggande kraven för byggnadsverk. (artikel 2.1 byggproduktförordningen).

Byggnad: En varaktig konstruktion som består av tak eller av tak och väggar och som är varaktigt placerad på mark eller helt eller delvis under mark eller är varaktigt placerad på en viss plats i vatten samt är avsedd att vara konstruerad så att människor kan uppehålla sig i den. (1 kap. 4 § PBL).

Byggnadsverk: En byggnad eller annan anläggning. (1 kap. 4 § PBL).

Miljöcertifieringssystem: System för bedömning av byggnadsverk utifrån olika miljö- och hälsorelaterade kriterier. Miljöcertifieringssystem är framförallt förknippat med miljöklassning av byggnader.

Förvaltningssystem: Digitalt system där byggnadsägaren samlar fastighetsrelaterad information rörande drift, underhåll, etc.

Kemisk produkt: Ett kemiskt ämne eller en blandning av olika kemiska ämnen.

Loggbok: En samlad dokumentation om vilka byggprodukter som ingår i ett byggnadsverk.

Loggbokssystem: Det system (verktyg) där informationen om byggprodukter samlas.

Vara: Ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion.

Farliga ämnen i byggprodukter används som begrepp i denna rapport. Det finns ingen entydig definition av farliga ämnen i byggprodukter. I

Naturvårdsverkets rapport ”Förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall”⁸ definieras att farligt avfall är sådant avfall som är markerat med en asterisk (*) i avfallsförteckningen i bilaga 4 till avfallsförordningen⁹. I EU:s CLP-förordning¹⁰ (”Classification, Labelling and Packaging”) regleras hur kemiska produkters farliga egenskaper ska klassificeras och hur märkningen ska utformas med information till användare om risker och skydd. Regler om säkerhetsdatablad för kemiska produkter finns i Reach-förordningen artikel 31¹¹. Det har inte funnits skäl att närmare definiera begreppet ”Farliga ämnen” i denna rapport.

1.8 Läsanvisningar

Rapporterna är indelade på följande sätt.

I kapitel 2 beskrivs tidigare utredningar med koppling till loggbok. Bland annat sammanfattas Boverkets uppdrag om loggbok som genomfördes 2015 och de remissynpunkter som lämnades på denna.

I kapitel 3 beskrivs översiktligt de problem som uppstår till följd av bristande spårbarhet av byggprodukter och dess innehåll i ett byggnadsverk.

I kapitel 4 beskrivs europeiska och svenska regler med koppling till loggbok och som beaktas i Boverkets förslag.

I kapitel 5 redovisas Boverkets förslag om hur systemet för loggbokskravet bör vara utformat.

I kapitel 6 beskrivs konsekvenserna av förslaget.

I kapitel 7 presenteras de författningsförslag som krävs för genomförandet av Boverkets förslag.

I kapitel 8 beskrivs olika alternativ för när reglerna kan införas.

---

⁸ Förbättrad avfallsstatistik och spårbarhet, Redovisning av ett regeringsuppdrag Rb 2015, Ärendenr NV-00316-15, Naturvårdsverket 2015.

⁹ Avfallsförordning (2011:927).

¹⁰ EG nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.

¹¹ EG nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach).

2. Tidigare utredningar om loggbok

Frågan om loggbok har behandlats i flera utredningar sedan början av 2000-talet. Bland annat har Kemikalieinspektionen i flera rapporter lyft behovet av att för framtiden säkra information om byggvaror som byggs in i byggnader. Detta eftersom ny kunskap om ämnens farliga egenskaper tillkommer efterhand, och då behöver byggvarorna kunna spåras. Kort om några av dessa tidigare utredningar finns att läsa i bilaga 3.

2.1 Boverkets regeringsuppdrag om loggbok

Regeringsuppdraget 2015

I Boverkets regleringsbrev för 2015 fick myndigheten i uppdrag att undersöka om det finns förutsättningar att införa ett nationellt system för dokumentation av byggprodukter och byggnadskomponenter, en så kallad loggbok för byggnader. I uppdraget ingick att undersöka förutsättningarna för att införa ett liknande krav på anläggningar, exempelvis vid byggandet av broar och annan infrastruktur. Uppdraget genomfördes i samråd med Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket, Trafikverket och Transportstyrelsen.

Boverket lämnade ett författningsförslag som i korthet gick ut på följande:

- Loggbok är den samlade dokumentationen om vilka produkter och material som ingår i ett byggnadsverk.
- Loggbok ska upprättas vid uppförande av vissa typer av byggnadsverk: väg- eller järnväg som omfattas av en väg- eller järnvägsplan som fastställs av Trafikverket eller byggs med stöd av detaljplan enligt PBL; byggnader som innehåller förskola, skola, lokaler för vård och omsorg eller större byggnader som innehåller lokaler för kontor eller bostäder. För övriga byggnadsverk är det frivilligt att upprätta en loggbok.
- Den som uppför eller låter uppföra ett sådant byggnadsverk som omfattas av kravet ska se till att en loggbok upprättas.
- Loggboken ska för väg och järnväg uppdateras varje gång byggnadsverket väsentligen förändras och för byggnader vid lov- eller anmälningspliktiga åtgärder enligt PBL.

- Den som äger byggnadsverket ska säkerställa att informationen i loggboken finns bevarad och tillgänglig under hela byggnadsverkets livslängd.
- Byggherren kan fritt välja vilket loggboksverktyg som ska användas.

Boverket föreslog en ram för loggbokens innehåll men inte detaljerade regler. Boverket konstaterade att innan regleringen kan träda ikraft behöver vissa delar utredas mer. Dessa delar är framför allt de kostnadsmissiga konsekvenserna, var regleringen ska införas, samt hur tillsynen ska utformas.

2.2 Remissynpunkter

Boverkets redovisade uppdraget från 2015 års regleringsbrev i rapporten **Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation** (rapport 2015:46). Under 2016 remitterade regeringskansliet rapporten. Svar inkom från 62 instanser.

Allmänna synpunkter

Enligt regeringskansliets sammanställning¹² var 29 remissinstanser positiva till Boverkets förslag, medan 22 remissinstanser var negativa till förslaget. Ett tiotal remissinstanser meddelade att de inte tar ställning till förslaget, inte har några synpunkter att redovisa eller avstår från att lämna synpunkter.

Flera av remissinstanserna som var positiva till Boverkets förslag framförde att ytterligare analyser av kostnadskonsekvenser och tillsyn behöver genomföras innan en lagreglering införs.

Bland de remissinstanser som ställde sig negativa till förslaget ansåg flera att konsekvenserna och förutsättningarna för införande av krav på loggbok inte är tillräckligt utredda för att motivera lagkrav, andra ansåg att syftet med regleringen redan uppfylls genom de frivilliga dokumentationssystem som finns på marknaden. Risk för en inbromsning av bostadsbyggandet och försämrade konkurrens var också negativa effekter av förslaget som några remissinstanser påtalade.

Flera remissinstanser, särskilt branschorganisationer för byggtreprenörer, anger att de är positiva till grundidén med loggbok, men att marknadskrafterna fungerar och att det är bättre med vägledning än med lagreglering. Några remissinstanser tillstyrkte lagreglering under förutsättning

---

¹² Näringsdepartementet (2016-09-14). PM. Remissammanställning: Boverkets rapport Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation (rapport 2015:46). N2015/08935/PUB.

att informationen om ingående kemiska ämnen i byggprodukterna skärps. I annat fall förordade de vägledning.

I bilaga 4 redovisas remissinstansernas synpunkter i olika sakfrågor sammanfattningsvis.

2.3 Kompletterande konsekvensanalys

I maj 2017 levererade Boverket en fördjupad konsekvensutredning (rapport 2017:8) som kompletterade Boverkets tidigare rapport 2015:46.

Konsekvenserna sammanfattas enligt följande:

- Kravet på loggbok bör inte innebära någon märkbar effekt på bostadsbyggandet om kravet omfattar större byggnader och då utförarna har erfarenhet av dokumentation i samband med bostadsbyggande.
- Fördelarna av ett dokumentationssystem kommer främst att tillfalla samhället i form av en bättre folkhälsa och bättre förutsättningar att minska miljöpåverkan och att hushålla med naturresurser.
- Det är svårt att skatta fördelarna av ett dokumentationssystem då sannolikheten för att en byggprodukt är hälso- eller miljöfarlig samt samhällskostnaden för en sådan byggprodukt inte är känd.
- Den förväntade samhällskostnaden för hälso- och miljöfarliga byggprodukter ökar med antalet byggprodukter i en byggnad. Då det kommer nya byggprodukter och antalet kemikalier och ämnen i byggnader ökar, kommer den förväntade samhällskostnaden för hälso- och miljöfarliga byggprodukter troligtvis att vara högre i framtiden.

3 Problembeskrivning

3.1 Problem med att inte föra loggbok

Byggsektorn använder ungefär 50 000 olika byggprodukter. Dessa produkter byggs in för lång tid i byggnadsverken.

Innehållet i byggprodukterna är oftast bara till viss del kända. Dessutom utvecklas kunskapen om olika ämnens och materials egenskaper efterhand. Ämnen som idag bedöms som oproblematiske, kan senare visa sig ha negativa effekter för människors hälsa eller miljön.

Information om vilka produkter och farliga ämnen som ingår i ett byggnadsverk bevaras sällan och det är svårt och arbetskrävande att i efterhand ta reda på om byggnadsverket innehåller farliga ämnen. Detta försvårar en säker förvaltning, renovering, rivning och återanvändning/återvinning.

Avfall som uppstår vid byggverksamheten stod 2014 för ungefär 31 procent av Sveriges totala avfallsmängd och nästan 23 procent av landets farliga avfall.¹³ Att analysera om byggavfallet innehåller farliga ämnen är ofta förenat med stora kostnader.

3.2 Problem med att ställa krav som ger god spårbarhet

Bristen på information om byggprodukter i byggnadsverk kan utgöra ett hinder, men det finns samtidigt också begränsningar i vilka krav en lagstiftning kan ställa på information om byggprodukterna i en loggbok.

EU-rätten sätter gränser för vilken information om byggprodukter som kan efterfrågas

Som medlemsstat i EU ska Sverige verka för att den inre marknaden och fria rörligheten av varor och tjänster fungerar. Ett regleringsförslag måste utformas så att det inte får handelshindrande effekter. Byggregler är så kallad nationell kompetens, det vill säga krav på byggnadsverk och därmed på byggherrar är något Sverige tar fram på nationell nivå. Det är därför möjligt att ställa krav på att tillgänglig produktdokumentation ska samlas och bevaras i exempelvis en loggbok. Krav på hur byggprodukter ska bedömas och beskrivas vid försäljning är däremot harmoniserade på EU-nivå genom byggproduktförordningen.

---

¹³ Boverkets miljöindikatorer (www.boverket.se)

När Sverige ställer krav på loggbok innebär det att byggherrarna måste efterfråga information om byggprodukterna från byggprodukttillverkarna. Enligt EU-domstolens dom C-100/13 får inte medlemsländer för harmoniserade byggprodukter efterfråga redovisning av produkttegenskaper som inte finns inkluderade i de harmoniserade standarderna för byggprodukter. Att ställa mer långtgående krav på redovisning kan påverka möjligheterna att få sälja byggprodukter och därmed utgöra handelshinder.

Önskvärda krav på innehåll i en loggbok skulle innebära ett handelshinder idag

För att kunna underlätta en effektivare återanvändning och återvinning av byggprodukter i framtiden behöver informationen i loggboken kunna användas till att spåra byggprodukter med kemiskt innehåll som är hälso- och miljöfarligt. Det behövs en spårbarhet över tid, under byggnadsverkets hela livslängd. Branschen efterfrågar krav på deklaration av kemiskt innehåll eller krav på unik artikelidentitet för de byggprodukter som ingår i loggboken.

Deklaration av kemiskt innehåll

Om en innehållsdeklaration skulle finnas för de byggprodukter som ingår i en loggbok skulle det innebära att specifika kemiska ämnen blir spårbara (sökbara) i ett byggnadsverk. Det skulle därmed finnas förutsättningar för att byggnadsägare/förvaltare vid var tid kan skaffa sig aktuell kunskap om hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i byggnadsverket och utifrån det kunna hantera byggprodukter på ett effektivt sätt. Informationen om det kemiska innehållet i byggprodukterna skulle kunna finnas i loggboken i sig, eller så skulle loggboken kunna vara kopplad till en databas med sådan information. Det finns aktörer på marknaden idag som erbjuder tjänster med en funktion som liknar det senare, där kopplingen till en databas gör att byggnadsägaren har tillgång till aktuell information.

EU:s byggproduktförordning medger dock inte att en enskild medlemsstat ställer lagkrav som innebär att tillverkare behöver deklarerat byggprodukters kemiska innehåll eller att byggherrar enbart kan använda sådana byggprodukter som har en innehållsdeklaration.

Unik artikelidentitet

Om byggprodukter har en unik artikelidentitet och om det skulle visa sig att en viss byggprodukt innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen så kan byggnadsägaren/förvaltaren genom loggboken och de unika identifieringsuppgifterna ta reda på om just denna byggprodukt finns i det aktuella byggnadsverket eller inte.

Artikelinformation som till exempel produktnamn, produkttyp och tillverkare ger en viss grad av spårbarhet och möjlighet att över tid identifiera byggprodukter. I branschdialogen har dock aktörer framfört behovet av en *unik artikelidentitet* för en effektiv hantering av byggproduktinformation. Med en unik artikelidentitet kan aktörer med större säkerhet koppla samman information om kemiska ämnen med en viss byggprodukt.¹⁴ Det kan även vara en viktig förutsättning för en effektiv digital hantering av produktinformation.¹⁵

Enligt EU:s byggproduktförordning ska förvisso en tillverkare ange information om en byggprodukt i form av bland annat en unik identifikationskod men förordningen anger inte enligt vilken standard detta ska göras. Tillverkaren kan alltså enligt byggproduktförordningen ha sitt eget sätt att märka produkten för spårbarhet och identifiering. Det innebär att det genom loggboken inte går att ställa krav på att byggprodukter ska identifieras enligt ett visst format.¹⁶

---

¹⁴ I IVL:s rapport ”Förslag till införande av loggbok” (nr U 5965) hänvisas till en utredning av möjligheterna att införa producentansvar för byggprodukter. Där pekas bristen på en gemensam informationsstandard, och därmed möjlighet att identifiera produkter och dess innehåll, ut som ett hinder för ökad återvinning och återanvändning av byggprodukter. En informationsstandard, till exempel GTIN, som möjliggör identifiering av enskilda byggprodukter via artikelnummer och position i byggnaden skulle enligt utredningen öka förutsättningarna att ta hand om byggprodukter på ett korrekt sätt vid ändring eller rivning av byggnadsverket.

¹⁵ En unik artikelidentitet möjliggör digital läsning mellan olika databaser för information om byggprodukter (IVL, 2018). Det möjliggör att information kan lämnas på ett ställe där den sedan kan hämtas för att lagras i olika system till exempel en loggbok. Det säkrar i förlängningen att korrekt information lämnas om rätt produkt och begränsar behovet av manuell kvalitetskrig i flödet av miljöinformation genom byggprocessen.

¹⁶ Det gör att det i en loggbok inte går att ställa krav på att märkningen av byggprodukter till exempel ska följa GTIN (Global Trade Item Number). GTIN är en standard som används för ge artiklar, förpackningar och tjänster unika artikelnummer.

4 Europeiska och svenska regler med koppling till loggbok

Flera EU-rättsakter som förordningar och direktiv har koppling till information om byggprodukter och påverkar därför utformningen av ett lagförslag om krav på loggbok. Flera svenska lagar och regler påverkar också, som till exempel byggreglerna och miljölagstiftningen. I detta avsnitt redovisas de EU-rättsakter som har avgörande betydelse för förslaget till lagreglering av loggbok. De svenska reglerna beskrivs endast översiktligt. En fördjupning av svenska regler med koppling till loggbok redovisas i bilaga 5.

Det pågår även flera arbeten i EU och i Sverige som har koppling till ett förslag om lagkrav på loggbok. Information om dessa arbeten och projekt redovisas i bilaga 6.

4.1 Byggproduktförordningen, CPR

EU:s byggproduktförordning¹⁷ fastställer villkoren för att saluföra byggprodukter inom unionen. Syftet med byggproduktförordningen är att främja fri handel med byggprodukter genom att ta bort tekniska handels hinder mellan medlemsländerna. Byggprodukter som säljs på den inre marknaden ska bedömas och beskrivas på samma sätt oavsett var de är tillverkade, och information om produktens väsentliga egenskaper ska följa med produkten hela vägen från tillverkare till användare. Byggproduktförordningen ställer inte några krav på byggprodukterna i sig eller på det färdiga byggnadsverket. Krav på byggnadsverks egenskaper regleras i varje medlemslands nationella lagstiftning.

Prestandadeklaration och CE-märkning av byggprodukter

En byggprodukt som omfattas av en harmoniserad standard (eller en europeisk teknisk bedömning) ska enligt byggproduktförordningen ha en prestandadeklaration och vara CE-märkt för att få säljas. Det är inte möjligt att CE-märka en byggprodukt direkt mot förordningen, utan den harmoniserade standarden används som grund för bedömning av produkten. Byggproduktens väsentliga egenskaper måste bedömas och beskrivas enligt det harmoniserade systemet. Detta innebär att en harmoniserad bygg-

---

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG.

produktstandard är obligatorisk att använda och inte frivillig som inom andra produktområden där alternativa metoder kan väljas.

Prestandadeklarationen redovisar produktens väsentliga egenskaper och CE-märkningen är tillverkarens intygande om att produktens faktiska prestanda stämmer överens med den deklarerade prestandan. Den som ska använda en byggprodukt kan utifrån informationen i prestandadeklarationen och CE-märkningen avgöra om produkten går att använda så att landets byggregler uppfylls.

Kemikalieinformation enligt Reach¹⁸ artikel 31 eller 33 ska alltid enligt byggproduktförordningen tillhandahållas tillsammans med prestandadeklarationen.¹⁹

Medlemsländerna får inte förhindra tillhandahållande eller användning av CE-märkta produkter under förutsättning att den angivna prestandan motsvarar kraven för sådan användning i landet.²⁰

Byggprodukter som inte omfattas av harmoniserad standard

I dagsläget finns det cirka 450 harmoniserade standarder för byggprodukter. Byggprodukttillverkare som vill CE-märka sina byggprodukter trots att de inte omfattas av en harmoniserad standard kan göra det på frivillig väg. Tillverkaren kan då begära en europeisk teknisk bedömning, ETA, av sin produkt hos ett tekniskt bedömningsorgan. Bedömningen utgår från att europeiskt tekniskt bedömningsdokument, EAD. Idag finns över 200 sådana europeiska bedömningsdokument. Även dessa produkter ska ha en prestandadeklaration. Det finns dock byggprodukter som varken omfattas av en harmoniserad standard eller en europeisk teknisk bedömning. För dessa produkter finns inte något krav på prestandadeklaration och CE-märkning.

För byggprodukter som inte täcks av en harmoniserad standard eller en europeisk teknisk bedömning gäller principen om ömsesidigt erkännande. Principen innebär att en produkt som lagligen säljs i ett medlemsland ska kunna säljas fritt i alla andra medlemsländer. Det innebär dock inte automatiskt att den får användas.

---

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG

¹⁹ Artikel 6.5 byggproduktförordningen

²⁰ Artikel 8.4 i byggproduktförordningen.

Villkoren för att släppa ut byggprodukter på den inre marknaden är totalharmoniserade

I domen i mål C-100/13²¹ klargjorde EU-domstolen att harmoniseringen av villkoren för att saluföra byggprodukter genom byggproduktförordningen är uttömmande. Ett medlemsland får inte ensidigt vidta åtgärder rörande byggprodukter som medför behov av andra bedömningsmetoder än de som finns i de harmoniserade standarderna, då sådana åtgärder medför handelshinder. Medlemsländerna får inte ensidigt införa utfyllande nationell reglering, även om de anser att det finns brister eller luckor i de harmoniserade standarderna.

Ett sådant exempel är att genom nationell lagstiftning ställa mer långtgående krav än byggproduktförordningen på redovisning av byggprodukters kemiska innehåll. En sådan reglering kan påverka möjligheterna att få sälja byggprodukter och därmed utgöra handelshinder.

4.2 Reach-förordningen

Reach är en förkortning som står för Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals (registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier).

Det övergripande målet med Reach är att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön mot risker med kemiska ämnen samt att säkerställa fri rörlighet för kemiska ämnen på marknaden, samtidigt med förbättrad konkurrenskraft och innovation.

De flesta bestämmelserna i Reach rör kemiska ämnen samt tillverkare och importörer av kemiska ämnen. Några av bestämmelserna i Reach har dock direkt påverkan på tillverkarna av varor, som exempelvis informationsskyldigheten avseende ämnen på kandidatförteckningen.

Kandidatförteckningen

Kandidatförteckningen enligt Reach-förordningens artikel 59 listar kemiska ämnen som kan medföra allvarliga effekter på människors hälsa och miljö, så kallade särskilt farliga ämnen, SVHC-ämnen²². Kandidatförteckningen innehåller i dagsläget knappt 200 särskilt farliga ämnen, men den uppdateras två gånger om året med nya ämnen.

---

²¹ Domstolens dom av den 16 oktober 2014 i mål C-100/13, kommissionen mot Tyskland.

²² SVHC = substances of very high concern

Säkerhetsdatablad för kemiska produkter

Företag som släpper ut kemiska produkter på marknaden ska enligt artikel 31 Reach lämna säkerhetsdatablad till den som använder produkterna yrkesmässigt och till dem som säljer produkterna vidare. Exempel på kemiska produkter som också är byggprodukter är färg, lack och fogmassa. Varor, till exempel byggprodukter som impregnerat trä och plastmattor, omfattas inte av krav på säkerhetsdatablad. Säkerhetsdatablad ska innehålla alla uppgifter som är viktiga att veta för att förebygga skador på människor och miljö.

Ansvar för att upprätta ett säkerhetsdatablad för en kemisk produkt ligger på tillverkaren eller importören. Aktörer längre ner i distributionskedjan kan också behöva ta fram och tillhandahålla säkerhetsdatablad. De kan använda sina leverantörers blad, men kan ibland behöva anpassa innehållet. Alla som tillhandahåller säkerhetsdatablad har ansvar för att informationen i bladet är korrekt, även om de inte har tagit fram bladet själva.

Säkerhetsdatablad ska lämnas för kemiska produkter som klassificeras som farliga och som överläts till yrkesmässiga kunder. För blandningar som inte är klassificerade som farliga, men som ändå omfattas av krav på säkerhetsdatablad, gäller att de ska lämnas om yrkesmässiga användare begär det. Det finns ingen skyldighet att lämna säkerhetsdatablad till konsumenter i detaljhandeln. Däremot ska en butik kunna lämna ut säkerhetsdatablad på begäran av en yrkesmässig användare.

Information om ämnen i varor enligt artikel 33 Reach

Om en vara²³, till exempel en byggprodukt, innehåller mer än 0,1 viktprocent av ett ämne som finns på kandidatförteckningen ska leverantören av varan lämna information om säker användning till mottagaren enligt artikel 33 i Reach.

Informationskravet gäller för alla led i distributionskedjan, inklusive återförsäljare. Informationen ska minst omfatta ämnets namn och ska lämnas till yrkesmässigt verksamma kunder. Konsumenter ska på begäran få samma information kostnadsfritt och inom 45 dagar. Det kan i sammanhanget påpekas att för byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard eller en europeisk teknisk bedömning så ska informationen enligt Reach tillhandahållas direkt tillsammans med prestandadeklarationen.

---

²³ Artikel 3.3 Reach *vara*: ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion.

Principen om ”en gång vara, alltid vara”

De flesta varor är sammansatta av flera eller många andra varor. I Sverige och flera andra europeiska länder bygger tillämpningen av gränsvärdet 0,1 viktprocent avseende sammansatta varor på principen om ”en gång vara, alltid vara”.

Principen innebär att:

- Om två varor sammanfogas för att bilda en sammansatt vara, behåller båda sin status som varor.
- Alltså gäller 0,1-procentsgränsen varje föremål i en sammansatt vara som omfattas av definitionen av en vara i Reach och som därför var en vara redan före sammanfogningen.²⁴

4.3 EU:s avfallsdirektiv

Sverige införde år 2011 EU:s avfallsdirektiv²⁵ i svensk lagstiftning genom ett nytt kapitel i miljöbalken²⁶ och en ny avfallsförordning²⁷. Intentionen i EUs avfallsdirektiv är att förebygga spridning av farliga ämnen och att få giftfria och resurseffektiva kretslopp. Det farliga byggnads- och rivningsavfallet bör fasas ut och inte materialåtervinnas varför det avfallet inte omfattas av målet. Det pågår för närvarande diskussioner inom EU om hur informationsöverföringen av kemikalieinnehåll i produkter ska kunna överföras till återvinningsledet.

EU har nyligen sett över bland annat avfallsdirektivet för påskynda en cirkulär ekonomi. Det röstades igenom i EU-parlamentet i april 2018 och träder troligen i kraft i månadskiftet mellan juni och juli 2018.

4.4 Svenska regler med koppling till loggbok

Flera svenska regler har koppling till krav på loggbok och rör information om byggprodukter. De mest relevanta lagarna är plan- och bygglagen (2010:900) PBL, miljöbalken (1998:808), MB, lagen om energideklaration för byggnader (2006:985), väglagen (1971:948) och lag om byggande av järnväg (1995:1649). I de svenska byggreglerna, PBL med tillhörande författningar, framgår samhällets krav på byggnadsverk. Miljöbalken syftar till att skydda omgivningen och människor mot den påverkan en verksamhet eller åtgärd kan ha. Av lagen om energideklaration för byggnader

---

²⁴ Kemikalieinspektionens Vägledning för leverantörer av varor Kraven i Reach om ämnen på kandidatförteckningen, juli 2014

²⁵ Not till avfallsdirektivet

²⁶ Kapitel 15 i miljöbalken (1998:808)

²⁷ Avfallsförordning (2011:927)

följer att byggnadsägare ska låta upprätta energideklaration över byggnader. I väglagen och lag om byggande av järnväg finns regler om när allmän väg eller en järnväg ska byggas.

I bilaga 5 redovisas en fördjupning av de svenska regler som rör byggnadsverk och som har koppling till loggbok. I bilaga 6 redovisas en del andra pågående arbeten med koppling till loggbok.

5 Boverkets förslag om loggbokens utformning

I detta avsnitt redovisas Boverkets förslag till lagreglering om loggbok. Förslaget omfattar följande områden:

- Vilken lag de föreslagna bestämmelserna bör införas i
- Vilka byggnadsverk som ska omfattas av krav på loggbok
- Vilka byggprodukter som ska dokumenteras
- Vilken information om byggprodukterna som ska dokumenteras
- Vilka krav som bör ställas på dokumentationssystem för loggbok
- Vilka krav som bör ställas med avseende på upprättande, förvaltning och överlämnande med mera
- Utformning av tillsyn

Dessutom redovisas Boverkets bedömning av när reglerna som tidigast kan träda i kraft, behovet av eventuella övergångsbestämmelser, och om förslaget är anmälningspliktigt enligt vissa EU-direktiv²⁸.

Överväganden om lämplig tidpunkt för ikraftträdande redovisas i kapitel 8.

Några av de utgångspunkter som Boverket har haft vid utformningen av förslaget är:

- lagförslaget utgör en miniminivå som alla aktörer som omfattas av kravet måste uppnå
- de krav som ställs på den information som ska anges om byggprodukter i loggboken ska inte vara mer omfattande än den som finns tillgänglig som en följd av annan lagstiftning
- förslaget ska överensstämma med rådande EU-rätt

Överensstämmelse med EU:s byggproduktförordning är av särskild betydelse för vilka möjligheter Sverige har att ställa krav som rör information

---

²⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter för informationssamhällets tjänster, eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 september 2006 om tjänster på den inre marknaden.

om byggprodukter. Det har framförallt betydelse för hur omfattande krav som kan ställas på innehållet i loggboken, vilket behandlas i avsnitt 5.4.

5.1 Ny lag om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk

Boverkets förslag

Boverket föreslår att regler om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk införs i en separat lag.

Som Boverket konstaterade i sin tidigare rapport 2015:46 finns inte några befintliga bemyndiganden till regeringen, Boverket eller Transportstyrelsen som ger utrymme för reglering av loggbok. Inte heller finns något befintligt lagkrav som bemyndigandet kan utvidgas till. För att kunna införa ett dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk krävs således nya bestämmelser på lagnivå. Boverket föreslår därför att grundläggande bestämmelser om loggbok införs i lag. Lagbestämmelserna kan sedan preciseras genom förordning och myndighetsföreskrifter.

Förslaget innebär en helt ny lag om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk (loggbok). I arbetet har emellertid övervägts om reglerna om loggbok istället borde infogas i befintliga regler som plan- och bygglagen (2010:900), PBL, miljöbalken eller lagen om energideklaration för byggnader (2006:985). Boverket har i en delrapport 2018:1 lämnat förslag till en ny reglering om klimatdeklaration för byggnader. Klimatdeklarationsuppdraget slutrapporterades i juni 2018 samtidigt med loggboksuppdraget.²⁹ Även samordning med denna föreslagna reglering har övervägts.

Det finns anledning att överväga om bestämmelserna om loggbok bör införlivas i speciallagen för planering och byggande, PBL. Utifrån hur PBL är strukturerad idag finns dock ingen riktigt naturlig plats för en loggboksreglering. 8 kap. i PBL anger tekniska egenskapskrav på byggnadsverk och krav på byggprodukters egenskaper. Det tekniska egenskapskravet avseende hygien, hälsa och miljö tar inte sikte på allmänna och globala miljöfrågor för ett hållbart samhälle utan avser att säkerställa att byggnadsverk är projekterade och utförda på ett sådant sätt att det inte medför oacceptabel risk för användarnas och grannarnas hygien och hälsa³⁰. PBL och dess anslutande föreskrifter³¹ har således fokus på om-

²⁹ Klimatdeklaration av byggnader – Förslag på metod och regler. Rapport 2018:23, Boverket.

³⁰ 3 kap. 9 § plan- och byggförordningen (2011:338)

ständigheter som mer direkt påverkar människors hälsa och miljö med koppling till byggnadsverket. Ett loggbokssystem handlar inte om krav på byggprodukters egenskaper och lämplighet utan om att produkter och material som använts i ett byggnadsverk ska förtecknas oavsett om de idag inte bedöms ha en negativ påverkan på hälsa eller miljö. Loggboken handlar till stor del om allmänna miljöfrågor då den ska utgöra underlag för återanvändning/återvinning av material i byggnadsverket och bidra till minskade miljörisker genom att ge bättre kunskap om farliga ämnen i byggnadsverket. Boverkets förslag om loggbok innebär inte heller en kommunal tillsyn av reglernas efterlevnad, vilket kunde ha utgjort motiv till reglernas placering i PBL. Mot denna bakgrund finner Boverket att reglerna om loggbok inte ska införlivas i PBL.

Det övergripande syftet med miljöbalken (1998:808) är att främja en hållbar utveckling. Miljöbalken innehåller bestämmelser till skydd för människan och miljön på en övergripande nivå. Bestämmelserna gäller skydd av natur, hur olika verksamheter får bedrivas, prövning och tillsyn med mera. Det finns flera förordningar och föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken. Utgångspunkten är att miljöbalken gäller parallellt med andra lagar. Det innebär att flera olika lagar samtidigt kan tillämpas på verksamheter eller åtgärder. Arbetet med denna rapport om krav på loggbok har samordnats med Boverkets arbete med rapport om klimatdeklarationer. I arbetet med klimatdeklarationerna har Boverket haft en övergripande diskussion med Naturvårdsverket och bedömt att miljöbalken inte är aktuell för reglering av klimatdeklarationer. Boverket föreslår att regler om klimatdeklaration införs i en separat lag som gäller parallellt med miljöbalken. Av denna anledning är det lämpligt att även regler om loggbok införs i en lag som gäller parallellt med miljöbalken.

Det finns även skäl att överväga samordning med lagen om energideklaration för byggnader och den föreslagna nya lagen om klimatdeklaration för byggnader. Krav på loggbok, energideklaration och klimatdeklaration riktar sig mot samma part nämligen byggherren och byggnadens ägare. Boverket är redan tillsynsmyndighet när det gäller energideklaration och föreslås bli det för både klimatdeklaration och loggbok för byggnader. Till skillnad från energi- respektive klimatdeklaration omfattar emellertid kravet på loggbok inte bara byggnader utan också vissa anläggningar. Vidare föreslås en annan avgränsning vad gäller de byggnader som omfattas av krav på loggbok. Energideklaration ska också upprättas för befintligt

---

³¹ Plan- och byggförordningen (2011:338) och Boverkets byggregler, föreskrifter och allmänna råd (2011:6), BBR. Avsnitt 6 BBR innehåller föreskrifter och allmänna råd avseende det tekniska egenskapskravet om hygien, hälsa och miljö.

byggnadsbestånd. En energideklaration är giltig i tio år. Därefter behöver den uppdateras. Loggbok är endast tänkt att gälla vid nyproduktion och i förvaltningsfasen av dessa nya byggnader och anläggningar. En loggbok skiljer sig också till sitt innehåll markant från en energi- eller klimatdeklaration. Det rör sig om en innehållsförteckning av ingående produkter i byggnadsverk innehållande en stor mängd data och loggboken grundar sig inte på beräkning och bearbetning av data. Sammantaget finner Boverket att energideklaration, klimatdeklaration och loggbok skiljer sig för mycket åt för att en sammanläggning av reglerna ska vara motiverad. Att slå samman loggboksregleringen med antingen lagen om energideklarationer eller den föreslagna lagen om klimatdeklaration skulle dessutom innebära en komplicerad utformning av lagen.

5.2 Byggnadsverk som omfattas

Boverkets förslag

Boverket föreslår att det ska införas lagkrav på att upprätta loggbok vid uppförande av nya byggnader som har en bruttoarea över 1 000 kvadratmeter. Vissa typer av byggnader undantas dock från kravet oberoende av deras storlek.

Boverket föreslår också att det ska införas lagkrav på att upprätta loggbok för nya anläggningar som byggs i form av väg, järnväg, spårvagn eller tunnelbana. Lågtrafikerade vägar med en årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) under 2 000 fordon ska dock vara undantagna från kravet.

Nya byggnadsverk

Förslaget är avgränsat till att omfatta uppförande av nya byggnader och byggande av vissa nya anläggningar (väg, järnväg, tunnelbana och spårväg). Att upprätta en loggbok för ett befintligt byggnadsverk är betydligt mer komplicerat och skulle förutsätta en omfattande och kostsam inventering av byggnadsverket. Inte heller innefattar författningsförslaget en skyldighet att upprätta loggbok för ombyggnader, tillbyggnader och andra ändringsåtgärder i byggnadsverk som redan är uppförda då lagen träder i kraft. I Boverkets utredning har framkommit att vanan att arbeta med loggbok under förvaltningsskedet i dagsläget inte är så stor. Förslaget är därför att tills vidare avgränsa reglerna till nya byggnadsverk som byggs eller uppförs efter det att lagen trätt i kraft. Däremot innefattar författningsförslaget en skyldighet att uppdatera de loggböcker som upprättas för nya byggnadsverk vid vissa ändringar av byggnadsverket. Se avsnitt 5.6 Upprättande, förvaltning och överlämnande av loggbok. På sikt skulle emellertid reglerna kunna utvidgas och även ställa krav på att

loggbok upprättas vid större ändringar av byggnadsverk som byggts förelagens ikraftträdandedatum.

Byggnader som omfattas

Byggnad är enligt definitionen i PBL³² ett brett begrepp. I Boverkets tidigare loggboksrapport 2015:46 konstaterade Boverket att det inte är lämpligt att införa krav på loggbok för samtliga nya byggnader. Byggbranschen är differentierad och olika aktörer har olika mognadsgrad och förutsättningar när det gäller användning av loggbok. Dessa skillnader talar för att en avgränsning görs vad gäller de byggnader som inledningsvis träffas av loggbokskrav.

Förslaget om lagkrav på loggbok i Boverkets tidigare rapport utgick från byggnadens användning. Vid urvalet av utvalda byggnader lades vikt vid bland annat hur mycket tid människor vistas i byggnaden, särskilt känsliga grupper och verksamhetstyp. Urvalet gjordes således utifrån byggprodukters hälsoeffekter för dem som vistas i byggnaden. Enligt förslaget skulle följande byggnader omfattas av loggbokskrav:

- En byggnad som huvudsakligen innehåller lokaler för förskola, skola eller liknande verksamhet
- En byggnad som innehåller lokaler för vård eller omsorg
- En större byggnad som innehåller lokaler för kontor
- En större byggnad som innehåller bostäder.

I remissvaren på Boverkets rapport³³ påpekade flera remissinstanser att det kan bli problematiskt att undanta byggnader utifrån vilken verksamhet som bedrivs i byggnaden eftersom verksamheten kan ändras under byggnadens livslängd.³⁴

I det förslag till reglering av loggbok som lämnas i denna utredning har Boverket valt att göra avgränsningen utifrån byggnadens area utan koppling till byggnadens avsedda användning. Det innebär att fler kategorier av lokalbyggnader kommer att omfattas av loggbokskrav.

Boverket ser flera fördelar med en sådan avgränsning i förhållande till det förslag som lämnades i den tidigare rapporten. Det innebär att man kom-

---

³² byggnad: en varaktig konstruktion som består av tak eller av tak och väggar och som är varaktigt placerad på mark eller helt eller delvis under mark eller är varaktigt placerad på en viss plats i vatten samt är avsedd att vara konstruerad så att människor kan uppehålla sig i den, (1 kap. 4 § PBL)

³³ Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation (rapport 2015:46, Boverket)

³⁴ Se bilaga 4.

mer ifrån frågan om ändrad användning under byggnadens livslängd och hur detta förhållande ska påverka loggbokskravet. En avgränsning som kopplas till areagräns innebär en bättre samordning med det lagkrav som byggnadsägare har att låta upprätta en energideklaration för byggnader och det föreslagna lagkravet om klimatdeklarationer. Denna reglering träffar dock bredare än Boverkets förslag i rapporten 2015:46 och utan motsvarande koppling till vilken verksamhet som ska bedrivas i byggnaden.

Avgränsningen till area får till exempel som följd att många förskolor inte kommer att omfattas av loggbokskrav. Loggboken har dock ett mer omfattande syfte och mål, det vill säga att säkerställa spårbarheten av byggprodukter över tid för att möjliggöra arbetet med giftfri miljö och öka återanvändning och återvinning av byggprodukter. I detta spelar byggnaders nuvarande funktion mindre roll.

Boverkets byggregler innehåller krav på att material och byggprodukter som används i en byggnad inte ska påverka inomhusmiljön negativt.³⁵ Det innebär att byggherren redan idag har krav på sig att garantera en riskfri inommiljö i miljöer där känsliga grupper vistas. Boverket har gjort en sammantagen bedömning att fördelarna med en avgränsning utifrån byggnadens area överväger nackdelarna.

Areagränsen för krav på loggbok föreslås vara 1000 kvadratmeter

Boverket har valt att sätta gränsen till en bruttoarea om 1000 kvadratmeter för byggnader som initialt ska omfattas av loggbokskrav. Detta bedöms vara en lämplig areagräns. Det minskar risken för att mindre aktörer med sämre förutsättningar att upprätta och förvalta loggbok omfattas av kraven inledningsvis. Denna avgränsning ska dock ses som ett första steg som kan utökas över tid. Det föreslås att areagränsen införs på förordningsnivå för att underlätta en framtida justering.

Bruttoarea bör användas som areamått

Boverket föreslår att bruttoarea (BTA) används som areamått.³⁶ Bruttoarea omfattar all area för de byggdelar vars byggprodukter ska upptas i

---

³⁵ Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd.

³⁶ Det finns ett antal olika mått som används för att beskriva area i en byggnad. Här ges exempel på vanligt förekommande begrepp med en övergripande beskrivning: Bruttoarea (BTA) är arean per våningsplan bestämd från de omslutande byggnadsdelarnas utsida. Bruksarea (BRA) är arean per våningsplan bestämd från de omslutande byggnadsdelarnas insida. Boarea (BOA) är bruksarea för boendetrymmen. Lokalarea (LOA) är bruksarea för lokalutrymmen (arean i utrymmen avsedda för annat än boende). Biarea (BIA) är bruksarea för biutrymmen (inrättade för sidofunktioner i bostäder eller i lokaler). Uppvärmad area (Atemp) är arean för uppvärmda utrymmen per våningsplan bestämd från de omslutande byggnadsdelarnas insida. Areabegreppen bruttoarea, bruksarea, boarea, lokal-

loggboken. Det är därmed det areabegrepp som bäst överensstämmer med loggbokens innehåll och omfattning. Det är dock inte nödvändigt att areabegreppet som ska användas har den överstämmelsen, men att de är samordnade har fördelen att det bidrar till den intuitiva förståelsen för kravet.³⁷

Möjligheten att få fram areauppgifter om byggnader är viktigt, särskilt med tanke på tillsynen. Det som ligger närmast till hands är att använda de uppgifter som finns att tillgå i fastighetsregistret som hanteras av Lantmäteriet. Byggnadsuppgifter lämnas av kommunen till Lantmäteriet. Det regleras i Förordningen om fastighetsregister (2000:308). Uppgifterna lämnas normalt när kommunen fattar beslut om slutbesked. De består bland annat av uppgifter om areor. Dessa är dock frivilliga att rapportera för kommunerna och bruttoarea (BTA) ingår inte bland de areauppgifter som ska rapporteras.

Bland areauppgifterna som bör lämnas till Lantmäteriet finns dock uppgifter om BOA och LOA. Dessa uppgifter skulle kunna vara användbara i bedrivandet av tillsyn även om kravet utgick från en areagräns uttryckt i BTA. Dessa areauppgifter är dock inte obligatoriska för kommunerna att rapportera. De rapporteras heller inte i någon större utsträckning av kommunerna.

Undantag från krav på loggbok – samordning med energideklarationerna och klimatdeklarationerna

Förutom areabegränsningen för byggnader bedömer Boverket att ytterligare undantag från krav på loggbok kan behöva göras för vissa kategorier av byggnader. Sådana undantag kan lämpligen göras på förordningsnivå för att underlätta eventuella justeringar i tillämpningsområdet. Boverket bedömer att samordning av undantagna byggnadskategorier bör ske med regleringen om energideklaration för byggnader samt den reglering om klimatdeklaration som Boverket föreslagit.

---

area, och biarea, beskrivs närmare i till exempel Plan- och byggtermer 1994, TNC 95, och i den svenska standarden SS 21054:2009: Area och volym för husbyggnader – Terminologi och mätregler. Atemp definieras i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:6), BBR.

³⁷ Alternativen Boarea (BOA) och lokalarea (LOA) skulle vara mindre lämpliga. I en bostad respektive lokal ingår även biutrymmen (BIA) vars andel av byggnadens totala area kan variera från byggnad till byggnad. Om BOA eller LOA används som areamått kan det därför leda till att vissa byggnader blir undantagna på grund av att de har stora biutrymmen medan andra som inte har det omfattas av kravet, trots att det de totalt sett är av likvärdiga storlekar. Bruksarea (BRA) är däremot ett mått som inkluderar både BOA och/eller LOA samt BIA och som därför skulle kunna vara användbart som alternativ till BTA.

I förordningen om energideklaration för byggnader undantas följande byggnader från kravet på energideklaration.

Undantag från skyldigheten att energideklarera byggnader

2 § Följande typer av byggnader är undantagna från skyldigheten att energideklareras och från de skyldigheter som anges i 13 § lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader.

1. Byggnader som huvudsakligen används för andakt eller religiös verksamhet.
2. Industrianläggningar och verkstäder.
3. Bostadshus som används eller är avsedda för användning
  - a) mindre än fyra månader per år, eller
  - b) under en begränsad del av året, om energianvändningen beräknas vara mindre än 25 procent av en helårsanvändning.
4. Tillfälliga byggnader som är avsedda att användas högst två år.
5. Ekonomibygnader med ett lågt energibehov som är avsedda för jordbruk, skogsbruk och därmed jämförlig näring.
6. Fristående byggnader med en total användbar golvyta som är mindre än 50 kvadratmeter.
7. Byggnader som är avsedda för totalförsvaret och som på grund av byggnadens utformning eller den verksamhet som bedrivs där är av hemlig natur.

I Boverkets förslag till klimatdeklaration för byggnader undantas samma byggnadstyper som för energideklaration. Undantagen för energideklaration har visserligen sin grund i byggnadens energianvändning, och kanske inte är helt ändamålsenliga för loggboken och dess syfte, men Boverket ser ändå stora fördelar med att undantagen i regleringarna samordnas. Om samma byggnader träffas av krav blir det enklare för byggherrar och byggnadsägare som ska tillämpa de olika regelsystemen. Det blir enklare att kommunicera de nya reglerna om loggbok och tillsynen underlättas. Om loggboksregleringen skulle träffa en bredare kategori byggnader än den föreslagna klimatdeklarationen skulle det också försvåra tillsynen eftersom förslaget är att låta uppgift om upprättad loggbok ingå om en del i klimatdeklarationen.

Boverket anser således att undantagen i förordningen om energideklaration utgör en lämplig utgångspunkt även för undantag från krav på loggbok. Med anledning av det generella undantaget för byggnader med en bruttoarea understigande 1000 kvadratmeter, så blir dock åtminstone undantaget i energideklarationsregleringen för mindre fristående byggnader onödigt. Denna byggnadskategori kommer rimligen att undantas från krav på loggbok redan på grund av bruttoareagränsen.

Anläggningar som omfattas

Förslaget innebär att det införs lagkrav på att loggbok ska upprättas för vissa typer av nya anläggningar, nämligen väg, järnväg, spårväg eller tunnelbana. Det är anläggningar som totalt sett täcker en stor yta och som är geografiskt spridda över hela landet. Av miljömässiga och arbetsmiljömässiga skäl är det därför värdefullt att ha kunskap om vilka produkter och material som använts i anläggningarna. En sådan omfattning innebär att en stor del av nybyggda anläggningar kommer att omfattas av loggbokskrav.

Förutsättningarna för att införa krav på loggbok skiljer sig i viss mån åt mellan sådana anläggningar och byggnader. Anläggningsbygggherrarna är en mer homogen grupp och till största delen offentliga aktörer, med Trafikverket som den enskilt största aktören. Vidare är det så att loggbok eller liknande dokumentation redan upprättas i stor utsträckning för sådana anläggningar. Det följer av att Trafikverket i sina beställarkrav efterfrågar en materialförteckning som delvis kan jämföras med loggbok. Flera kommuner, om än inte alla, ställer motsvarande krav i sina upphandlingar av anläggningarbeten.

När en allmän väg, järnväg, tunnelbana och spårväg ska byggas upprättas en vägplan respektive en järnvägsplan (14 a § väglagen (1971:948) och 2 kap. 1 § lag (1995:1649) om byggande av järnväg). Efter ett samråds- och granskningskede fastställs planen av Trafikverket under förutsättning att planen uppfyller vissa krav. Det finns möjlighet att anlägga en järnväg, tunnelbana eller spårväg utan att upprätta en järnvägsplan. Detta förutsätter dock att anläggningen istället byggs med stöd av detaljplan enligt PBL. Även kommunala gator kan planläggas med stöd av PBL. Såväl anläggningar som omfattas av väg- eller järnvägsplan som anläggningar som byggs med stöd av detaljplan föreslås omfattas av regleringen. Det bedöms emellertid vara lämpligt att det initialt införs ett undantag för mer lågtrafikerade vägar. Som en rimlig gräns föreslås en förväntad årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) om 2 000 fordon. För att underlätta en framtida justering i ett stegvist införande av loggbokskrav föreslås att denna avgränsning införs på förordningsnivå. En sådan avgränsning till ÅDT ligger i linje med den bruttoareagräns som föreslås för byggnader som ett led i ett stegvis införande. Ett undantag från krav på loggbok för vägar med ÅDT understigande 2000 fordon innebär att kommunernas huvudgator kommer att träffas av krav, men däremot inte alla uppsamlingsgator och lokalgator.

5.3 Byggprodukter som ska dokumenteras

Boverkets förslag

För byggnader föreslår Boverket att alla byggprodukter som stadigvarande ingår i byggnader, inklusive VVS-installationer, ska förtecknas i loggboken. Undantag görs för apparater, utrustning och kablar i tele- och elsystem och infästningar som till exempel skruv, spik, plåtband eller motsvarande.

För anläggningar föreslår Boverket att alla byggprodukter som stadigvarande ingår ska förtecknas med undantag för jord- berg- och schaktmassor och för infästningar som till exempel skruv, spik, plåtband eller motsvarande.

Ju fler byggprodukter som det ställs lagkrav på att dokumentera i loggboken desto bättre förutsättningar för att lagstiftningens syfte och mål ska uppnås. Samtidigt medför en mer omfattande dokumentation en högre komplexitet och administrativa kostnader för att upprätta och förvalta loggboken. Boverket bedömer att det är lämpligt att utgå från de frivilliga miljöcertifieringssystem som är vanligast förekommande på marknaden idag för att bedöma vilka byggprodukter som bör förtecknas i loggboken.

Idag finns krav på loggböcker i de privata certifieringssystemen Miljöbyggnad och Svanen samt BREEAM-SE. I LEED finns även möjlighet att få så kallade regionala poäng om man sammanställer inköpta material.³⁸

Det vanligaste frivilliga kravet ”loggbok för byggvaror” på marknaden finns som ett av kriterierna i Miljöbyggnad 3.0.³⁹ Det syftar till att premiera byggnader med dokumentation av innehåll i inbyggda byggvaror och byggnadsmaterial. Loggbokskriteriet har tre nivåer: brons, silver och guld. Vilka byggdelar som omfattas och vilka byggprodukter som ska förtecknas i loggboken definieras genom så kallade BSAB koder.⁴⁰ På den lägsta nivån, brons, inkluderas översiktligt sett alla inbyggda byggvaror med undantag för VVS.⁴¹ Med inbyggda byggprodukter menas bygg-

³⁸ IVL (2018).

³⁹ Sweden Green Building Council (SGBC).

⁴⁰ BSAB är ett klassifikationssystem och ett vedertaget verktyg för att hantera information i byggprocessen. Det ägs och förvaltas av Svensk Byggtjänst.

⁴¹ Produktionsresultaten E, F, G, H, I, J, K, L, M, N och Z enligt BSAB.

E - Platsgjutna konstruktioner.

F - Murverk

G - Konstruktioner av monteringsfärdiga element.

H - Konstruktioner av längdformvaror.

I - Skikt av termoisolervaror.

produkter som tillhör byggnaden och är fast monterade. Från och med nivå silver inkluderas även VVS-installationer.⁴² Steget till att även inkludera VVS-produkter bedöms inte vara så stort. Det finns också en utvecklad databas för VVS-produkter på marknaden idag som är fritt tillgänglig för alla och som är kostnadsfri.⁴³ För nivå guld tillkommer inte några krav på att dokumentera ytterligare kategorier av byggprodukter.

Miljöbyggnad gör undantag för byggvaror som inte är fast monterade (inbyggda), bland annat förbrukningsvaror, byggprodukter som tillhör verksamheten, och infästningar som till exempel skruv, spik, plåtband eller motsvarande. Det görs också undantag för apparater, utrustning och kablar i tele- och elsystem.

Svanen definierar inte olika betygsnivåer som Miljöbyggnad gör, utan antingen uppfylls kraven eller inte. Det finns krav på att en loggbok ska upprättas för att kunna Svanen märka en byggnad. De byggprodukter som ska inkluderas är definierade med hjälp av en branschgemensam gruppering av varor inom bygg- och järnhandeln⁴⁴ och skulle översiktligt kunna sägas omfatta allt i byggnaden.

Boverket bedömer mot bakgrund av ovanstående att det finns förutsättningar att ställa krav på att alla byggprodukter som stadigvarande ingår i byggnader, inklusive VVS-produkter, ska loggas. Men också att det är lämpligt att undantag görs för apparater, utrustning och kablar i tele- och elsystem⁴⁵ och för vissa byggprodukter som infästningar i form av skruv, spik, mutter osv, som annars skulle riskera att göra loggboken onödigt fördyrande.

J - Skikt av byggpapp, tätskikt/matta, asfalt, duk, plastfilm, plan plåt, överläggsplattor.

K - Skikt av skivor.

L - Puts, målning, skyddsbeläggningar, impregneringar mm.

M - Skikt av beläggnings- och beklädnadsvaror.

N - Kompletteringar av sakvaror mm.

Z - Konstruktioner av diverse mängd, form eller sakvaror.

⁴² Produktionsresultat P, Q och R enligt BSAB.

P - Apparater, ledningar mm i rörsystem och rörledningsnät.

Q - Apparater, kanaler, don mm i luftbehandlingssystem.

R - Isolering av installationer.

⁴³ RSK Databasen.

⁴⁴ BK04

⁴⁵ Utrustning för tele- och elsystem kan dock innehålla problematiska ämnen. Europaparlamentet och rådets direktiv 2011/65/EU om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (RoHS2), syftar till att minska riskerna för människors hälsa och för miljön genom att ersätta och begränsa farliga kemiska ämnen i sådan utrustning. Direktivet ska även förbättra möjligheten till lönsam och hållbar materialåtervinning från avfall från elektrisk och elektronisk utrustning.

För anläggningar föreslås att alla byggprodukter som stadigvarande ingår ska förtecknas, med undantag för jord-, berg- och schaktmassor och för infästningar i form av skruv, spik, mutter osv. Anledningen till att hanteringen av jord-, berg-, och schaktmassor specificeras för anläggningar och inte för byggnader är att sådana massor kan utgöra byggprodukter som stadigvarande ingår i anläggningar. Begreppet byggnader bedöms inte omfatta jord-, berg-, och schaktmassor och är därför alltid undantagna i det fallet.

Byggprodukter som ska dokumenteras för anläggningar enligt förslaget omfattar till exempel geotextilier, betongfundament, skyltar, elektroniska skyltar, räls, slipers, räckan och kontaktledningar.

5.4 Innehåll i loggboken

Förslag

Boverket föreslår att loggbokens innehåll omfattar följande uppgifter om byggprodukterna:

- Artikelinformation (tillverkare, identifikationskod, avsedd användning)
- Datum för loggning
- Säkerhetsdatablad, för kemiska produkter enligt Reach, artikel 31
- Information om kandidatämnen i varor enligt Reach, artikel 33
- Prestandadeklaration, om produkten är CE-märkt
- Mängd
- Placering (fritext)

För byggnadsverket ska det också finnas en sammanställning över byggnadsverkets kandidatämnen enligt Reach och det ska framgå i vilka byggprodukter och var i byggnadsverket de är placerade.

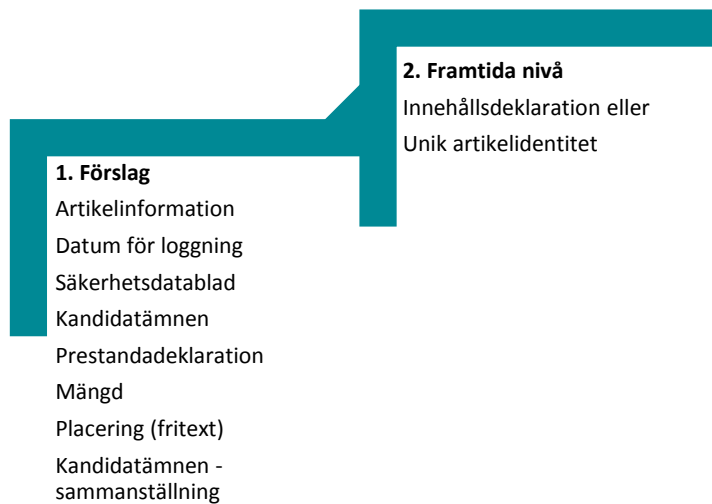
Loggboken bör för alla loggade byggprodukter innehålla en viss basinformation för spårbarhet av produkten. I detta avsnitt beskrivs två olika alternativ, eller nivåer, på reglering av loggbokens innehåll. Den första nivån, vilket utgör Boverkets förslag på vilka uppgifter om innehåll som det ska ställas lagkrav på att dokumentera, går att genomföra i närtid. Den lagstiftning som Boverket ser kan genomföras i närtid innebär att syftet med lagregleringen inte nås fullt ut. Därför beskrivs även en andra nivå på lagreglering, en tänkbar framtida nivå, som skulle ge förutsättningar för full nytta men som inte är möjlig att införa idag.

Olika nivåer för krav på innehåll

Nivåerna utgör olika ambitionsnivåer gällande reglering av en loggbok och innefattar olika typer av informationsdelar. Boverkets författningsförslag inkluderar enbart information som är tillgänglig genom annan lagstiftning som till exempel den information om byggprodukter som definieras i prestandadeklarationen. Den framtida nivån, som inkluderar krav att de byggprodukter som förtecknas i loggboken ska ha en innehållsdeklaration eller en unik artikelidentitet, är inte möjlig att lagreglera då sådana regler bedöms strida mot EU:s byggproduktförordning. Nivåerna beskrivs i figur 1.

Figur 1. Två nivåer för krav på innehåll i loggbok, där nivå 1 är möjlig att lagstifta om idag. I nivå 2 krävs en deklaration av byggprodukternas kemiska innehåll eller att en unik artikelidentitet ska anges i loggboken.

Följande text följer strukturen i figur 1 och behandlar respektive informationsdel var för sig.

1. Förslag (nivå 1)

➤ Artikelinformation

Den artikelinformation som föreslås ska inkluderas överensstämmer med informationsstrukturen för en prestandadeklaration enligt byggproduktförordningen.⁴⁶ Följande artikelinformation föreslås lyftas ut från prestandadeklarationen i syfte att registreras i loggboken:

- Produkttypens unika identifikationskod - artikelidentitet för spårbarhet.
- Avsedd användning/avsedda användningar – bästa möjliga informationen om typ av byggprodukter.
- Tillverkare⁴⁷

Ovan nämnda information ska också anges för de byggprodukter som inte omfattas av kravet på en prestandadeklaration.

Förutom identifikationskod, avsedd användning och tillverkare föreslås även *produktnamn* ingå i loggningen.

➤ Datum för loggning

Datum då produkten införts i loggboken.

➤ Säkerhetsdatablad

I de fall byggprodukten omfattas av krav på ett säkerhetsdatablad ska detta bifogas.

---

⁴⁶ Bilaga III i byggproduktförordningen anger att följande information ska finnas tillgänglig för alla produkter som omfattas av kravet på prestandadeklaration:

- Produkttypens unika identifikationskod
- Avsedd användning/avsedda användningar
- Tillverkare
- Tillverkarens representant
- System för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda
- Harmoniserad standard (anmält/anmälda organ)
- Europeiskt bedömningsdokument (Europeisk teknisk bedömning, tekniskt bedömningsorgan, anmält/anmälda organ)
- Angiven prestanda
- Lämplig teknisk dokumentation och/eller särskild teknisk dokumentation

⁴⁷ Definition av tillverkare enligt byggproduktförordningen: ”*varje fysisk eller juridisk person som tillverkar, eller låter konstruera eller tillverka, en byggprodukt och saluför denna produkt under eget namn eller varumärke*”. Tillverkar-begreppet är dock utsträckt till den som släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke. Tillverkaren enligt byggproduktförordningen behöver alltså inte vara faktisk tillverkare av produkten, men det är den part som tar ansvar för produktens prestanda.

➤ **Information om kandidatämnen**

Information om kandidatämnen i varor enligt Reach, artikel 33.

➤ **Prestandadeklaration**

I de fall produkten omfattas av krav på en prestandadeklaration ska denna bifogas.

➤ **Mängd**

Information om mängder av de byggprodukter som ingår i byggnadsverket. Mängden skulle kunna anges på olika sätt beroende på typ av byggprodukt, till exempel vikt, volym, eller löpmeter.

Uppgiften om mängd bedöms som viktig bland annat för att bedöma den framtida risken med en viss byggprodukt i byggnadsverket, till exempel vid avfallshantering.

Information kring mängden av en byggprodukt är direkt kopplat till betalningen för produkten och kan därmed erhållas vid inköpet eller faktureringen av byggprodukten. Uppgiften bedöms därmed som relativt tillgänglig. Uppgiften bör inte vara särskilt kostnadsdrivande, i synnerhet inte om man nöjer sig med att logga inköpt mängd och bortser från spill som uppstår i byggprocessen.

➤ **Placering**

Placering anges i fritext på ett så exakt sätt som är möjligt.

Information om placering av byggprodukten, tillsammans med bland annat artikelinformation, är betydelsefullt vid materialhantering under förvaltning, sanering, ändring och rivning. Om byggprodukters placering inte framgår av loggboken kan det leda till osäkerheter kring var de produkter finns som kan återvinnas vid ombyggnad och rivning. När det gäller placering av byggprodukter är marknaden dock mindre mogen än när det gäller mängd, även om det pågår utvecklingsarbeten genom CoClass, Smart Built Environment och BIM.⁴⁸

---

⁴⁸ Ett tänkbart alternativ till att ange placering för alla byggprodukter i ett byggnadsverk skulle kunna vara att i ett första steg ange placering av de byggprodukter som innehåller ämnen på kandidatförteckningen enligt Reach-förordningen.

Erfarenheten från existerande loggböcker för byggnader ger att det är svårt att ge exakta direktiv på hur placering ska anges. Ett material kan till exempel finnas generellt i en viss typ av bjälklag, eller i en viss typ av återkommande takkonstruktion varför det inte är möjligt att ställa krav på en exakt position för alla byggprodukter. Boverket föreslår därför att placering ska anges i fritext på ett så exakt sätt som är möjligt.

➤ **Kandidatämnen, sammanställning**

Sammanställning av byggnadsverkets kandidatämnen enligt Reach, det vill säga ämnen som finns upptagna i den så kallade kandidatförteckningen enligt artikel 59 i Reach-förordningen. Det ska framgå i vilka byggprodukter och var i byggnadsverket de är placerade. Att ställa krav på en lista med dessa ämnen på byggnadsverksnivå bedöms som viktigt för att ytterligare driva på substitutionsarbetet och skapa förutsättningar för ökad cirkularitet.

I bakgrunden till lagförslaget om införande av emissionskrav på byggprodukter Sverige⁴⁹ beskrivs vilka ämnen som existerar i den svenska inomhusmiljön som en konsekvens av byggmaterialanvändning. Vissa av dessa ämnen klassas som SVHC (Substances of Very High Concern): ämnen som antingen redan finns upptagna på, eller riskerar att tas upp på kandidatförteckningen.

Samtidigt är inte omfattningen på nyttan med en sådan sammanställning i loggboken självklar. Kandidatförteckningen enligt Reach-förordningen är föränderlig och uppdateras regelbundet. Det gör att en lista över kandidatämnen snart blir inaktuell. Sammanställningen skulle visa på de ämnen som var upptagna på kandidatförteckningen vid tillfället för uppförandet av byggnadsverket men inte det som har tillkommit över tid.

2: Framtida nivå (nivå 2)

Den framtida nivån innebär framförallt att krav ställs på att loggboken ska innehålla (eller vara direkt kopplad till en databas med) dokumentation om byggprodukternas kemiska innehåll, alternativt att en viss unik artikelidentitet ska anges för byggprodukterna. Det skulle möjliggöra en hög grad av spårbarhet över tid för kemiska ämnen i byggnadsverk och ge förutsättningar för att realisera nyttorna med loggboken fullt ut.

---

⁴⁹ KEMI (2015).

Det kan noteras att det finns flera databaser för byggprodukter på marknaden idag som innehåller utförlig information om innehållet i byggprodukter. Den information som är möjlig för en användare att frivilligt bifoga loggboken är inte på något sätt begränsad till den lagstadgade informationen som avkrävs. Det är alltså möjligt för byggherren eller byggnadsverkets ägare att på frivillig basis välja att ta med sådan information i loggboken, även om formella krav om detta inte kan ställas. Det är tvärtom av stort värde i att i framtiden ha tillgång till utökad information om de använda produkterna i byggnadsverken.

På motsvarande sätt är det möjligt att på frivillig basis inkludera ytterligare artikelinformation för byggprodukter som inte är möjligt att inkludera i en lagreglering på grund av de begränsningar som följer av EU:s byggproduktförordning. GTIN (Global Trade Item Number) är en standard för artikelidentifikation som redan används av byggmaterialindustrin. Möjligheten att spåra byggprodukter skulle öka avsevärt om artikelidentiteten GTIN inkluderades i loggboken. Det skulle samtidigt underlätta digitala flöden i byggbranschen.

Nivå 2 på loggboken är en nivå som eventuellt kan vara aktuell att införa på längre sikt. Det är också möjligt att på nivå 2 ytterligare skärpa förutsättningarna för när en loggbok ska upprättas och uppdateras. Exempel är:

- Kontinuerlig uppdatering för byggnader, det vill säga för alla åtgärder, inte enbart för lov- och anmälningspliktiga åtgärder.
- Upprättande av loggbok inte enbart vid uppförande av nya byggnader utan även vid om- och tillbyggnader. Detta skulle säkerställa att en större del av bebyggelsen successivt också omfattats av ett loggbokskrav.

5.5 System för dokumentation av uppgifter

Boverkets förslag

Boverket föreslår att byggnadsverkets ägare fritt kan välja loggbokssystem så länge som krav på innehåll och vad som i övrigt kommer av lagstiftningen uppfylls.

Boverket föreslår att loggbok ska finnas hos byggnadsverkets ägare under byggnadsverkets livslängd.

För byggnader ska vissa uppgifter om loggboken anges i ett nationellt register. Ett sådant register med uppgift om att loggbok för byggnader är upprättad kan lämpligen samordnas med ett register för klimatdeklaration.

I detta avsnitt behandlas framförallt frågan om vilka krav som bör ställas på loggboksverktyg och på registrering av uppgifter i ett nationellt register. Det förs ett resonemang om byggnader och om möjligheterna till samordning med befintligt system för energideklaration och med de krav på klimatdeklaration som kan vara aktuella att införa framöver. För anläggningar saknas beröringspunkter med dessa system.

Valfritt loggboksverktyg kan användas men för byggnader ska vissa uppgifter anges i ett nationellt register

I loggboksuppdraget från 2015 berördes tre tänkbara alternativ när det gällde reglering av loggboksverktyg och kopplingen till en nationell databas eller ett nationellt register. Dessa var:

1. Ett centralt system med krav på att ett visst loggboksverktyg kopplat till en nationell databas ska användas
2. Fritt att välja loggboksverktyg men vissa uppgifter om loggboken ska anges i ett nationellt register
3. Fritt att välja loggboksverktyg och utan någon central registrering av uppgifter

Det första alternativet innebär att loggböcker i sin helhet samlas i en nationell databas. Stora mängder information om byggprojekt skulle i sådana fall samlas in och lagras av staten. Det skulle kunna ge goda möjligheter för staten att säkerställa informationen över tid och för att bedriva tillsyn. Alternativet skulle även kunna bidra till att skapa en enhetlig redovisning och ökad jämförbarhet mellan loggböcker. Nackdelarna skulle dock bestå i ökade kostnader för staten och en stor risk för att marknadens utveckling av loggboksverktyg skulle påverkas negativt. Det bör krävas särskilda

skäl och en tydlig nytta om staten skulle införa en så långtgående och omfattande reglering. Boverket bedömer att det idag inte finns tillräckligt tungt vägande skäl för att införa ett system av det slaget.

I loggboksuppdraget från 2015 förde Boverket resonemang om tillsynen skulle finnas på kommunal eller statlig nivå och pekade på behovet av ytterligare utredning av frågan. Boverket föreslår inom ramen för detta uppdrag att tillsynen ska finnas på statlig nivå, se avsnitt 5.7.

En förutsättning för att en statlig tillsyn för byggnader ska kunna bedrivas bedöms vara att vissa uppgifter om loggböcker anges i ett nationellt register. Mot bakgrund av det förespråkar Boverket alternativ 2 i denna utredning. Nedan beskrivs närmare vilka uppgifter som bör registreras när det gäller byggnader.

Koppling till systemet för energideklaration och förslaget om klimatdeklaration

Boverket förvaltar idag ett nationellt register för energideklarationer som omfattar byggnader. I ett nyligen rapporterat uppdrag om klimatdeklaration⁵⁰ har Boverket strävat efter att hitta samordningsmöjligheter med systemet för energideklaration. Det innefattar till exempel att utnyttja samma register, eller datasystem, även för klimatdeklaration. Det innebär att kostnader kan reduceras som skulle ha varit förknippade med att bygga upp ett helt nytt register. Samma strävan efter samordning är relevant även när det gäller krav på loggbok.

Vid en jämförelse mellan systemen för energideklaration, klimatdeklaration och loggbok går det att konstatera att det finns störst likheter och samordningsmöjligheter mellan loggbok och klimatdeklaration. De överensstämmer särskilt väl med avseende på i vilket skede de upprättas och vilken typ av information som de utgår från.

Klimatdeklarationen ska upprättas av byggherren vid uppförande av nya byggnader. Byggherren (byggentreprenören) har tillgång till de uppgifter som krävs vid projekteringen och indatan består av uppgifter om ingående byggprodukter. Enligt förslaget ska en sådan klimatdeklaration registreras senast sex månader efter slutbesked.

Krav på energideklaration omfattar nyuppförda byggnader men gäller också för befintlig bebyggelse. I fallet nyuppförda byggnader ska energideklarationen upprättas senast 24 månader efter slutbesked. För befintliga byggnader uppstår deklaraionsplikten vid vissa givna situationer som till

---

⁵⁰ Klimatdeklaration av byggnader – Förslag på metod och regler. Rapport 2018:23, Boverket.

exempel försäljning eller upplåtelse med nyttjanderätt. Energideklarationen upprättas av en certifierad energiexpert och bygger på den information som energiexperten samlar in från byggherre eller byggnadsägare. Indatan utgörs framförallt av uppgifter med koppling till energianvändning.

Uppgift om att loggbok upprättats för en byggnad lämnas i klimatdeklarationen

I den föreslagna lagen om klimatdeklaration för byggnader ska byggnadens ägare senast sex månader efter slutbesked/intermistiskt slutbesked överlämna klimatdeklarationen till tillsynsmyndigheten Boverket genom registrering i klimatdeklarationsregistret. Det föreslås att klimatdeklarationen innehåller uppgift om att en loggbok upprättats för byggnaden för det fall byggnaden också träffas av loggbokskrav. Utifrån avgränsningen till byggnadens bruttoarea kommer tillämpningsområdet för loggbok att vara snävare än tillämpningsområdet för klimatdeklaration. En byggnad som ska ha loggbok kommer emellertid alltid också att träffas av krav på klimatdeklaration eftersom undantagna byggnadskategorier i övrigt överensstämmer i de båda regelsystemen.

Genom inrapporteringen av att loggbok upprättats i klimatdeklarationen kommer klimatdeklarationsregistret att innehålla uppgift om vilka byggnader som har loggbok och tillsynsmyndigheten Boverket får en bekräftelse från ägaren att loggbok upprättats. Denna uppgift blir ett viktigt underlag i tillsynen över att reglerna om loggbok för byggnader följs. Se vidare under avsnitt 5.7 Tillsynsmyndighet, utformning av till syn och sanktioner.

Vilka uppgifter bör anges i ett nationellt register

De uppgifter som idag anges i rapporteringsformuläret för energideklaration, och de som föreslås ska anges i ett formulär för klimatdeklaration, utgör i hög utsträckning beräkningsresultat. Den information som legat till grund för resultaten redovisas inte i någon större utsträckning.

Loggboken innehåller sammanställd information om byggprodukter för ett byggnadsverk. Eftersom loggboken inte innehåller något beräkningsresultat, samtidigt som loggböcker i sin helhet inte bör registreras i en nationell databas av skäl som nämns ovan, bör uppgifterna i registret begränsas till vissa grundläggande uppgifter *om* loggboken som i stort sett bör vara de som kan motiveras av tillsynsskäl.

De uppgifter som behöver anges om loggboken med denna utgångspunkt utgör i hög utsträckning samma grundläggande byggnadsinformation som behöver anges i klimatdeklarationen. Därför skulle uppgifter om loggbo-

ken med fördel kunna anges som en uppgift i rapporteringsformuläret för klimatdeklaration. Eftersom krav på klimatdeklaration och loggbok skulle omfatta byggherrar och upprättas under samma skede vid uppförande av nya byggnader så skulle en sådan samordning innebära att antalet inlämnade uppgifter som byggherren behöver lämna och tidsåtgången för utförandet för dem båda kan begränsas.

Uppgifter om loggbok i ett nationellt register

Uppgifterna som bör registreras om loggboken behöver vara tillräckligt omfattande för att möjliggöra tillsyn. Vilka uppgifter som bör anges får utredas närmare vid ett eventuellt införande av krav på loggbok, men exempel på uppgifter som skulle behövas är:

- byggnads-id
- byggnadskategori
- area
- uppgift om en loggbok har upprättats eller inte

Ytterligare uppgifter skulle till exempel kunna gälla typ av loggboksverktyg och om koppling finns till databaser med särskild byggproduktinformation.

5.6 Upprättande, förvaltning och överlämnande av loggboken

Boverkets förslag

Boverket föreslår att loggbok ska upprättas vid uppförande av nya byggnadsverk och hållas uppdaterad under byggnadsverkets livslängd. Loggboken ska finnas i elektronisk (digital) form.

Byggherren ska se till att loggbok upprättas. Byggherren har skyldighet att överlämna loggboken till byggnadsverkets ägare som därefter har skyldigheten att förvalta och uppdatera loggboken under byggnadsverkets livslängd.

För byggnader bör loggboken uppdateras vid lov- och anmälningspliktiga åtgärder enligt plan- och bygglagen. För väg, järnväg, tunnelbana och spårvagn bör uppdatering ske vid *väsentliga ändringar* vars innebörd och omfattning får preciseras närmare av ansvarig myndighet i föreskrifter.

Upprätta loggbok

Med *upprättande* av loggbok menas att loggbok används för första gången för ett nytt byggnadsverk i samband med uppförandet. Ansvaret för att en loggbok upprättas bör ligga på den som har rådighet över byggnadsverket. Vid uppförande av nya byggnadsverk är det den som för egen räkning uppför eller låter uppföra byggnadsverket, det vill säga byggherren.

För anläggningar är det rimligt att Trafikverket är ansvarig för att upprätta loggbok för de anläggningar där järnvägsplan/vägplan upprättas, medan kommunen är ansvarig för att upprätta loggbok för de anläggningar som uppförs inom detaljplanelagt område.

Boverket finner inte skäl att, som för till exempel energideklaration, införa krav på att loggboken ska upprättas av en oberoende, certifierad expert. Loggboken är i grunden en materialförteckning medan upprättandet av en energideklaration ställer krav på särskild sakkunskap för att göra energiberäkningar och särskild kunskap om energisystem.

Loggbok ska upprättas senast vid slutbesked för byggnader och vid idrifttagandet för anläggningar

Loggbok för en byggnad ska upprättas under projektering och byggprocess och den ska vara klar när byggnaden är färdigställd. I 10 kap. 34 § PBL regleras att en byggnad får tas i bruk efter det att byggnadsnämnden meddelar slutbesked. Tidpunkten för upprättande av loggbok för byggnader kopplas därför till bestämmelsen om slutbesked. En loggbok för en byggnad ska ha upprättats senast när byggnadsnämnden meddelar slutbesked/interimistiskt slutbesked för byggnaden. Att tidpunkt för upprättande av loggbok för byggnader kopplas till slutbesked innebär emellertid inte att det är byggnadsnämnden som ska kontrollera att loggbok finns. Som framgår i avsnitt 5.7 föreslås istället en statlig tillsyn genom Boverket.

Byggande av väg/järnväg/tunnelbana/spårväg omfattas inte av lov- eller anmälningsplikt. Tidpunkten för upprättande av loggbok för sådana anläggningar föreslås därför istället kopplas till idrifttagandet av byggnadsverket.

Byggherre – byggnadens ägare

Ansvaret för att det upprättas en loggbok för en byggnad ligger på *byggherren* medan det är *byggnadens ägare* som i klimatdeklarationen ska meddela tillsynsmyndigheten Boverket att loggbok har upprättats. I de fall då byggherren också är den som blir byggnadens ägare när byggnaden färdigställts är situationen okomplicerad. Då byggherren överlåter

byggnaden till en ny ägare tidigare än sex månader efter slutbesked måste emellertid den nya ägaren säkerställa att loggbok upprättats för byggnaden. Boverket bedömer att detta får regleras i civilrättsliga avtal mellan köpare och säljare. Att loggboken ska överlåtas till en ny ägare av byggnaden framgår av en särskild bestämmelse i den föreslagna lagen. En bestämmelse motsvarande den i 14 § lagen om energideklaration för byggnader om att köparen på säljarens bekostnad får låta upprätta en loggbok föreslås inte.

Uppdatera loggboken

Skyldigheten att *uppdatera* loggboken under förvaltningskedet bör ligga på byggnadsverkets ägare. Det är byggherren och ägaren till ett byggnadsverk som har ansvaret för att samhällets krav på byggnadsverket i övrigt är uppfyllda. Det är därför rimligt att ansvaret att se till att en loggbok upprättas och uppdateras ligger på byggherren och ägaren även om produktvalen och den faktiska loggningen av byggprodukter i loggboken i praktiken kommer att utföras av en eller flera entreprenörer.

Uppdateringen av loggboken är viktig för att loggboken ska fylla en funktion under förvaltningen och exempelvis vid framtida rivning av byggnadsverket. I branschdialogerna som hållits inom Boverkets utredningsarbete har det framförts att det krävs en kontinuerlig uppdatering av loggboken med alla tillförda/utbytta byggprodukter för att loggboken ska vara till verklig nytta i framtiden. Samtidigt skulle ett krav på att varje åtgärd som utförs i ett byggnadsverk ska anges i loggboken innebära en väldigt stor börda för den ansvarige. I en byggnad utförs ständigt mindre underhållsåtgärder och reparationer som då skulle behöva loggas. I ett flerbostadshus som ägs av en bostadsrättsförening, kommer en del sådana åtgärder att utföras av respektive bostadsrättsinnehavare, utan föreningens insyn. Motsvarande åtgärder kan komma att genomföras av företag som hyr kontorslokaler i en byggnad. Detta betyder att byggnadsägaren inte har full insyn i alla åtgärder som görs i byggnaden och att det därför inte är lämpligt att ställa krav på att alla åtgärder ska loggboksföras. För övrigt har det också framkommit att det i branschen inte finns samma vana att arbeta med loggbok i förvaltningskedet som i uppförandeskedet. Mot denna bakgrund finner Boverket att uppdateringsskyldigheten för loggbok avseende byggnader inledningsvis bör begränsas till mer omfattande åtgärder.

För byggnader är det naturligt att koppla skyldigheten att uppdatera loggboken till åtgärder som är lov- eller anmälningspliktiga. Ändringar av en byggnad som normalt kräver lov- eller anmälan och som därför genererar krav på uppdatering av loggboken är exempelvis:

- tillbyggnad (bygglov 9 kap 2 § 2 PBL)
- att en byggnad helt eller delvis tas i anspråk eller inreds för ett väsentligen annat ändamål (bygglov 9 kap 2 § 3 a PBL)
- att det i en byggnad inreds någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri (bygglov 9 kap 2 § 3 b PBL)
- att en byggnad inom område med detaljplan färgas om, byter fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller ändras på annat sätt som avsevärt påverkar dess yttre utseende. (bygglov 9 kap 2 § 3 b PBL)
- att en byggnad ändras så att konstruktionen av byggnadens bärande delar berörs eller byggnadens planlösning påverkas avsevärt (anmälan 6 kap. 5 § 3 PBF)
- att en byggnad ändras så att det väsentligt påverkar brandskyddet (anmälan 6 kap. 5 § 6 PBF)

Åtgärder som kräver lov eller anmälan innebär ofta mer ingripande åtgärder i byggnaden. De produkter och material som då används och byggs in kan vara svåra att identifiera vid en materialinventering. Dessa produkter och material kommer med denna avgränsning att finnas med i loggboken, även om loggboken inte kommer att vara så fullständig som den bör vara för att på ett optimalt sätt fylla sin funktion.

En fördel med att koppla skyldigheten att uppdatera loggboken till åtgärder som är lov- och anmälningspliktiga är att ändringen kommer till samhällets kännedom, och det blir enklare att bedriva tillsyn.

Även vad gäller loggbok för väg/järnväg/tunnelbana/spårväg bedöms det vara rimligt att initialt avgränsa uppdateringsskyldigheten. Här saknas dock möjligheten att, som för byggnader, koppla till befintliga regler om lov- och anmälningspliktiga åtgärder. Istället föreslås att väsentliga ändringar av sådana anläggningar ska föranleda uppdatering av loggboken. Vad som utgör *väsentlig ändring* av en väg/järnväg/tunnelbana/spårväg kan tydliggöras i myndighetsföreskrifter.

Loggbok i elektronisk form

Boverket föreslår att loggboken ska finnas i elektronisk form. Det bedöms vara en förutsättning för att systemet med loggboken som en levande dokumentation ska kunna fungera på ett effektivt sätt. Det föreslås dock inga detaljerade regler kring loggbokens utformning och format utan förslaget innebär att byggherren själv kan välja vilket verktyg, format eller system som ska användas för loggboken.

Att upprätta digitala arkiv kräver inte bara att man samlar all information och lagrar den, utan även att man i takt med att tekniken och formaten förändras kan migrera och föra över den information som är sparad i äldre format, så att arkiven inte riskerar att låsas in på grund av föråldrad teknik. För att säkerställa att detta görs behöver man skapa tillfällen under byggnadens livslängd där loggboken återbesöks och dess innehåll kvalitetssäkras och dess digitala format uppdateras.

Överlämna loggbok

Ansvar för loggboken följer byggnadsverket under dess livslängd. Byggnadens ägare respektive förvaltaren av en väg, järnväg, tunnelbana, eller spårväg ansvarar för att upprätthålla loggbokens kvalitet över tid. Regleringen innefattar därför en skyldighet att bevara loggboken och faktiskt överlämna den till en ny ägare eller förvaltare.

Loggboken har en gemensam grund i att den ska finnas i elektronisk form samt att det i regleringen ställs krav på vilka byggprodukter och vilken produktinformation som ska registreras. Däremot regleras inte loggbokens närmare utformning i övrigt utan det står byggherren, byggnadsverkets ägare eller förvaltaren fritt att välja vilket format och system man vill för upprättandet av en loggbok. Det är därför inte heller möjligt att reglera närmare hur informationen ska bevaras eller överlåtas vid en äganderättsövergång. En säljares skyldighet att till köparen av en fastighet överlämna handlingar angående fastigheten vilka är av betydelse för köparen som ägare av denna följer redan av 4 kap. 20 § jordabalken. Boverket finner emellertid att skyldigheten att faktiskt överlåta loggboken till en ny ägare bör regleras särskilt i den nya lagen. Detta för att fånga upp även andra överlåtelser av byggnader än de som regleras i den nämnda bestämmelsen i jordabalken.

5.7 Tillsynsmyndighet, utformning av tillsyn och sanktioner

Boverkets förslag

Boverket föreslår att

- Boverket blir tillsynsmyndighet avseende krav på loggbok för byggnader.
- Transportstyrelsen blir tillsynsmyndighet avseende krav på loggbok för anläggningar i form av väg, järnväg, tunnelbana och spårväg.

Tillsynen bör omfatta att se till att en loggbok upprättas för nya byggnadsverk, att loggboken uppdateras och att loggboken överläts till en ny ägare av byggnadsverket. Tillsynen bör även omfatta kontroll av loggbokens innehåll genom stickprovskontroller.

Tillsynsmyndigheten bör ha möjlighet att ingripa med sanktioner i form av föreläggande och föreläggande vid vite om de skyldigheter som följer av reglerna inte följs.

I detta avsnitt behandlas utformning av tillsynen. Vissa delar av resonemangen utgår från att det sker en samordning med klimatdeklarationerna.

Tillsynen bör vara statlig

En fungerande tillsyn är en garant för att regleringen om loggbok för byggnadsverk fungerar på det sätt som avsetts. Boverket har övervägt om tillsynen bör vara kommunal, genom kommunernas byggnadsnämnder, eller om tillsynen bör åläggas en eller flera statliga förvaltningsmyndigheter. En tänkbar modell för tillsyn skulle kunna vara att koppla denna till byggprocessens befintliga kontrollsystem enligt 10 kap. PBL. Vissa av de anläggningar som föreslås omfattas av loggbokskrav kräver emellertid inte bygglov eller annan kontakt med kommunen. Flera instanser har vid remissen av Boverkets rapport 2015:46 pekat på byggnadsnämndernas ansträngda resurser och understrukit att nya lagstiftningsinitiativ inte bör förlänga eller belasta planerings- och lovgivningsprocesserna i kommunerna.⁵¹ Mot denna bakgrund finner Boverket att tillsynen bör utövas på

⁵¹ Remissvar Sveriges Kommuner och Landsting, Länsstyrelsen i Dalarna, Länsstyrelsen Skåne, Malmö stad respektive Sveriges Färgfabrikanters Förening och Sveriges Fog- och Limleverantörers Förening avseende Boverkets rapport Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation (rapport 2015:46).

statlig nivå. När det gäller loggbok för byggnader finns möjligheter till samordning med annan statlig tillsyn. En central, statlig tillsyn ger också en enhetlighet i tillsynen så att denna fungerar på samma sätt i hela landet.

Lämplig tillsynsmyndighet

De byggnader som kommer att träffas av krav på loggbok omfattas också av krav på energideklaration och krav på klimatdeklaration enligt Boverkets förslag eftersom regleringarna är samordnade till vilka byggnadstyper som undantas. Det är således samma byggherrar som berörs av kraven på energideklaration, klimatdeklaration och loggbok. Boverket har idag tillsyn över att energideklarationer upprättas enligt lagen om energideklaration för byggnader. I Boverkets förslag till ny reglering om klimatdeklaration för byggnader pekas Boverket ut som lämplig tillsynsmyndighet för klimatdeklarationerna. Om tillsynen över dessa regelsystem läggs hos samma myndighet så kan positiva samverkans effekter uppnås. Uppgiften om att loggbok upprättats för en byggnad föreslås ingå i det föreslagna registret för klimatdeklarationer. Det föreslås därför att Boverket utpekas som tillsynsmyndighet avseende loggbok för byggnader. Vad gäller loggbok för anläggningar ligger emellertid tillsynen närmare Transportstyrelsens verksamhetsområde. Transportstyrelsen bedöms därför vara mest lämpad som tillsynsmyndighet när det gäller loggbok för väg, järnväg, tunnelbana och spårväg.

Utformning av tillsynen och sanktioner

Tillsynen bör omfatta att se till att en loggbok upprättas för nya byggnadsverk, att loggboken uppdateras och att loggboken överläts till en ny ägare av byggnadsverket.

Till skillnad från vad som gäller för energideklarationer och den föreslagna klimatdeklarationen kommer uppgifterna i loggboken inte att registreras i ett register hos tillsynsmyndigheten Boverket. När det gäller loggbok för byggnader föreslås, som framgår ovan, att det i klimatdeklarationen finns en bekräftelse från byggnadens ägare att loggbok upprättats. Uppgift om vilka byggnader som har loggbok kommer därmed att finnas i klimatdeklarationsregistret. Tillsynen över att loggbok har upprättats kan då utövas genom kontroll i klimatdeklarationsregistret med avstämning gentemot fastighetsregistrets uppgifter om vilka byggnader som uppförts.

I Boverkets tillsyn i energideklarationssystemet görs inga stickprovskontroller utan endast en validitetskontroll av mer generell karaktär som har sin grund i energiprestandadirektivets⁵² bestämmelser.⁵³ Validitetskontrollen utförs genom sökningar i energideklarationsregistret och syftar till att ge en övergripande bild av kvaliteten i energideklarationernas indata och resultat, som en grund för eventuella beslut om förändringar i systemet. Vad gäller tillsynen över reglerna om loggbok finner Boverket emellertid att denna bör innefatta stickprovskontroller. Själva loggboken kommer inte att finnas registrerad hos Boverket, varför en validitetskontroll motsvarande den som görs för energideklarationer inte är möjlig. För loggbok saknas också den kvalitetssäkring som finns inbyggd i energideklarationssystemet genom att deklarationen upprättas av en certifierad expert. Tillsynsbestämmelserna bör således ge tillsynsmyndigheten möjlighet att från byggherren/byggnadsverkets ägare/förvaltare begära in loggboken och de andra handlingar och upplysningar som myndigheten behöver för stickprovskontrollen. Det ligger i sakens natur att stickprovskontrollen inte i detalj kan säkerställa att samtliga byggprodukter som byggts in byggnadsverket verkligen registrerats i loggboken eller att det är rätt byggprodukter som har registrerats. Kontrollen får istället ta sikte på att fastställa att loggboken har en rimlig omfattning och till sitt innehåll överensstämmer med ställda krav på produktinformation. När det gäller uppdatering av loggboken under förvaltningsskedet kan vid stickprovskontroll granskas att byggnadsverkets ägare har en process och fastställda rutiner för att kunna registrera byggprodukter som tillförts byggnadsverket.

Tillsynsmyndigheten bör ha möjlighet att ingripa med sanktioner i form av föreläggande och föreläggande vid vite om de skyldigheter som följer av reglerna om upprättande, uppdatering eller överlåtelse av loggbok inte följs.

Införandet av ett loggbokssystem kommer att innebära ett stort behov av särskilda informationsinsatser för att informera alla de olika aktörer som berörs av de nya kraven.

Loggbok och sekretess vid tillsynen

För att göra stickprovskontroll behöver tillsynsmyndigheten inhämta loggboken från byggnadsverkets ägare. I och med att dokumenten kommer in till tillsynsmyndigheten och förvaras där är de allmänna handlingar. Allmänheten har således rätt att ta del av dessa under förutsättning att

---

⁵² Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.

⁵³ 19 § förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader.

de inte omfattas av någon sekretessbestämmelse. Uppgifter om vilka byggprodukter ett byggnadsverk innehåller och deras placering i byggnadsverket skulle kunna utgöra känslig information för vissa byggnadsverk. Byggnader avsedda för totalförsvaret och som är av hemlig natur föreslås helt undantas från krav på loggbok, men även för byggnader med annan verksamhet skulle uppgifterna i loggboken i vissa fall kunna behöva skyddas av sekretess. I 18 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, finns en sekretessbestämmelse som omfattar uppgifter som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhetsåtgärder avseende bland annat byggnader eller andra anläggningar. Med stöd av bestämmelsen ska till exempel uppgifter om byggnadsmaterial i ritningar över bankvalv kunna sekretessbeläggas.⁵⁴ Denna bestämmelse torde kunna bli tillämplig även när det gäller loggbokens uppgifter om syftet med en säkerhetsåtgärd skulle motverkas om uppgifterna röjdes.

Om loggboken innehåller uppgifter om byggprodukters totala innehåll, det vill säga produktinformation utöver det som regleringen kräver, aktualiseras frågan om uppgifterna i loggboken kan skada enskildas affärs- eller driftförhållanden. I 30 kap. 23 § OSL, finns en sekretessbestämmelse som omfattar statliga myndigheters verksamhet i fråga om utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt. Bestämmelsen som syftar till att skydda enskildas affärs- och driftförhållanden och sekretessen gäller endast i den utsträckning regeringen meddelat föreskrifter om det. I 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), OSF, finns de föreskrifter som meddelats med stöd av 30 kap. 23 § OSL. I bilagan till förordningen anges de verksamheter som omfattas av sekretessen. Bestämmelsens tillämpningsområde kan behöva utvidgas så att den även innefattar tillsyn enligt den nya lagen om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk.

5.8 Om förslaget är anmälningspliktigt

Förslaget innebär införande av krav på loggbok vid uppförande av vissa byggnader och anläggningar. Byggföretag kommer att påverkas av förslaget. Byggtjänster omfattas av tjänstedirektivet⁵⁵. Boverket bedömer därför att direktivets regler om införande och anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet blir tillämpliga på förslaget. Ett krav på tjänsteverksamhet kan enligt EU-rätten endast införas om det kan motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, till exempel skyddet för miljön.

---

⁵⁴ Prop. 1993/94:165 s 17ff

⁵⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

Kravet måste även vara icke-diskriminerande och proportionerligt. Vidare föreskriver tjänstedirektivet en skyldighet att anmäla nya krav på tjänsteverksamhet. Kravet att använda loggbok och de mer detaljerade reglerna om loggbokens innehåll är enligt Boverkets bedömning anmälningspliktiga enligt tjänstedirektivet.

Kommande föreskrifter bör enligt Boverkets bedömning även vara anmälningspliktiga som tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet⁵⁶. Enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler ska myndigheter anmäla föreskriftsförslag som innehåller tekniska föreskrifter eller regler om e-tjänster till Kommerskollegium. Kommerskollegium anmäler sedan reglerna till EU-kommissionen i enlighet med anmälningsdirektivet. Tekniska specifikationer innefattar olika typer av krav på produkters egenskaper, kontrollkrav (förfaranden för bedömning av överensstämmelse) samt produktionsmetoder och processer. Begreppet produktens egenskaper i anmälningsdirektivet omfattar inte bara krav på funktionalitet utan det inkluderar även krav på produkters sammansättning, form, vikt, mått, märkning, förpackning, prestanda, livslängd, förbrukning etc. Alla föreskriftsförslag som innehåller tekniska föreskrifter och som reglerar fysiska produkter eller e-tjänster ska med vissa undantag anmälas. Föreskriftsförslaget måste även vara rättsligt eller faktiskt bindande vid försäljning eller användning av en produkt, eller etablering eller leverans av en e-tjänst. Anmälningskyldigheten gäller oberoende av om ett föreskriftsförslag har påverkan på den fria rörligheten eller inte.

5.9 Tidpunkt för ikraftträdande och eventuella övergångsbestämmelser

Boverket har gjort en uppskattning om när i tiden en reglering enligt förslaget som tidigast skulle kunna vara på plats. Boverket uppskattar tiden till ett minimum av 2,5 år från det att regeringen skickar Boverkets rapport på remiss. Det som behöver göras är bland annat:

- Lag om loggbok tas fram
- Förordning om loggbok tas fram
- Föreskrifter om loggbok tas fram
- EU-notifiering
- Nationellt register för loggböcker upprättas
- Information om de nya kommande reglerna

---

⁵⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/1535/EU om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Övergångsbestämmelser

Det finns behov av övergångsbestämmelser för att avgränsa vilka byggprojekt som kommer att träffas av krav på att upprätta loggbok. Det är inte rimligt att byggprojekt som pågår vid tidpunkten för lagens ikraftträdande ska behöva ställas inför nya krav på att upprätta loggbok. För byggnader föreslås därför att tidpunkt för ansökan om bygglov blir avgörande för om projektet ska omfattas av krav på loggbok eller inte. Kommer ansökan om bygglov in till kommunen innan ikraftträdandedatum träffas byggprojektet inte av loggbokskrav. För uppförande av byggnader som inte är bygglovspliktiga blir istället tidpunkt för arbetenas påbörjande avgörande för om loggbok ska upprättas för byggnaden.

Byggande av ny väg, järnväg, tunnelbana eller spårväg kräver inte bygglov. Övergångsbestämmelserna avseende loggbok för sådana anläggningar föreslås därför istället kopplas till tidpunkten för ansökan om fastställelse av vägplan respektive järnvägsplan. För sådana anläggningar som inte omfattas av vägplan eller järnvägsplan utan byggs med stöd av detaljplan blir istället tidpunkten för när arbetena påbörjades avgörande för om loggbok ska upprättas.

Ett stegvist införande

Det finns, som framgår ovan, flera olika utmaningar vid utformning av krav på loggbok. Boverkets utgångspunkt har varit att utforma ett förslag som är möjligt att införa omgående. Boverket har därför gjort vissa avgränsningar i regelförslagets omfattning för att de ska vara tillämpbara på kort sikt. De avgränsningar Boverket har gjort omfattar bland annat:

- vilka byggnadsverk som omfattas
- vilken information som ska anges om byggprodukterna
- vilka ändringar i byggnadsverk som loggboken ska uppdateras för

Det innebär att de regler Boverket föreslår bör ses som ett första steg. Om dessa regler införs bör de åtföljas av en uppföljning och utvärdering efter att systemet har varit i bruk ett antal år. Det kan sedan ligga till grund för om eller hur systemet kan justeras, eller kravens omfattning utökas, i ett andra steg.

6 Konsekvenser av Boverkets förslag

Konsekvensanalysen syftar till att uppskatta de största effekterna av lagförslaget. Eftersom det inte finns några exakta uppgifter om effekterna av en tänkt lagstiftning måste konsekvensanalysen av nödvändighet därför till delar bygga på uppskattningar och bedömningar. Målsättningen för denna konsekvensanalys är att visa på hur en lag om loggbok för byggnadsverk påverkar samhällets olika aktörer i stora drag. Denna konsekvensutredning bygger på underlag från IVL Svenska Miljöinstitutet (IVL)⁵⁷.

De som påverkas av krav på loggbok är framför allt byggherrar, byggnadsentreprenörer och ägare av byggnadsverk. Staten påverkas genom det tillsynsansvar som föreslås läggas på Boverket och Transportstyrelsen. Boverket bedömer även att det finns ett stort behov av informationsinsatser som kommer att innebära en ökad kostnad för staten.

Konsekvensavsnittet kan delas in i två huvudsakliga delar. Först behandlas konsekvenserna för olika aktörer, därefter redogörs för de samhällsekonomiska konsekvenserna av förslaget.

6.1 Förutsättningar för konsekvensutredningen

Boverkets utgångspunkt har varit att utforma ett förslag som är möjligt att införa i närtid. Boverket har behövt göra vissa avgränsningar i regelförslagets omfattning för att det ska vara tillämpligt på kort sikt. De avgränsningar som har gjorts omfattar bland annat vilka byggnadsverk som omfattas, vilken information som ska anges om byggprodukterna, och för vilka ändringar i byggnadsverk som loggboken ska uppdateras. Det innebär att de regler Boverket föreslår bör ses som ett första steg. Det är detta förslag på loggbokskrav, som går att införa i närtid och som redovisas i avsnitt 5, som har konsekvensutretts.

Några viktiga utgångspunkter för konsekvensutredningen har varit följande:

- Mindre byggnader och mindre trafikerade vägar undantas från lagkravet.

---

⁵⁷ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

- Information om byggprodukter som ska loggas finns tillgänglig genom annan lagstiftning.
- Loggboken ska uppdateras vid lov- och anmälningspliktiga åtgärder för byggnader och vid väsentliga ändringar för väg, järnväg, tunnelbana och spårvagn.
- Kostnader och nyttor är bedömda utifrån den andel byggnadsverk som skulle upprätta loggbok enbart som en följd av att en lagreglering införs.
- Kostnadsberäkningarna utgår ifrån en exempelbyggnad.

Mindre byggnader undantas genom att ansätta en areagräns i lagförslaget. Utifrån uppgifterna i energideklarationsregistret kan man få en uppskattning på hur stor andel av byggnaderna som kan komma att undantas om gränsen sätts till 1 000 kvadratmeter. I vissa byggnadskategorier (flerbostadshus, vårdlokaler, skolor) kan en förhållandevis stor andel av nya byggnader komma att undantas från kravet om areagränsen sätts till 1000 kvadratmeter. Ser man dock till den sammanlagda ”bebyggda arean” så kan man ändå anta att merparten av den kommer att inkluderas.

Mindre trafikerade vägar med en årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) på under 2 000 fordon per år undantas. Det innebär att kommunernas huvudgator kommer att träffas av kravet men däremot inte alla uppsamlingsgator och lokalgator.

6.2 Referensalternativet - om inget lagkrav införs

Nedan görs en bedömning av hur loggboksanvändningen skulle utvecklas utan en lagreglering.

Vid kontakter med representanter från branschen ges bilden att alla allmännyttiga företag, alla kommuner och landsting redan ställer krav på loggbok⁵⁸. PEAB har infört en egen policy att alltid upprätta en loggbok i samtliga projekt som överstiger 30 miljoner⁵⁹. Sammantaget bedömer IVL att loggbok motsvarande det här förslaget inom några år kommer att användas för 70 procent av alla projekt större än 1 000 kvadratmeter. Detta är dock ett osäkert antagande på grund av de motstridiga besked som olika källor gett. En förklaring kan vara att andelen projekt utan loggbok bedöms vara betydligt lägre för projekt som inte berörs av förslaget på grund av att de är för små. En känslighetsanalys av hur andra antaganden skulle påverka kalkylerna görs i avsnitt 6.8.

---

⁵⁸ IVL:s rapport ”Förslag till införande av loggbok”, nr U 5965.

⁵⁹ IVL:s rapport ”Förslag till införande av loggbok”, nr U 5965.

Ett system som motsvarar loggbok enligt detta förslag tillämpas redan av Trafikverket för alla anläggningsprojekt som kräver en vägplan eller en järnvägsplan. Det är inte reglerat i lag utan Trafikverket kräver som beställare att loggbok upprättas för anläggningsprojekt. Det rör sig alltså om ett frivilligt system. Stockholms stad, Göteborgs stad samt Malmö stad har anslutit sig till samma system och alltfler medelstora och mindre kommuner kommer efter.⁶⁰ IVL:s bedömning är därför att 70 procent av samtliga anläggningar, som överstiger 2000 ÅDT⁶¹ per dag, inom kort kommer att omfattas av privata loggbokskriterier. För mindre anläggningar bedöms andelen som idag för loggbok vara betydligt lägre.

Referensalternativet innebär samma sorts nyttor och kostnader som loggboksförslaget med den skillnaden att en mindre andel av marknaden kommer att välja att använda loggbok.

Fördelar med *referensalternativet* är följande:

- Entreprenörer och beställare som inte ser tillräcklig nytta av att logga sina byggprodukter kan fortsätta att inte göra det.
- Branschen kan fortsätta att använda befintliga loggbokssystem och vara flexibla då de stöter på problem. Ett lagkrav kan leda till fokusering på att få in all dokumentation, även när det inte är kostnadseffektivt.

Nackdelar med *referensalternativet* är följande:

- En del byggnadsverk, cirka 30 procent av de som skulle ha omfattats av lagkraven, kommer inte att få en upprättad loggbok till men för miljö, hälsa och framtida ägare och förvaltare av byggnadsverk.
- Eftersom ett lagkrav inte införs blir det svårare att samla erfarenheter inför ett eventuellt införande av loggbokskrav på en framtida nivå som skulle leda till större nytta än detta förslag.

6.3 Konsekvenser för staten

Staten berörs framförallt genom ökade kostnader för tillsyn, förvaltning och informationsinsatser hos Boverket och Transportstyrelsen.

Register

En funktion för registrering av loggböcker upprättas som en del av register för klimatdeklaration. Det innebär att det inte blir någon kostnad utöver de 5 miljoner kronor som uppbyggnad av ett klimatdeklarationsregister beräknas kosta. Registret ska fungera som stöd för tillsyn.

---

⁶⁰ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

⁶¹ Årsdygnsmedeltrafik

Tillsyn

Boverket bedömer att det krävs fem årsarbetskrafter för tillsyn av loggböcker. Tre till fyra årsarbetskrafter av dessa gäller stickprovskontroller för att hämta in dokumentation och kontrollera att den följer gällande formella krav och att i förekommande fall kontrollera att dokumentationen stämmer med de byggprodukter som finns i byggnadsverket. En till två årsarbetskrafter behövs för uppföljning och kontroll av att de byggnader som föreslås omfattas av kravet registrerar detta hos tillsynsmyndigheten.

Enligt uppgift från Transportstyrelsen behövs det mellan en och två årsarbetskrafter för tillsyn av loggbok för anläggningar. Till det kommer kostnad för register på cirka 2 miljoner kronor. Boverket gör bedömningen att det totala resursbehovet för tillsyn av loggbok för anläggningar blir mindre än för byggnader. Det beror på att antalet anläggningsobjekt som kommer att omfattas är betydligt färre än antalet byggnader som kommer att omfattas.

Informationsinsatser

Om krav på loggbok för nya byggnadsverk införs finns det ett stort behov av informationsinsatser för att informera olika aktörer i branschen och inte minst byggnadsägare. Mognadsgraden är dessutom lägre för mindre byggherrar och mindre entreprenörer varför information särskilt behöver riktas till de grupperna. Det är motiverat att ta fram information även på engelska riktat till utländska byggtreprenörer.

När lagen om energideklarationer kom 2006 avsatte regeringen speciella medel för informationsinsatser. Det var fem miljoner kronor inför starten 2007 och sedan 2 miljoner kronor i genomsnitt per år. En motsvarande summa behövs för att sprida kunskap om krav på loggbok. Boverket har en lång erfarenhet av att arbeta med informationskampanjer. Några exempel är CE-märkning av byggprodukter, radon i byggnader, energideklarationer och nu senast investeringsstöd för att bygga bostäder. Det finns ett klart samband mellan informationskampanjer och en ökad aktivitet i de aktuella målgrupperna enligt de utvärderingar som gjorts.⁶²

Eventuellt behövs informationsinsatser även för de som bygger eller förvaltar anläggningar men Boverket bedömer att behovet är mindre eftersom dessa är av en sådan storlek att de sannolikt redan har kompetens inom miljödokumentation.

---

⁶² Utvärderingar av bland annat Trivector (2015), Markör (2017) och CMA Research (2014).

Boverket uppskattar att de totala kostnaderna för Boverket och Transportstyrelsen blir i intervallet 13,2 – 14,6 miljoner kronor det år loggbok införs och 11,2 – 13,6 miljoner kronor år två, tre och fyra. Därefter cirka 10 miljoner kronor per år.

6.4 Konsekvenser för byggherrar, byggnadsentreprenörer och byggnadsägare

Det finns cirka 95 000 företag som klassificeras som fastighetsbolag och fastighetsägare.⁶³ Det finns inga uppgifter om hur stor del av dessa som agerar byggherre för de byggnadsverk som berörs av lagförslaget. Alla kommer inte att beröras av lagförslaget eftersom vissa äger byggnader som är mindre än 1000 kvadratmeter eller vägar med en årsdygnsmedeltrafik mindre än 2000. Det finns cirka 26 000 företag som är entreprenörer i bygg- och anläggningsprojekt. En stor andel är företag med färre än 10 anställda men många kommer inte att beröras alls eller endast indirekt eftersom de inte kommer att leverera underlag till byggherren eller huvudentreprenören.

De företag som berörs i högst utsträckning är de som arbetar med att samordna större bygg- och anläggningsprojekt samt dessa företags underleverantörer.

Ett införande av lagkrav på loggbok leder till konsekvenser både för byggherrar/byggnadsentreprenörer i byggfasen och för byggnadsägare/förvaltare i förvaltningsfasen. IVL Svenska Miljöinstitutet har identifierat kostnader och nyttor som kan uppstå vid införande av ett lagkrav på loggbok enligt tabell nedan.

---

⁶³ SCB Företagsdatabasen, 2017 års data

Tabell 1. Översikt av konsekvenser vid ett lagkrav på loggbok

Kostnad eller nytta av loggbok för företag:	Kommentar:
Ökad administration vid uppförande av byggnad eller anläggning	När en loggbok upprättas krävs dels att en loggboksansvarig samordnar arbetet genom att exempelvis begära uppgifter från underleverantörer. Dessutom kommer de som gör byggritningar och tar fram materiallistor att lägga ner arbete på att samla in information till loggboken.
Ökad administration vid ombyggnad som kräver bygglov.	Administrativa kostnader kommer att uppstå i samband med att byggnadsverk byggs om.
Minskad administration vid drift av samt ombyggnad av byggnadsverk.	Eftersom en loggbok har upprättats kommer kostnaderna för att identifiera olika byggprodukters kvalitet eller miljöprestanda att sjunka.
Minskad kostnad för att identifiera byggdelar som eventuellt kan innehålla farliga ämnen vid inventeringar.	Minskad kostnad för att identifiera byggprodukter som kan konstateras ha ämnen upptagna på kandidatlistan och har byggts in i ett byggnadsverk och som behöver hanteras på särskilt sätt vid utbyte. Eller byggprodukter som senare konstateras kunna innehålla ämnen som i framtiden konstateras vara hälsofarliga och därför behöver bytas ut.
Minskad kostnad för inköp av nya byggprodukter i samband med egna ombyggnads- eller renoveringsprojekt.	Mer material kan komma att återanvändas vilket sänker kostnaderna för inköpt material. Dessutom uppstår en miljönytta, se avsnitt 6.6.
Ökade kostnader för att återanvända material.	Eftersom kännedomen om materialet i byggnadsverken ökar kommer mer material att gå att återanvända vid ombyggnad. Detta sänker materialkostnaderna, men är mer tidskrävande eftersom fler specialanpassningar behöver göras ⁶⁴ .

Administrativa kostnader för att upprätta loggbok

Införande av ett lagkrav på loggbok innebär ökad administration för byggherrar/byggnadsentreprenörer som uppför byggnader eller anläggningar. De måste samla in och dokumentera information om säkerhetsdatablad och prestandadeklarationer samt grundläggande information om de byggprodukter de bygger in i ett byggnadsverk. De måste även dokumentera mängden och placeringen av byggprodukterna. Då ett byggprojekt kan ha 350 till 800 byggprodukter innebär detta ett relativt omfattande arbete.

⁶⁴ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

Kostnaderna för att upprätta en loggbok är svåra att uppskatta eftersom det skiljer sig mellan olika projekt, att kostnaderna för företagens substitutionsarbete ligger inbäddat i dessa kostnader samt att det är svårt att få fram bedömningar av hur kravnivån för loggboken påverkar kostnaderna. IVL har dock gjort en schabloniserad beräkning på vad det kan kosta.

Effekten på anläggningar utgör en liten del

För anläggningar gäller att lagkraven inte omfattar de massor som används vid anläggning utan endast byggprodukter som exempelvis geotextiler, betongfundament, skyltar, elektroniska skyltar, räls, slipers, räckan och kontaktledningar⁶⁵.

Trafikverket genomför årligen 90-140 projekt årligen som kräver loggbok⁶⁶. För dessa projekt loggas redan den aktuella informationen. Hur många projekt, utöver dessa, som genomförs av kommuner och landsting årligen som skulle omfattas av kravet är okänt, men uppskattningsvis inte särskilt många eftersom endast nya anläggningar över 2000 ÅDT omfattas. Detta innebär att exempelvis en nyanlagd stadsgata ofta omfattas men inte nybyggnad av vägar i villakvarter. En stor del av nyanläggning av stadsgator genomförs av storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö som redan ställer krav miljödokumentation som når upp till BASTA:s nivå A eller B⁶⁷.

Kostnad att upprätta loggbok för en exempelbyggnad

Beräkningarna av kostnaderna för att upprätta en loggbok utgår från en samlad bedömning av uppgifter från branschrepresentanter⁶⁸ om hur lång tid det tar att upprätta en loggbok för en kontorsbyggnad på 2 500 kvadratmeter. Beräkningarna utgår ifrån att alla större aktörer kommer att ansluta sig till något av de frivilliga system som finns på marknaden som underlättar insamlandet av information. Kostnaden för att samordna arbetet med en loggbok uppskattas till 2,5 timmar per vecka under hela byggtiden som kan uppgå till 2 år⁶⁹. Det vill säga i storleksordningen 250 timmar totalt. Denna kostnad kan ligga utspridd på flera olika parter och roller. Dock ställer redan rådande lagstiftning inom miljö- och arbetsmiljöområdet krav på att företagen ska ha kontroll över vilka byggprodukter de använder samt att de ska substituera farliga produkter mot mindre farliga. Den del av detta arbete som kan hänföras till de utökade kraven på logg-

---

⁶⁵ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

⁶⁶ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

⁶⁷ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

⁶⁸ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

⁶⁹ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

ning av data uppskattas till hälften av tiden, det vill säga 125 timmar per projekt.

Det kan förekomma mellan 350 till 800 individuella produkter för en byggnad. För den som samordnar loggboken skulle det innebära cirka 15 minuter loggboksarbete per byggprodukt. Dessutom måste även underleverantörer som köper in byggprodukter som inte finns med på de initiala materiallistorna också samla in och skicka in information till den loggboksansvarige. IVL bedömer, utifrån diskussioner med branschrepresentanter, att detta innebär ytterligare arbete motsvarande 100 timmar. Det kan exempelvis förekomma 15-20 underleverantörer i ett projekt. Det är inte orimligt att anta att dessa måste lägga ner 5-7 timmar var på att samla data till loggboken under byggtiden. Dessa timmar avser flera olika byggprodukter per företag. Den tid dessa underleverantörer måste lägga ner är högre på grund av att de kanske saknar rutiner, system eller erfarenhet för att göra detta eftersom underleverantörerna ofta är mindre företag. Den genomsnittliga timkostnaden antas ligga på 1000 kronor i timmen. Detta innebär en totalkostnad på 225 000 kronor. Detta är inte en orimlig kostnad med tanke på det stora antalet byggprodukter som kan förekomma vid ett större projekt. Den genomsnittliga byggkostnaden för ett flerbostadshus uppgick 2017 till 45 000 kronor per kvadratmeter⁷⁰. Kostnaden för en byggnad på 2 500 kvadratmeter skulle därmed uppgå till 112,5 miljoner kronor. Det innebär att kostnaden för en loggbok kommer att utgöra cirka 0,2 procent av den totala byggkostnaden. Denna kostnadsandel kan komma att variera stort för olika projekt beroende på exempelvis projektets storlek, antal underleverantörer, antal byggprodukter eller de ansvarigas kompetens. Dock omfattas endast projekt över 1000 kvadratmeter respektive 2000 årsdygnsmedeltrafik. Generellt kommer ett mindre projekt, i detta fall på 1000 kvadratmeter, att få en högre kostnadsandel för loggboken medan ett projekt som omfattar exempelvis 50 000 kvadratmeter kommer att få en lägre kostnadsandel. Tidsåtgången för att upprätta loggbok bör kunna sjunka något när aktörerna blir mer vana vid arbetssättet, en så kallad lärdomeffekt inträffar.⁷¹ Hur mycket tidsåtgången kan sjunka har inte varit möjligt att uppskatta. Se även känslighetsanalys i avsnitt 6.8.

---

⁷⁰ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/byggnadskostnader/priser-for-nyproducerade-bostader/pong/tabell-och-diagram/produktionskostnad-brutto-per-lagenhet-och-per-kvm-lagenhetsarea-for-flerbostadshus-och-bostadsarea-for-gruppbyggda-smahus/>

⁷¹ Kompletterande rapport om dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnad, Boverket 2017:8

Konsekvenser för små företag

Denna typ av regler som kräver uppbyggnad av något slags informationshanteringssystem är mer kostsamt för små företag än för större. Det är framförallt de mindre byggtreprenörerna som drabbas i de fall de är huvudentreprenörer i projekt större än 1000 kvadratmeter. En viktig anledning till att större företag drabbas mindre är att de kan anställa experter som organiserar arbetet med att samla in och dokumentera uppgifter till loggboken medan mindre företag i regel inte kan göra det. Istället måste någon på företaget som inte har miljödokumentation som sin specialitet organisera arbetet. Detta kan leda till att arbetet tar längre tid. Ett annat problem som kan drabba små företag är att de normalt sett inte arbetar i byggnadsprojekt där arean överstiger 1000 kvadratmeter utan endast gör det från och till. Det kan då innebära att kunskapen om hur dokumentationen ska samlas in kan gå förlorad mellan varje större projekt vilket leder till högre genomsnittliga kostnader.

Påverkan på konkurrensförhållanden

Ett lagkrav på loggbok kommer att påverka konkurrensförhållandena på två avgörande sätt. Idag upprättar en stor del av byggherrarna viss byggproduktinformation på frivillig väg. Det är bra för miljön och framtida fastighetsförvaltare. Den omedelbara effekten av ett loggbokskrav blir att byggherrar i Sverige inte längre kan undvika att upprätta en loggbok. Det kommer att utjämna konkurrensförhållandena på den svenska marknaden mellan företag som idag tar ett frivilligt miljöansvar och de som inte gör det. Lagkravet på loggbok kommer att höja miniminivån på dokumentation och därmed ha en utjämnande effekt på konkurrensförhållandena mellan företag på den svenska marknaden. Denna effekt är positiv.

Den andra effekten är att tröskeln för att komma in på den svenska byggmarknaden blir högre för utländska byggtreprenörer eftersom de initialt kommer att ha mindre vana av att jobba med loggböcker och därmed drabbas av högre kostnader när de ska försöka konkurrera med svenska företag på den svenska byggmarknaden. Svenska byggkostnader är betydligt högre än i de flesta EU-länder⁷² vilket drabbar svenska konsumenter. Att ytterligare försämra konkurrensförhållandena så att utländska företag missgynnas är negativt.

Kostnader och nyttor med loggbok vid ändring av byggnadsverk

Kostnaderna för uppdatering av loggboken vid lov- och anmälningspliktiga åtgärder för byggnader och vid väsentliga ändringar för väg, järnväg, tunnelbana och spårvagn kommer vara begränsad eftersom långt ifrån alla

---

⁷² Eurostat byggkostnadsindex, 2017.

åtgärder kräver bygglov eller bygganmälan. Storleken av nyttan under den löpande driften och vid små och större renoveringar och ombyggnader står i proportion till i vilken omfattning loggboken har uppdaterats.

Loggboken ger förutsättningar att sänka kostnaderna för materialinköp vid ombyggnad och renovering genom att mer material kan återanvändas. Samtidigt kommer kostnaderna för att hantera det återanvända materialet att öka.

Företag kommer sannolikt inte ta hand om mer material än vad de kan spara på i form av minskade materialkostnader. Mot bakgrund av det, samt att ytterligare information saknas, görs antagandet att dessa ökade kostnader och minskade kostnader kommer att ta ut varandra. Däremot kan en positiv effekt för miljön uppstå genom att företagen ändå återvinner material i en större omfattning än vad de annars skulle ha gjort, se avsnitt 6.6.

Minskad kostnad för att identifiera byggprodukter vid kemikalieinventeringar

Med en loggbok kan tiden minska för att inventera kemikalier i en byggnad på 1000 kvadratmeter med 4-8 timmar⁷³. Det kan finnas flera skäl till att genomföra en kemikalieinventering av en byggnad. Ett skäl kan vara att en annan typ av verksamhet ska bedrivas i byggnaden. Ett annat skäl kan vara att det har framkommit ny information om kemikalier som har byggts in i byggnaden och som ägaren därför vill identifiera. För att fånga denna effekt antar IVL att behovet av att kemikalieinventera en byggnad kommer att uppstå vart femte år under de närmaste 50 åren och att förekomsten av loggbok då innebär en besparing på 6 timmar á 1000 kronor per gång. Med hänsyn till att nyttor i framtiden diskonteras med 4 procent per år och att nybyggnadskostnaden uppgår till 45 000 kronor per kvadratmeter innebär detta minskade kostnader som motsvarar 0,05 procent av byggkostnaden.

En kemikalieinventering kan också göras i samband med rivning av byggnadsverk men detta ligger utanför denna kalkyls tidsram (som är 50 år).

6.5 Konsekvenser för byggprodukt tillverkare

Byggmaterialtillverkare och leverantörer kan indirekt påverkas om lag om loggbok leder till att beställare efterfrågar information de tidigare inte har behövt efterfråga till exempel avseende produkter som inte är CE-märkta.

---

⁷³ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

6.6 Samhällsekonomiska konsekvenser

Det övergripande syftet med lag om loggbok är att kunna spåra byggprodukter under hela byggnadsverkets livslängd. En bättre spårbarhet gör det möjligt att komma längre mot de långsiktiga målen om en giftfri miljö och att underlätta bygg- och fastighetssektorns omställning till en mer cirkulär ekonomi.

Ökad spårbarhet bidrar till att skapa förutsättningar för ökad återanvändning och återvinning. Ökad återanvändning och återvinning innebär minskade utsläpp av bland annat växthusgaser, vilket medför minskade miljöskadestnader. Kostnaderna orsakas av ett marknadsmisslyckande, i det här fallet en extern effekt, som blir följderna av att den samhälleliga kostnaden för byggprodukters miljöpåverkan under sin livscykel inte fullt ut avspeglas i de priser som byggherren betalar för byggprodukterna.⁷⁴ Miljöskadestnaden är således inte fullt ut internaliserad i produkternas pris. En lag om loggbok kommer inte att ändra på det faktum att resurser ibland används ineffektivt men den kommer bidra till att skapa förutsättningar för ökad återvinning och återanvändning genom att värdet på byggarbetsfall och begagnade byggprodukter kommer att bli högre som en följd av den ökade informationstillgängligheten. Det kan bli ekonomiskt mer fördelaktigt för det enskilda företaget att återvinna eller återanvända istället för att deponera. Det kan leda till att återvinning och återanvändning ökar.

Det går inte att med fullständig säkerhet säga att återvinning och återanvändning kommer att öka om loggbok införs eftersom det styrs av flera andra faktorer såsom marknadspriser på nya och begagnade byggprodukter men också andra styrmedel, till exempel deponiskatt. Men eftersom kostnaden för att inventera byggprodukter sjunker som en följd av loggboken så kommer det att i fler fall bli lönsamt att återvinna eller återanvända byggprodukter än vad som hade varit fallet utan loggbok. Det talar för att återvinningsgraden och återanvändning av byggprodukter kommer att öka med lagförslaget.

Miljö- och hälsoeffekter

IVL har kartlagt hur en loggbok kan komma att användas och funnit att nedanstående miljö- och hälsoeffekter kan uppstå med lag om loggbok:

---

⁷⁴ Lundmark, Robert & Samakovlis, Eva, *Avfall - Återvinna, bränna eller slänga?* SNS förlag, 2011

Tabell 2. Effekter för miljö och hälsa av införande av ett lagkrav på loggbok

Kostnad eller nytta av logg-bok för företag:	Kommentar:
Minskade kostnader för klimatpåverkan pga. ökad återvinning och återanvändning av material.	En loggbok kommer att användas vid materialinventeringar inför ombyggnad och rivning. Den kommer att förbättra informationen om ingående materials prestanda och miljöegenskaper. Detta kommer göra det lättare att utesluta vilket material som inte kan återvinnas eller återanvändas men även underlätta återvinning och återanvändning av material som är lämpligt att cirkulera.
Minskade negativa hälso- och miljöeffekter från byggprodukter.	En loggbok innebär i sig inte att mindre potentiellt farliga kemikalier byggs in i byggnader och anläggningar. Redan idag finns det krav på att företag ska eftersträva att substituera farliga produkter i sin verksamhet om det går. Däremot kommer det att vara lättare att identifiera var potentiellt farliga ämnen har byggts in i byggnader och anläggningar i efterhand. Det innebär en kostnadsbesparing. Givet att farliga ämnen saneras bort ur byggnaderna och anläggningarna oavsett om det förekommer loggböcker eller inte kommer hälsoeffekterna inte påverkas av loggboken utan endast de administrativa kostnaderna. Hälsoeffekterna beräknas därför inte i huvudanalysen men en hypotetisk hälsonytta beräknas i en av känslighetsanalyserna.

Utöver dessa miljö- och hälsoeffekter kan det uppstå en rad indirekta effekter av loggbokskravet. Företag kan till exempel välja att prioritera upp sitt substitutionsarbete, där de försöker ersätta miljöskadliga byggprodukter mot mindre miljöskadliga byggprodukter.

Beräkning av miljöeffekterna av ökad återanvändning av byggprodukter i byggnader

Följande antaganden har gjorts:

- Kalkylperiod på 50 år. Den ovanligt långa tidsperioden motiveras av att byggnader och anläggningar har en lång livstid.
- 4 procent diskonteringsränta tillämpas (vilket är praxis).
- Hälften av byggnaderna, till exempel kontor och butiksbyggnader renoveras eller byggs om invändigt vart tionde år.
- Hälften av byggnaderna, bland annat bostadsbyggnader renoveras eller byggs om invändigt vart 25 år.

- Loggboken leder till att det blir lättare att återanvända byggprodukter vid ombyggnad av kontors- och bostadsbyggnader vilket i sin tur leder till att i genomsnitt 20 procentenheter mer fasta byggprodukter återanvänds vid dessa ombyggnader. Detta bygger på en bedömning att den bristande informationen om byggprodukter är en viktig anledning till att det är svårt att återanvända fastinredning från en ombyggnad⁷⁵. Vid en ombyggnation av IVL Svenska miljöinstitutets kontor i Göteborg återanvändes 50 procent av allt fast material. En lägre nivå, 20 procent, antas gälla för genomsnittet av svenska byggnader eftersom intresset för att återanvända byggprodukter antas vara lägre hos den genomsnittliga fastighetsägaren än hos IVL. Miljöeffekten av detta antas korrelera med de miljöeffekter som uppmättes vid IVL:s ombyggnation. Där uppgick klimatvinsten till cirka 50 ton för en kontorsyta på 2 500 kvadratmeter, det vill säga 0,02 ton koldioxidekvivalenter per kvadratmeter⁷⁶.
- Miljövinsten av ett ton koldioxid beräknas vara 1140 kronor som är ett värde beräknat utifrån den svenska drivmedelsskatten på koldioxid⁷⁷. ASEK (Analysmetod och samhällsekonomiska kalkylvärden för transportsektorn) och Naturvårdsverket rekommenderar att detta värde används vid beräkning av klimateffekter.⁷⁸ Bedömningen är att detta är det för närvarande mest rättvisande värdet att använda i samhällsekonomiska analyser. I ASEK-gruppen pågår ett arbete med att se över rekommendationen utifrån de förändringar av de svenska klimatmålen som nyligen har beslutats vilket kan innebära att kalkylvärdet höjs. I en känslighetsanalys används värdet 5 740 kronor⁷⁹ som motsvarar en uppskattning av de globala miljöskadekostnaderna på lång sikt. Detta är ett mycket osäkert värde och rekommenderas därför endast för känslighetsanalys.

Miljöeffekter för ökad återanvändning i anläggningar

Miljönyttan för anläggningsprojekten har inte kvantifierats men den finns. Exempelvis finns det äldre erfarenheter av att man vid anläggningsprojekt har grävt ner skumplast som innehåller freoner och kablar som innehåller bly utan att man vet var och därför har haft svårt att åtgärda problemet i efterhand. Med ett krav på loggbok hade dessa produkter kunnat lokaliseras.

⁷⁵ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

⁷⁶ IVL:s rapport "Förslag till införande av loggbok", nr U 5965

⁷⁷ Naturvårdsverkets prisdatabas för samhällsekonomiska schablonvärden, 2018-04-19.

⁷⁸ https://www.trafikverket.se/contentassets/4b1c1005597d47bda386d81dd3444b24/asek-6.1/12_klimateffekter_a61.pdf

⁷⁹ Naturvårdsverkets prisdatabas för samhällsekonomiska schablonvärden, 2018-04-19.

6.7 Sammanräkning av monetärt beräknade effekter

De monetärt beräknade effekterna av loggboken tyder på att samhällets kostnader överstiger samhällets nyttor för loggboken. Man bör ha i åtanke att det har varit lättare att kvantifiera kostnaderna för loggboken än nyttorna som är utspridda i tid och rum samt svårare att få uppgifter om.

Tabell 3. Sammanställning av beräknade kostnader och nyttor av loggboken

Effekt	Effektens storlek mätt som andel av byggkostnaderna	Totala kostnader och nyttor, Mkr
Ökad administration vid uppförande av byggnad eller anläggning	-0,2 % (kostnad)	-130 (kostnad)
Minskad kostnad för att identifiera byggprodukter vid kemikalieinventeringar.	+0,05 % (vinst)	+33 (vinst)
Minskad klimatpåverkan på grund av ökad återanvändning av byggprodukter vid ombyggnation.	+0,056 % (vinst)	+37 (vinst)
Total differens kostnad nytta	-0,094 % (kostnad)	-60 (kostnad)

Tabellen ovan avser de byggnadsinvesteringar (65 miljarder kronor) år 2016 som berörs av loggbokskravet.

I avsnitt 6.8 följer en redogörelse för resultat med ett annat antagande avseende pris på koldioxid samt värdet av en hypotetisk positiv effekt på hälsa om lagkrav på loggbok införs.

Nedan följer en förklaring till resultatet i tabell 3.

Totalkostnaden för loggbok

Genom uppgifter från Sveriges Byggindustrier har vi fått fram följande uppgifter om bygg- och anläggningsinvesteringar i Sverige 2016⁸⁰:

80

https://www.sverigesbyggindustrier.se/bygginvesteringar/anlaggningsinvesteringar__6910

Tabell 4. Bygg- och anläggningsinvesteringar i Sverige 2016, Mdr kronor

Bygginvesteringar	Mdr kronor, Sverige 2016
Bostäder (exkl. fritidshus och kostnader för ägarbyten)	118
Lokaler	143
Anläggning	88
Totalt	349

En stor andel av projekten kommer inte att omfattas av loggbokskravet eftersom det finns byggnader som understiger 1000 kvadratmeter och vägar med en årsdygnsmedeltrafik under 2000. Det har inte gått att kvantifiera den exakta andelen. Dock har vi uppgifter på att 78 procent av de bostäder som producerades var i flerbostadshus medan resten var småhus. Då en del flerbostadshus mycket väl kan understiga 1000 kvadratmeter medan småhus endast i extremfallen överstiger 1000 kvadratmeter antar vi att andelen av bygginvesteringarna som överstiger 1000 kvadratmeter uppgår till någonstans mellan 65 och 75 procent. Vad gäller lokaler har vi inte några uppgifter att gå på utan antar därför det vidare spannet 60-80 procent.

Posten anläggningar i tabellen ovan omfattar en rad andra anläggningar än vad lagkravet avser. Därför har vi istället tittat på Trafikverkets verksamhetsplan för perioden 2018-2020. Av den framgår det att statens väg- och järnvägsinvesteringar planeras uppgå till 26 miljarder kronor år 2018. Till detta tillkommer kommuners, landstings och privata aktörers byggande av vägar och järnvägar med årsdygnsmedeltrafik över 2000 fordon samtidigt som Trafikverkets projekt som understiger 2000 fordon ska räknas bort. Sammanlagt gör IVL bedömningen att dessa investeringar kommer att uppgå till 30-50 procent av de 88 miljarderna i tabell 4, det vill säga till 26-44 miljarder kronor.

Tabell 5. Bygg- och anläggningsinvesteringar i Sverige 2016 (2018), som berörs av loggbokskravet

Bygginvesteringar	Mdr kronor, Sverige 2016	Uppskattad andel som omfattas av de föreslagna reglerna	Antal Mdr vid ett genomsnittligt antagande, Mdr
Bostäder (exkl. fritidshus och kostnader för ägarbyten)	118	65-75%	83
Lokaler	143	60-80%	100
Anläggning	88	30-50%	35
Totalt	349		218

Av dessa bygg- och anläggningsinvesteringar antas att 70 procent inom ett par år kommer att ha infört loggbok på frivillig basis. Det innebär att den totala mängden investeringar utan loggbok kommer att uppgå till cirka 65 miljarder årligen. Om dessa projekt fördröjas med 0,2 procent innebär det en merkostnad för samhället på cirka 130 miljoner kronor per år (exklusive tillsyn). Nyttan beräknas uppgå till cirka 70 miljoner kronor vilket innebär en nettokostnad för samhället på 60 miljoner kronor årligen.

6.8 Känslighetsanalyser

När en konsekvensanalys ska göras av ett styrmedel som innebär att dokumentera information är det svårt att räkna på kostnader och nyttor eftersom information kan samlas in på många olika sätt och nyttoberäkningarna handlar om vad den nya informationen kommer att ge för effekter, vilket är svårt att veta på förhand. Därför är det viktigt att göra känslighetsanalyser för att visa på osäkerheterna i antagandena.

Känslighetsanalys för beräknad nytta

Generellt är det svårt att beräkna nyttorna av en loggbok. Arbetstid kan sparas vid inventering av byggprodukter men besparingen är svårbedömd. En möjlig nytta med loggbok som också är svår att bedöma är att en loggbok kan bidra till att potentiellt farliga ämnen kan bytas ut snabbare än vad som annars hade varit fallet. Det kan innebära en hälsoförbättring eftersom exponeringstiden för de farliga ämnena blir kortare. Mot bakgrund av detta kan nyttorna bli större än vad som har beräknats i denna konsekvensanalys. Dock saknas relevanta data. Det vi har är ett högre värde på miljöskadan av de minskningar av växthusgasutsläpp som ökad

återvinning och återanvändning kan leda till.⁸¹ Vi visar effekten om vi räknar med det globala värdet för koldioxid istället för det nationella värdet. Dessutom räknar vi på vad som skulle hända om loggboken lyckas förebygga ett kvalitetsjusterat levnadsår, QALY⁸², per år. Det vill säga att lagkravet på loggbok hypotetiskt förebygger hälsoproblem hos befolkningen så att tio personer per år, med början från år 10 fram till år 50, får så mycket bättre hälsa att de lever ett friskt år längre än de annars hade gjort.

Med ett QALY värderat till 300 000 kronor⁸³ skulle detta innebära en nytta på cirka 40 miljoner kronor år 0 för hypotetiska hälsoeffekter år 10 till 50 vid en diskonteringsränta på 4 procent.

Tabell 6. Känslighetsanalys - Alternativa beräkningar av total nytta av loggbok, miljoner kronor/år

Nyttor och kostnader	Beräknad nytta av förslaget, Mkr/år	Nytta med globalt värde på koldioxid, Mkr/år	Nytta med nationellt värde på koldioxid hypotetiska hälsovinst, Mkr/år	Nytta med hypotetiska hälsovinst samt globalt värde på koldioxid, Mkr/år
Nytta av ökad återvinning, nationellt värde på koldioxid (N)	37		37	
Nytta av ökad återvinning, globalt värde på koldioxid (G)		185		185
Hypotetisk hälsoekonomisk nytta			40	40
Nytta av sänkt kostnad för kemikalieinventering	33	33	33	33
Beräknad nytta av loggbok, summa	70	218	110	258

⁸¹ <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Samhallsekonomisk-analys/Berakna-med-schablonvarden/>

⁸² QALY efter engelskans "Quality-Adjusted Life Years", är ett mått med vilket man kan väga olika medicinska insatser mot varandra. Idén bygger på att man inte enbart ska ta hänsyn till hur många år extra som olika medicinska insatser kan ge utan också ta hänsyn till kvalitén på dessa år. En fullt frisk person anses ha värdet 1 och en död har värdet 0. Ett år i full hälsa motsvarar 1 QALY.

⁸³ http://www.sbu.se/globalassets/ebm/metodbok/sbushandbok_kapitel11.pdf

Nyttor och kostnader	Beräknad nytta av förslaget, Mkr/år	Nytta med globalt värde på koldioxid, Mkr/år	Nytta med nationellt värde på koldioxid hypotetiska hälsovinst, Mkr/år	Nytta med hypotetiska hälsovinst samt globalt värde på koldioxid, Mkr/år
Beräknad administrativ kostnad av loggbok	130	130	130	130
Nettonytta	-60	+88	-20	+128

Som framgår av tabell 6 så överstiger den samhällsekonomiska nyttan kostnaden i två fall. Orsaken är främst att vinsterna av minskade koldioxidutsläpp värderas högre när ett globalt värde på koldioxid tillämpas.

Känslighetsanalys för administrativa kostnader

De administrativa kostnaderna kan vara högre eller lägre av ett stort antal orsaker. Till exempel hur många timmar det tar att upprätta loggboken, hur högt timpris som används och hur arbetsmängden varierar för olika typer av objekt. Som framgår av tabell 7 kan variationen i två av variablerna leda till en variation i kostnad på mellan – 44 till + 88 procent.

Tabell 7. Känslighetsanalys av kostnaderna för administration av loggboken.

	Timpris 25 % lägre än beräknat	Antaget timpris	Timpris 25 % högre än beräknat
Beräknad tidsåtgång 25 % lägre än beräknat	-44%	-25%	+13%
Beräknad tidsåtgång	-25%	0	+50%
Beräknad tidsåtgång 50 % högre än beräknat	-6%	+25%	+88%

Känslighetsanalys för andel av investeringarna som omfattas

Tabell 8. Andel av bygginvesteringarna som omfattas av loggbokskravet som inte redan har loggbok, hög, medel och låg. Mdr kr.

	Bygg- investe- ringar Sverige 2016, Mdr kr.	Upp- skattad andel som omfat- tas av de före- slagna regler- na på grund av stor- lek, %.	Andel av bygg- nads- verken som re- dan har loggbok inom några år, %.	Låg an- del av bygg- nads- verken omfat- tas av regler- na samt inte re- dan har logg- bok, Mdr kr.	Medel- nivån, Mdr, kr	Hög andel av bygg- nads- verken omfat- tas av regler- na samt inte re- dan har logg- bok, Mdr kr.
Bostäder (exkl. fri- tidshus och kostnader för ägarby- ten)	118	65-75%	50-85%	11.5	25	44
Lokaler	143	60-80 %	50-85%	13	30	57
Anläggning	88	30-50%	50-85%	4	11	22
Totalt	349			28	65	123

Beräkningen ovan leder till stora variationer i hur stor andel av de totala investeringarna som skulle beröras, men eftersom nyttorna varierar i motsvarande grad så påverkas inte den tidigare bedömningen. Däremot påverkas det samhällsekonomiska utfallet totalt sett för införande av loggbok.

6.9 Övriga konsekvenser

Påverkan på nybyggnation

Boverket har tidigare analyserat hur införande av loggbok kan påverka bostadsbyggandet och fann att bostadsbyggandet sannolikt inte skulle påverkas av ett införande om krav på loggbok.⁸⁴ Då bedömdes kostnaden för loggboken som andel av en byggnads totala byggkostnad hamna på

⁸⁴ Kompletterande rapport om dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnad, konsekvensutredning, rapport 2017:8.

cirka 0,25 procent. I denna utredning bedömer Boverket att kostnaden i genomsnitt kommer att vara 0,2 procent av den totala byggkostnaden.

En procents ökning av byggkostnader leder till en långsiktig minskning av bostadsinvesteringarna med sex procent enligt en analys från 2012 av Statens bostadskreditnämnd (BKN).⁸⁵ Det är emellertid möjligt att den negativa effekten från ökade byggkostnader på bostadsinvesteringarna helt eller delvis neutraliseras till följd av utvecklingen för andra variabler som påverkar bostadsinvesteringarna. BKN skattar i samma studie att en procents ökning av de reala bostadspriserna ökar bostadsinvesteringarna med 2,7 procent på lång sikt. Perioden 1971-2015 har bostadspriserna ökat realt med 1,97 procent per år. Perioden 2000-2016 var ökningen 5,8 procent. Det betyder att även en historiskt sett liten ökning på 1 procent av de reala bostadspriserna skulle kunna motverka den tänkbara negativa inverkan på bostadsinvesteringarna från en kostnadsökning på 0,2 procent som införandet av loggbok skulle kunna innebära. Boverket gör därför även i denna utredning bedömningen att bostadsbyggandet inte kommer att påverkas nämnvärt om krav på loggbok ställs enligt förslaget. Andra faktorer som konjunkturläge, räntor och människors flyttmönster kan antas påverka byggandet i betydligt större utsträckning.

Konsekvenser för konsumenter

Då kostnaden för loggboken kommer att belasta byggande av byggnader och anläggningar medan nyttan av loggboken snarare kommer att orsaka positiva, men icke-monetära miljöeffekter så blir effekten för konsumenter att utbudet av hyres- bostadsrätts- och ägarlägenheter blir något dyrare än vad som annars hade varit fallet. För boende i byggnader som infört loggbok på grund av lagkravet kan boendekostnaden öka med upp till 0,2 procent. Detta kan motsvara en ökad månadskostnad på 20 kronor per månad för ett hushåll med en hyra på 10 000 kronor i månaden. Med tanke på att en stor andel av de aktörer som upphandlar flerbostadshus idag redan ställer vissa krav på byggproduktokumentation så kommer detta att påverka en mindre del av hushållen och endast den del av hushållen som bor i nybyggda lägenheter. Hushåll som bor i nyproducerade byggnader under 1000 kvadratmeter påverkas inte alls.

Loggboken kan även indirekt ha positiva effekter på inomhusmiljön i byggnader och därmed leda till förbättrad hälsa, se avsnitt 6.8.

---

⁸⁵ Statens bostadskreditnämnd (BKN), Vad bestämmer bostadsinvesteringarna? Marknadsrapport, 2012.

Effekter för jämlikhet

Förslaget om loggbok kommer om det införs leda till ökade kostnader för administration vid byggstart och ändring. Eftersom byggkostnaderna i Sverige redan idag är höga kan en lag om loggbok på marginalen påverka priserna för nybyggda bostads- hyres- och äganderätter uppåt. Detta påverkar grupper med låga inkomster mer, till exempel ungdomar och nyanlända, än grupper med medelhöga och höga inkomster. Effekten är dock marginell eftersom kostnaden för boende endast förväntas stiga med 0,2 procent.

6.10 Sammanvägd bedömning

De administrativa kostnaderna inklusive tillsyn som loggboken orsakar uppgår till cirka 140 miljoner kronor per år medan de beräknade nyttorna uppgår till cirka 70 miljoner kronor per år. Men som känslighetsanalyserna visar kan nyttorna vid andra antaganden överstiga kostnaderna. Vid två alternativa sätt att beräkna nyttan av loggboken kommer nyttorna att överstiga kostnaderna. Känslighetsanalysen visar även att kostnadsberäkningen är osäker. Det beror i hög utsträckning på att tidsåtgången för att upprätta och förvalta loggbok är svårbedömd.

Värdet av den samhällsekonomiska nyttan beror framförallt på om beräkningen görs med ett nationellt värde på växthusgasutsläpp eller ett globalt, långsiktig värde på skadan av växthusgasutsläpp som är fem gånger högre än det nationella. Den samhällsekonomiska nyttan påverkas även av i vilken utsträckning införande av loggbok bidrar till ökad återvinning och återanvändning av byggprodukter.

Sammantaget pekar analysen dock på att det är svårt att visa på nyttor som väger upp kostnaden för att införa ett lagkrav på loggbok men att flera av känslighetsanalysberäkningarna indikerar att nyttan kan vara större och loggboken därmed kan vara samhällsekonomiskt lönsam.

7 Författningsförslag med motiv

7.1 Författningsförslag

Lag om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk

Lagens syfte

1 § Lagens syfte är att öka spårbarheten för byggprodukter som ingår i byggnadsverk under dess livslängd.

Definitioner

2 § I denna lag avses med

loggbok: en samlad dokumentation om vilka byggprodukter som ingår i ett byggnadsverk,

förvaltare: väghållare för väg, infrastrukturförvaltare för järnväg eller spårinnehavare för tunnelbana och spårväg.

Termer och uttryck i denna lag har i övrigt samma betydelse som i plan- och bygglagen (2010:900) väglagen (1971:948) och lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.

Loggbok för vissa byggnader

3 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad ska se till att det upprättas en loggbok för byggnaden.

4 § Ägaren till byggnaden ska uppdatera loggboken varje gång denne för egen räkning utför eller låter utföra en lov- eller anmälningspliktig åtgärd enligt plan- och bygglagen (2010:900) i byggnaden.

5 § Loggboken ska ha upprättats senast när byggnadsnämnden meddelar slutbesked enligt 10 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) för byggnaden. Om interimistiskt slutbesked begärs ska dock loggboken ha upprättats senast när byggnadsnämnden meddelar sådant slutbesked enligt 10 kap. 36 § samma lag. Detsamma gäller för uppdatering av loggboken enligt 4 §.

Av x § lagen (xxxx:xx) om klimatdeklaration framgår att ägaren till en byggnad som en del av klimatdeklarationen ska lämna uppgift till Boverket om loggbok upprättats. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka ytterligare uppgifter om

loggbok som behövs för tillsynen och som därför ska ingå i klimatdeklarationen.

Loggbok för vissa andra byggnadsverk

6 § Den som bygger en ny väg, järnväg, tunnelbana eller spårväg och där till hörande anordningar som omfattas av en väg- eller järnvägsplan enligt väglagen (1971:948) eller lagen (1995:1649) om byggande av järnväg eller som byggs med stöd av detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) ska se till att en loggbok upprättas för byggnadsverket.

7 § Förvaltaren till ett byggnadsverk som avses i 6 § ska uppdatera loggboken vid varje åtgärd som innebär att byggnadsverket väsentligen ändras.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om när en loggbok som upprättats för ett byggnadsverk som avses i 6 § ska uppdateras.

8 § Loggboken ska ha upprättats senast vid idrifttagandet av ett byggnadsverk som avses i 6 §. Loggboken ska uppdateras enligt 7 § första stycket senast när åtgärderna som föranleder uppdateringen slutförs.

Undantag från skyldigheten att upprätta en loggbok

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheterna i 3 § och 6 §.

Skyldighet att bevara och överlåta loggboken

10 § Ägaren till en byggnad och förvaltaren till ett byggnadsverk som avses i 6 § ska säkerställa att informationen i loggboken finns bevarad under hela byggnadsverkets livslängd.

11 § När en byggnad överlåts ska också loggboken överlåtas till den nya ägaren. Detsamma gäller när ett byggnadsverk som avses i 6 § övergår till en ny förvaltare.

Loggbokens utformning och innehåll

12 § Loggboken ska finnas i elektronisk form och ska ange vilket byggnadsverk som loggboken gäller.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka byggprodukter som ska dokumenteras i loggboken, vilka uppgifter om byggprodukterna som ska ingå i loggboken och den närmare utformningen i övrigt av loggboken.

Tillsyn

13 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att de skyldigheter som följer av denna lag eller av föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen fullgörs.

Regeringen får meddela föreskrifter om tillsyn enligt första stycket.

14 § En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att de skyldigheter som följer av denna lag eller av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen ska fullgöras. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Överklagande

15 § En tillsynsmyndighets beslut om föreläggande som har förenats med vite enligt 14 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. För byggnader ska skyldigheten att upprätta loggbok enligt 3 § inte gälla om ansökan om bygglov gjorts före den 1 januari 2021 eller, om bygglov inte krävs, arbetena påbörjats före den 1 januari 2021.

3. För byggnadsverk som avses i 6 § ska skyldigheten att upprätta loggbok enligt samma paragraf inte gälla om ansökan om fastställelse av väg- eller järnvägsplan gjorts före den 1 januari 2021 eller, om byggnadsverket inte omfattas av väg- eller järnvägsplan, arbetena påbörjats före den 1 januari 2021.

Förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk

Definitioner

1 § Termer och uttryck som används i denna förordning har samma betydelse som anges i lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk.

Undantag från skyldigheterna att upprätta en loggbok

2 § Följande typer av byggnader är undantagna från skyldigheten att upprätta loggbok enligt 3 § lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk.

1. Byggnader med en bruttoarea mindre än 1 000 kvadratmeter.
2. Byggnader som huvudsakligen används för andakt eller religiös verksamhet.
3. Industrianläggningar och verkstäder.
4. Bostadshus som används eller är avsedda för användning
  - a) mindre än fyra månader per år, eller
  - b) under en begränsad del av året, om energianvändningen beräknas vara mindre än 25 procent av en helårsanvändning.
5. Tillfälliga byggnader som är avsedda att användas högst två år.
6. Ekonomibygnader med ett lågt energibehov som är avsedda för jordbruk, skogsbruk och därmed jämförlig näring.
7. Byggnader som är avsedda för totalförsvaret och som på grund av byggnadens utformning eller den verksamhet som bedrivs där är av hemlig natur.

Boverket får meddela närmare föreskrifter om undantagen i första stycket.

3 § Vägar med en förväntad årsdygnsmedeltrafik understigande 2 000 fordon är undantagna från skyldigheten att upprätta loggbok enligt 6 § lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk.

Transportstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om undantaget i första stycket.

Bemyndigande att meddela föreskrifter om uppdatering av loggbok

4 § Transportstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om när en loggbok för ett byggnadsverk som avses i 6 § lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk ska uppdateras.

ationssystem för byggprodukter i byggnadsverk ska uppdateras enligt 7 § första stycket samma lag.

Byggprodukter som ska dokumenteras i loggboken

5 § I loggboken ska dokumenteras byggprodukter som stadigvarande ingår i byggnadsverket eller i de där till hörande anordningar som avses i 6 § lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk.

Boverket får ifråga om loggbok för byggnader meddela föreskrifter om undantag från dokumentationsskyldighet för vissa byggproduktkategorier samt i övrigt de föreskrifter som behövs för att avgränsa skyldigheten enligt första stycket.

Transportstyrelsen får ifråga om loggbok för byggnadsverk som avses i 6 § lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk meddela föreskrifter om undantag från dokumentationsskyldighet för vissa byggproduktkategorier samt i övrigt de föreskrifter som behövs för att avgränsa skyldigheten enligt första stycket.

Produktinformation i loggboken

6 § I loggboken ska följande information anges för varje byggprodukt:

1. en beteckning eller kod som gör det möjligt att identifiera den enskilda byggprodukten,
2. produktnamn,
3. produktbeskrivning,
4. vem som är tillverkare av byggprodukten enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG,
5. när byggprodukten registrerats i loggboken,
6. i vilken mängd byggprodukten använts i byggnadsverket, och
7. byggproduktens placering i byggnadsverket.

7 § Loggboken ska innehålla obligatorisk produktinformation enligt följande:

1. säkerhetsdatablad för ämnen eller blandningar som omfattas av artikel 31 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemi-

kaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG,

2. information om ämnen i varor för byggprodukter som omfattas av artikel 33 i förordning (EG) nr 1907/2006, och
3. prestandadeklaration för byggprodukter som omfattas av artikel 4 i förordning (EU) nr 305/2011.

I loggboken ska finnas en sammanställning av de ämnen i byggnadsverket som finns upptagna i den kandidatförteckning som avses i artikel 59.1 i förordning (EG) nr 1907/2006 i den mån ämnet ingår i en byggprodukt enligt 5 § i en koncentration över 0,1 viktprocent. Sammanställningen ska innehålla uppgift om byggproduktens och ämnets placering i byggnadsverket.

8 § Boverket får meddela närmare föreskrifter om

4. den information som enligt 6-7 §§ ska anges i en loggbok för byggnader,
5. vilka uppgifter om en loggbok för byggnader utöver x § lagen (xxxx:xx) om klimatdeklaration som behövs för tillsynen och som därför ska ingå i klimatdeklarationen.

Transportstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om den information som enligt 6-7 §§ ska anges i en loggbok för byggnadsverk som avses i 6 § lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk.

Tillsyn

9 § Boverket är tillsynsmyndighet avseende loggbok för byggnader.

Transportstyrelsen är tillsynsmyndighet avseende loggbok för byggnadsverk som avses i 6 § lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk.

10 § Den som har skyldighet att upprätta och uppdatera en loggbok enligt 3-4 §§ och 6-7 §§ lagen (xxxx:xx) om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

7.2 Specialmotivering till författningsförslagen

Lag om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk

1 §

Bestämmelsen anger lagens syfte. Syftet handlar om att, med fokus på miljö- och hälsoeffekter, öka spårbarheten för byggprodukter som ingår i byggnadsverk under dess livslängd. Genom att upprätta ett dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk, en loggbok, underlättas framtida hantering av byggprodukter i samband med förvaltning, sanering, ändring, rivning av byggnadsverk samt återvinning av byggprodukter. Information som loggas i loggboken ska skapa förutsättningar för byggprodukter att cirkulera i giftfria och resurseffektiva kretslopp.

2 §

Bestämmelsen definierar vad som i lagen avses med begreppet loggbok. Begreppet byggprodukt definieras i 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) som en produkt som är avsedd att stadigvarande ingå i ett byggnadsverk.

Vidare definieras hur begreppet förvaltare används i lagen som ett samlingsbegrepp för väghållare för väg, infrastrukturförvaltare för järnväg och spårinnehavare för tunnelbana och spårväg.

I bestämmelsen anges vidare att termer och uttryck som används i lagen i övrigt har samma betydelse som i plan- och bygglagen (2010:900) väglagen (1971:948) och lagen (1995:1649) om byggande av järnväg. I plan- och bygglagen definieras exempelvis de i lagen centrala begreppen byggnad, byggnadsverk och byggprodukt. I väglagen och lagen om byggande av järnväg anges bland annat vad som hör till en väg och vad som avses med järnväg.

3 §

I bestämmelsen tydliggörs att en loggbok ska upprättas vid uppförande av nya byggnader. En loggbok behöver således inte upprättas för befintliga byggnader eller vid ändring (inklusive ombyggnad och tillbyggnad) eller flyttning av sådana byggnader som är uppförda då lagen träder i kraft. Skälet till detta är att en loggbok upprättas i ett tidigt skede, under projektering och byggprocess. Att upprätta en loggbok i efterhand skulle vara mycket komplicerat och ställa krav på en omfattande och kostsam inventering av byggnadsverket.

Det föreslås att en avgränsning av skyldigheten att upprätta loggbok görs utifrån byggnadens area samt att undantag görs för vissa typer av byggnader. Dessa avgränsningar föreslås införas i förordning (se 2 § i förslaget till förordning).

I bestämmelsen anges vidare vem som är ansvarig för att upprätta en loggbok. Ansvarig för att upprätta loggbok för en byggnad är den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad, det vill säga byggherren. Under produktionskedet är det i många fall entreprenören som gör produktvalen och som faktiskt utför loggningen av de produkter som används. Ansvaret för att loggboken upprättas ligger dock på byggherren som i civilrättsliga avtal kan avtala med entreprenören om det faktiska utförandet och loggningen av valda produkter.

4 §

Bestämmelsen anger vilka ändringar av en byggnad som innebär krav på uppdatering av informationen i loggboken. Det är byggnadens ägare som under förvaltningsskedet ansvarar för att uppdatera loggboken. För byggnader som omfattas av loggbokskrav ska uppdatering av loggboken ske då ägaren till byggnaden som byggherre vidtar lov- och anmälningspliktiga åtgärder enligt PBL i byggnaden. Det är det minimikrav på uppdatering som initialt ställs för att skyldigheten inte ska innebära en orimlig arbetsbörda för byggnadens ägare.

5 §

Bestämmelsen anger när loggbok senast ska vara upprättad och när informationen i den senast ska vara uppdaterad när åtgärder vidtagits i byggnaden. En loggbok bör ha upprättats då byggnaden färdigställts.

En loggbok för en byggnad ska ha upprättats senast då slutbesked enligt 10 kap. 34 § PBL eller interimistiskt slutbesked enligt 10 kap. 36 § PBL meddelats för den uppförda byggnaden. Motsvarande senaste tidpunkt föreslås gälla för uppdatering av loggboken då lov- och anmälningspliktiga åtgärder vidtas i byggnaden enligt 4 §. Det hade varit enklare att koppla

tidpunkten för upprättande av loggbok endast till slutbesked, och inte även till interimistiska slutbesked. Men i så fall skulle tidpunkten för när loggbok ska upprättas i vissa fall bli långt efter det att byggnaden färdigställt. Exempelvis kan interimistiskt slutbesked meddelas när energikraven verifieras genom mätning i den färdiga byggnaden. Det handlar då om mätning under en sammanhängande 12-månadersperiod. Om det för byggnaden meddelas flera interimistiska slutbesked så avses det sist meddelade interimistiska slutbeskedet.

I bestämmelsens andra stycke hänvisas upplysningsvis till en bestämmelse i den föreslagna lagen om klimatdeklaration för byggnader. Det föreslås att ägaren till en byggnad som omfattas av krav på loggbok i samband med registreringen av klimatdeklarationen som en del av denna ska lämna uppgift till Boverket om att loggbok upprättats. I den föreslagna lagen om klimatdeklaration anges således att klimatdeklarationen ska innehålla uppgift om loggbok. Enligt förslaget om klimatdeklaration ges ett tidspann om sex månader från slutbesked/interimistiskt slutbesked till dess klimatdeklarationen ska registreras i Boverket register. Men loggbok måste ha upprättats senast vid slutbesked för att säkerställa att byggnadens ägare vid registreringen av klimatdeklarationen kan lämna bekräftelse på att loggbok finns. Bekräftelsen från ägaren om att loggbok upprättats blir en del av klimatdeklarationsregistret och ett viktigt underlag för Boverkets tillsyn över att loggbok upprättas för byggnader. I andra stycket framgår också att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter om en loggbok för byggnader, som utöver bekräftelse på att loggbok upprättats, ska ingå i klimatdeklarationen. Det tydliggörs i bemyndigandet att det handlar om uppgifter som är relaterade till tillsynen.

6 §

I bestämmelsen anges att en loggbok ska upprättas vid byggande av vissa nya anläggningar. De anläggningstyper som omfattas av krav på loggbok är väg, järnväg, tunnelbana och spårväg som omfattas av en väg- eller järnvägsplan enligt väglagen eller lagen om byggande av järnväg eller som byggs med stöd av detaljplan enligt PBL. Regleringen innebär att även kommunala vägar kommer att omfattas. I 3 § i förordningen föreslås emellertid en avgränsning genom vilken mer lågtrafikerade vägar initialt undantas från krav på loggbok. Ansvarig för att upprätta loggboken är den som bygger vägen, järnvägen, tunnelbanan eller spårvägen, det vill säga ofta Trafikverket eller en kommun.

I 2 § väglagen anges att till väg hör vägbana och övriga väganordningar. I 1 § lagen om byggande av järnväg anges på motsvarande sätt att till spår-

anläggning hör spår och de fasta anordningar som behövs för spårens bestånd, drift eller brukande, signal- och säkerhetsanordningar i övrigt, trafikledningsanläggningar samt anordningar för elförsörjning av trafiken. För att tydliggöra dokumentationsskyldigheten i loggboken anges i bestämmelsen uttryckligen att även tillhörande anordningar till väg, järnväg, tunnelbana och spårväg omfattas. Det innebär att byggprodukter i anordningar som exempelvis räcken, fundament, skyltar, bommar, vägmärken och belysningsstolpar ska registreras i loggboken.

7 §

I paragrafens första stycke anges när uppdatering av loggboken ska ske för de anläggningar som omfattas av loggbokskrav. Uppdateringsskyldigheten kopplas här till när väsentliga ändringar görs av en sådan anläggning. Det är förvaltaren av anläggningen som under förvaltningsskedet ansvarar för att uppdatera loggboken. Som framgår av definitionerna i 2 § avses med förvaltare väghållare för väg, infrastrukturförvaltare för järnväg eller spårinnehavare för tunnelbana och spårväg.

I andra stycket ges ett bemyndigande att meddela föreskrifter om skyldigheten att uppdatera loggboken för väg/järnväg/tunnelbana/spårväg för att närmare ringa in vad som avses med ”väsentlig ändring” av en sådan anläggning.

8 §

I denna paragraf anges när loggbok senast ska vara upprättad för en väg/järnväg/tunnelbana/spårväg och när informationen i den senast ska vara uppdaterad när åtgärder enligt 7 § vidtagits med anläggningen.

När det gäller loggbok för väg/järnväg/tunnelbana/spårväg finns inte samma möjligheter som för byggnader att koppla tidpunkten för upprättande och uppdatering till hållpunkter i byggprocessen enligt PBL. I bestämmelsen anges därför att en loggbok för en sådan anläggning ska vara upprättad senast då anläggningen tas i drift. Uppdatering av en sådan loggbok ska vara gjord senast när åtgärderna som föranleder uppdateringen enligt 7 § första stycket slutförs.

9 §

Som framgår av 3 § och 6 § är lagens tillämpningsområde förhållandevis brett. I paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att upprätta en loggbok.

10–11 §§

Loggboken är en dokumentation som ska bevaras och hållas levande under byggnadsverkets livslängd. I bestämmelsen anges att ansvaret för att den information som loggats i loggboken bevaras ligger på byggnadens ägare respektive förvaltaren till vägen/järnvägen/tunnelbanan/spårvägen.

Den föreslagna loggboksregleringen lämnar öppet att använda vilket system eller verktyg man vill för upprättandet av en loggbok. Lagen anger därför inte närmare hur det ska säkerställas att informationen bevaras. Loggboken ska enligt 12 § finnas i elektronisk form. I kravet på bevarande ligger att loggbokens digitala format uppdateras under byggnadsverkets livslängd så att informationen är läsbar. Det räcker således inte att den ansvarige samlar all information och lagrar den på en hårddisk, utan i takt med att tekniken och formaten förändras måste information som är sparad i äldre format kunna migreras och föras över så att loggboken inte riskerar att låsas in i sin egen obsoleta teknik.

Loggboken ska följa byggnaden vid en överlåtelse till en ny ägare. Av 11 § framgår därför att byggnadens ägare är skyldig att låta loggboken övergå till den nya ägaren vid en äganderättsövergång. På motsvarande sätt bör loggboken för en väg/järnväg/tunnelbana/spårväg överlåtas till en ny förvaltare.

12 §

I paragrafen regleras att loggboken ska finnas i elektronisk form. Det finns ingen allmän definition av begreppet *elektronisk form* vad Boverket känner till. Det är ett generellt begrepp som här betyder att något, en handling eller en viss informationsmängd, finns i en binär form och att det därmed finns förutsättningar för en dator att läsa och hantera materialet. Avsikten är att inte närmare precisera formen för loggboken. Även om den innehållsmässiga grunden är reglerad kommer det således att vara fritt för byggherren att välja vilket verktyg och system som helst för loggboken.

I bestämmelsen anges vidare att loggboken ska ange vilket byggnadsverk den avser och att de närmare bestämmelserna om vilka produktkategorier som ska loggas, vilken produktinformation som ska anges och utformningen av loggboken får regleras i föreskrifter.

13–14 §

Bestämmelserna innehåller regler om tillsyn. Tillsynen riktas mot byggherren, byggnadens ägare och förvaltaren av en anläggning som omfattas av loggbokskrav. Regeringen ges bemyndigande att i förordning ange tillsynsmyndighet och närmare föreskrifter om hur tillsynen ska gå till.

I 14 § regleras tillsynsmyndighetens möjligheter att ingripa med sanktioner om en loggbok som uppfyller kraven inte upprättas. Tillsynsmyndigheten har möjlighet att meddela de förelägganden som behövs. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite.

Förslaget med regler om loggbok innehåller mer omfattande tillsyn än reglerna om energideklarationer. Trots det är tillsynsregeln i 13 § lagförslaget utformad på samma sätt som i 24 § lagen om energideklaration för byggnader. Det kan behöva övervägas om det behövs en mer detaljerad och preciserad bestämmelse om stickprov som kan ligga till grund för ingripanden. I sammanhanget kan nämnas att i 19 § förordningen om energideklaration för byggnader finns en särskild reglering om validitetskontroll.

15 §

I bestämmelsen regleras möjligheten att överklaga tillsynsmyndighetens beslut.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I avsnitt 8 beskrivs olika strategier i genomförandet av ett nationellt krav på loggbok. Vilken strategi som väljs påverkar tidpunkten för när lagregleringen införs. Boverket uppskattar att minimitiden för införande av en ny lag om loggbok är två och ett halvt år från det att regeringen skickar Boverkets förslag på remiss till det att regleringen kan träda i kraft.

Ikraftträdandetidpunkten i författningsförslaget har satts till 1 januari 2021 vilket således förutsätter att regeringen skickar Boverkets förslag på remiss under sommaren 2018. Ikraftträdandetidpunkten överensstämmer då med den tidpunkt för ikraftträdande som föreslagits för den nya lagen om klimatdeklaration för byggnader.

Det finns behov av övergångsbestämmelser för att avgränsa vilka byggprojekt som kommer att träffas av krav på att upprätta loggbok. Det är inte rimligt att byggprojekt som pågår vid tidpunkten för lagens ikraftträdande ska behöva ställas inför nya krav på att upprätta loggbok. För byggnader föreslås därför att tidpunkt för ansökan om bygglov blir avgörande för om projektet ska omfattas av krav på loggbok eller inte. Kommer ansökan om bygglov in till kommunen innan ikraftträdandedatum träffas byggprojektet inte av loggbokskrav. För uppförande av byggnader som inte är bygglovspliktiga blir istället tidpunkt för arbetenas påbörjande avgörande för om loggbok ska upprättas för byggnaden.

Byggande av ny väg, järnväg, tunnelbana eller spårväg kräver inte bygglov. Övergångsbestämmelserna avseende loggbok för sådana anläggningar föreslås därför istället kopplas till tidpunkten för ansökan om faststäl-

lelse av vägplan respektive järnvägsplan. För sådana anläggningar som inte omfattas av vägplan eller järnvägsplan utan byggs med stöd av detaljplan blir istället tidpunkten för när arbetena påbörjades avgörande för om loggbok ska upprättas.

Förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk

1 §

I denna paragraf hänvisas till definitioner av termer och begrepp som gjorts på lagnivå.

2 §

I paragrafens första stycke anges undantag från krav på loggbok för vissa typer av byggnader.

Första stycket 1. En avgränsning görs utifrån byggnadens bruttoarea (BTA). Byggnader med en bruttoarea understigande 1000 kvadratmeter undantas från krav på loggbok. Att koppla avgränsningen till bruttoareabegreppet bedöms vara det mest ändamålsenliga för loggboken. Till skillnad från exempelvis boarea (BOA) eller lokalarea (LOA) inkluderar bruttoarea även biarea. Bruttoarean är summan av alla våningsplans area och begränsas av de omslutande byggnadsdelarnas utsida. Hur bruttoarea beräknas framgår av standarden Area och volym för husbyggnader – Terminologi och mätregler, SS 21054:2009.

Första stycket 2-7. De undantagna byggnadstyperna överensstämmer med undantagen i 2 § förordningen om energideklaration för byggnader och den föreslagna förordningen om klimatdeklaration med ett undantag. Undantaget i förordningen om energideklaration för fristående byggnader med en total användbar golvarea som är mindre än 50 kvadratmeter bedöms som överflödigt med anledning av den avgränsning som enligt första punkten görs för byggnader utifrån bruttoarea. Samma undantag som för energideklaration och klimatdeklaration har valts även för loggbok för att skapa en enkelhet i regleringen och underlätta både ur informationshänseende och vad gäller tillsynen.

I bestämmelsens andra stycke ges Boverket bemyndigande att meddela närmare föreskrifter genom vilka undantagen i första stycket preciseras. Boverket har såvitt gäller energideklaration i föreskrifter tydliggjort undantaget för industrianläggningar och verkstäder.⁸⁶

---

⁸⁶ 3 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader.

3 §

I bestämmelsens första stycke görs ett undantag från kravet på loggbok för vissa anläggningar. Vägar med en förväntad årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) understigande 2 000 fordon undantas från skyldigheten att upprätta loggbok. ÅDT mäter det genomsnittliga trafikflödet för anläggningar i antalet fordon. En prognos för ÅDT är en naturlig del av utredningen inför byggandet av en väg, varför ÅDT ses om ett lämpligt mått för avgränsning.

Enligt andra stycket får Transportstyrelsen meddela närmare föreskrifter för att närmare precisera undantaget i första stycket.

4 §

Av bestämmelsen framgår att Transportstyrelsen får meddela närmare föreskrifter om när en loggbok för väg/järnväg/tunnelbana/spårväg ska uppdateras. Det handlar således om att förtydliga vad som avses med en *väsentlig ändring* av en sådan anläggning enligt 7 § i lagen.

5 §

Bestämmelsen avgränsar vilka byggprodukter som ska registreras i loggboken. I paragrafens första stycke anges en generell övergripande regel om att det är de byggprodukter som stadigvarande ingår i byggnadsverket som ska loggas. Till sin formulering ansluter detta till definitionen av begreppet byggprodukt i PBL och innebär till exempel att förbrukningsvaror eller stödkonstruktioner/tillfälliga konstruktioner (konstruktioner som avlägsnas efter byggtid/före förvaltning) inte inkluderas. Genom bestämmelsen i första stycket tydliggörs vidare att även byggprodukter i de tillhörande anordningar till väg/järnväg/tunnelbana/spårväg som avses i 6 § i lagen ska registreras i loggboken.

När det gäller loggbok för byggnader krävs en detaljerad reglering med preciseringar av och undantag från den övergripande regeln om vilka byggprodukter som ska registreras. Avsikten är att denna reglering så långt möjligt ska ansluta till miljöcertifieringssystemen på marknaden. Exempelvis Miljöbyggnad 3.0 avgränsar till produkter som faller inom vissa produktionsresultat enligt BSAB96/CoClass. En sådan reglering bör lämpligen ske genom myndighetsföreskrifter. Det föreslås därför i andra och tredje styckena att Boverket och Transportstyrelsen får bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om vilka byggprodukter som ska loggas i loggboken för anläggningar respektive byggnader.

6 §

I paragrafen anges vilka uppgifter om de loggade produkterna som ska anges i loggboken. Loggbokens grundläggande syfte är att öka spårbarheten för byggprodukter i byggnadsverk. Genom informationen i loggboken ska framtida hantering av byggprodukter i samband med förvaltning, sanering, och rivning av byggnadsverket underlättas. Enligt bestämmelsen ska därför viss grundläggande information om varje produkt som loggas i loggboken anges.

Enligt första punkten ska för byggprodukten anges någon form av artikelidentifikation, en beteckning eller kod som gör det möjligt att identifiera den enskilda byggprodukten. Enligt byggproduktförordningen⁸⁷ (CPR) ska i prestandadeklarationen anges produkttypens unika identifikationskod och tillverkaren kan fritt välja vilken spårbarhetsmärkning denne vill använda. Det är inte möjligt att i nationella regler ställa krav på att spårbarhetsmärkning ska ske enligt viss standard.

Enligt andra och tredje punkten ska för produkten anges produktnamn och en produktbeskrivning som ringar in vilken typ av byggprodukt det rör sig om.

Enligt fjärde punkten ska produktens tillverkare anges. Bestämmelsen ansluter till byggproduktförordningens definition av begreppet tillverkare. Med tillverkare avses enligt artikel 2.19 i byggproduktförordningen *varje fysisk eller juridisk person som tillverkar, eller låter konstruera eller tillverka, en byggprodukt och saluför denna produkt under eget namn eller varumärke*. Tillverkarebegreppet är också enligt artikel 15 i byggproduktförordningen utsträckt till den importör eller distributör som släpper ut produkten på marknaden i eget namn (så kallad artikel 15- tillverkare) Man behöver alltså inte vara faktisk tillverkare för att vara tillverkare enligt byggproduktförordningen.

Enligt femte punkten ska anges när byggprodukten registrerats i loggboken. Detta för att av spårbarhetsskäl få en ungefärlig tidpunkt för när produkten tillverkats/byggs in i byggnadsverket.

Enligt sjätte och sjunde punkten ska anges uppgift om i vilken mängd byggprodukten använts i byggnadsverket samt var i byggnadsverket byggprodukten finns placerad. Uppgift om mängd och placering har betydelse vid en eventuell sanering av byggnadsverket och för att kunna bedöma risken för att det ska uppstå en effekt på människa eller miljö.

---

⁸⁷Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG.

Uppgift om mängd kan anges på olika sätt beroende på vilken typ av byggprodukt det rör sig om. Exempel är vikt, volym, löpmeter osv. Det kan också anges antingen som ”inköpt mängd” eller ”inbyggd mängd” (det vill säga inkluderat spill). Närmare bestämmelser som preciserar hur man anger mängd kan anges i myndighetsföreskrifter. På motsvarande sätt kan det genom myndighetsföreskrifter behöva preciseras hur man anger placering av byggprodukten. Det är dock svårt att ge exakta direktiv på hur placering av en byggprodukt ska anges i en byggnad. En byggprodukt kan till exempel finnas generellt i en viss typ av bjälklag eller i en viss typ av återkommande takkonstruktion, varför det inte är möjligt att ställa krav på en exakt position för alla byggprodukter. I Trafikverkets materialförteckning anges geografisk placering av byggprodukter genom kilometertal eller koordinater.

7 §

I paragrafens första stycke anges att loggboken också, utöver vad som anges i 6 §, ska innehålla obligatorisk produktinformation i form av säkerhetsdatablad enligt artikel 31 Reach, information om ämnen i varor enligt artikel 33 Reach och prestandadeklaration enligt artikel 4 byggproduktförordningen i den mån sådan dokumentation finns för produkten. Krav på säkerhetsdatablad gäller enligt Reach för vissa kemiska produkter. Information enligt artikel 33 Reach ska finnas för byggprodukter (varor) som innehåller mer än 0,1 viktprocent av ett ämne som finns på den så kallade kandidatförteckningen enligt artikel 59 Reach. En byggprodukt som omfattas av en harmoniserad standard eller en europeisk teknisk bedömning ska enligt byggproduktförordningen ha en prestandadeklaration och vara CE-märkt för att få säljas.

I andra stycket anges att loggboken ska innehålla en sammanställning av de kandidatämnen (det vill säga ämnen som finns upptagna i kandidatförteckningen) som finns i byggnadsverket. Kravet gäller endast om ämnet ingår i en loggad byggprodukt i en koncentration över 0,1 viktprocent. Kravet gäller dock oavsett om byggprodukten är CE-märkt och därför har en prestandadeklaration. Information om vilka byggprodukter som innehåller halter överstigande 0,1 viktprocent av ett kandidatämne finns tillgänglig genom säkerhetsdatabladet för kemiska produkter och den information om kandidatämnen i varor som ska finnas enligt artikel 33 Reach. I bestämmelsen anges även att placeringen av byggprodukten och kandidatämnet i byggnadsverket ska anges i sammanställningen.

8 §

Genom bestämmelsens första stycke 1 och andra stycke ges Boverket respektive Transportstyrelsen bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om den information som enligt 6-7 §§ ska anges i loggboken om de loggade byggprodukterna. Exempelvis kan det i myndighetsföreskrifter behöva tydliggöras hur mängd och placering av en byggprodukt ska anges i loggboken. Det kan också finnas behov av att meddela närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska ingå i den sammanställning av kandidatämnen som ska upprättas för byggnadsverket.

Boverket får därutöver genom bestämmelsens första stycke 2 ett bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka uppgifter om en loggbok för byggnader, som utöver en bekräftelse från byggnadens ägare om att loggbok upprättats, ska ingå i klimatdeklarationen. Det rör sig om uppgifter som behövs för Boverkets tillsyn över loggbok för byggnader.

9 §

Bestämmelsen pekar ut vilken myndighet som ska ha tillsyn över reglerna om loggbok. Ansvaret för tillsynen är uppdelat utifrån om loggboken avser en byggnad eller en anläggning (väg/järnväg/tunnelbana/spårväg). Boverket föreslås som lämplig tillsynsmyndighet avseende loggbok för byggnader medan tillsynen avseende loggbok för anläggningar föreslås ligga på Transportstyrelsen. I avsnitt 5.7 Tillsynsmyndighet, utformning av tillsyn och sanktioner, anges motiven till att Boverket respektive Transportstyrelsen bör vara tillsynsmyndigheter.

10 §

I bestämmelsen anges att den som är skyldig att upprätta eller uppdatera loggboken, det vill säga byggherren, byggnadens ägare respektive förvaltaren till en väg/järnväg/tunnelbana/spårväg, också på tillsynsmyndighetens begäran är skyldig att lämna de upplysningar och handlingar som myndigheten behöver för tillsynen. I avsnitt 5.7 beskrivs i stora drag hur tillsynen bör gå till. Det föreslås att stickprovskontroller görs inom ramen för tillsynen. Tillsynsmyndigheten behöver då kunna inhämta loggboken och andra upplysningar från den som ansvarar för loggboken.

Ikraftträdandebestämmelse

Förordningen träder i kraft vid samma tidpunkt som lagen.

7.3 Myndighetsföreskrifter om loggbok

Bestämmelserna i lag och förordning behöver i vissa avseenden kompletteras med myndighetsföreskrifter. Regleringen på föreskriftsnivå kommer att skilja sig åt vad gäller loggbok för byggnader respektive loggbok för anläggningar. Boverket föreslår därför att respektive expert- och tillsynsmyndighet får bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om loggbok. Det föreslås således att Boverket får meddela föreskrifter avseende loggbok för byggnader medan Transportstyrelsen får bemyndigande att precisera reglerna om loggbok för väg/järnväg/tunnelbana/spårväg. En samordning bör dock ske mellan myndigheterna i arbetet med att ta fram nya föreskrifter om loggbok.

Det som lämpligen bör regleras i myndighetsföreskrifter är främst avgränsningen till vilka byggdelar/byggprodukter som ska registreras i loggboken. Som beskrivs i avsnitt 5.3 är förslaget vad gäller loggbok för byggnader att avgränsningen tar sin utgångspunkt i hur miljöcertifieringssystemen på marknaden sätter upp gränserna för ”loggbokspflichtiga” produkter. Detta innebär en mycket detaljerad reglering, inriktad på just byggnader, om vilka produktgrupper som ska ingå respektive undantas. Även vad gäller loggbok för väg/järnväg/tunnelbana/spårväg kan vissa byggprodukter behöva undantas från krav på att loggas i loggboken. Exempelvis undantas i Trafikverkets beställarkrav gällande materialförteckning (loggbok) idag jord-, berg- och schaktmassor.

Annat som kan behöva preciseras i myndighetsföreskrifter är vilka åtgärder med en väg/järnväg/tunnelbana och spårväg som ska föranleda krav på uppdatering av loggboken. Det handlar således om en precisering av vad som avses med begreppet *väsentlig ändring* av en sådan anläggning.

Preciseringar kan också behöva göras gällande de byggnadsverk som på förordningsnivå undantas från krav på att upprätta loggbok. Det kan i sammanhanget nämnas att ett sådant tydliggörande av undantaget för industrianläggningar och verkstäder gjorts i 3 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader.

Närmare bestämmelser om hur man i loggboken anger mängden av en viss byggprodukt i byggnadsverket lämpar sig också för reglering genom myndighetsföreskrifter. Mängden kan anges på olika sätt beroende på typ av inbyggd produkt. Även hur man anger placering i byggnadsverket av loggade byggprodukter behöver förtydligas ytterligare i föreskriftsform. När det gäller väg/järnväg/spårväg/tunnelbana är även geografisk placering av produkten en relevant uppgift. I Trafikverkets materialförteckning anges platsangivelser genom koordinater eller kilometertal.

Uppgift om att loggbok för en byggnad upprättats föreslås ingå som en del i den föreslagna klimatdeklarationen som registreras hos Boverket. Det kan finnas behov av att för tillsynen av loggbok för byggnader inhämta ytterligare uppgifter om loggboken genom klimatdeklarationen. Detta är också något som lämpligen kan regleras genom myndighetsföreskrifter.

8 Olika alternativ för när reglerna införs

Boverket har utformat ett förslag på loggbok som kan genomföras omgående (avsnitt 5). Förslaget har konsekvensutretts (avsnitt 6) och författningsförslag har tagits fram (avsnitt 7). Boverket har gjort en uppskattning om när i tiden en reglering enligt förslaget som tidigast skulle kunna vara på plats. Boverket uppskattar tiden till ett minimum av 2,5 år från det att regeringen skickar Boverkets rapport på remiss.

Samtidigt har det framkommit i remissinstansernas synpunkter på tidigare utredning från 2015⁸⁸ och från branschdialogen under detta uppdrag att det förslag som går att införa i närtid skulle ge en begränsad nytta i förhållande till önskvärd omfattning på en lagstiftning. Konsekvensanalysen pekar också mot att kostnaderna skulle överstiga nyttorna. Det är dock svårt att generellt beräkna nyttorna av en lagreglering av krav på loggbok. Boverket bedömer att kostnaden för att upprätta och förvalta loggbok i genomsnitt kommer att vara 0,2 procent av byggkostnaden. Bedömningen är att bostadsbyggandet inte kommer att påverkas nämnvärt om krav på loggbok införs enligt förslaget.

Den lagreglering som vore önskvärd skulle innebära mer långtgående krav på information om byggprodukterna än vad som är möjligt att ställa idag. Det vore önskvärt att ställa krav på att loggboken ska innehålla deklARATIONER av byggprodukternas kemiska innehåll. Sådana krav medför dock handelshinder och bedöms inte vara förenliga med EU:s byggproduktförordning.

Mot bakgrund av denna situation kan Sverige välja olika strategier i genomförandet av ett nationellt krav på loggbok. Vilken strategi som väljs påverkar tidpunkten för när lagregleringen införs. I detta avsnitt förs ett resonemang om följande handlingsalternativ:

- A. Krav på loggbok införs omgående för att skapa ett system där det i framtiden blir möjligt att inkludera utökade krav på kemikalieinformation om byggprodukter. Sverige driver frågan om redovisning av kemiskt innehåll för byggprodukter inom EU med avsikt att få bättre spårbarhet av kemikalier i byggnader.

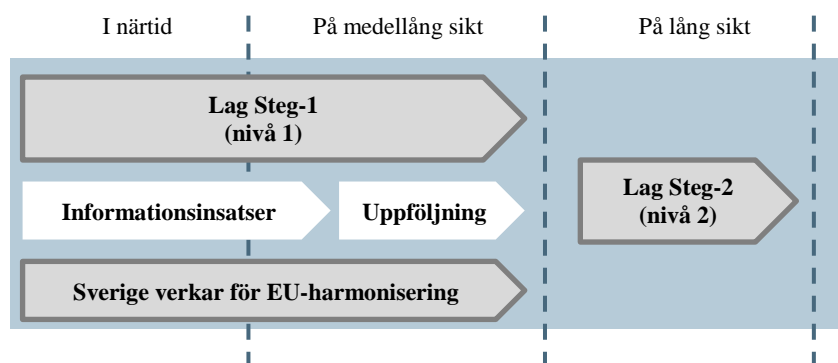
⁸⁸ Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation (rapport 2015:46, Boverket).

- B. Regeringen driver först frågan inom EU om redovisning av kemiskt innehåll för byggprodukter. Sverige inför regler i ett första steg motsvarande Boverkets förslag vid en tidpunkt då Sverige med rimlig säkerhet kan bedöma att det kommer bli möjligt att ställa krav på att tillverkare av byggprodukter ska redovisa kemiskt innehåll i sina produkter.
- C. Sverige avvaktar med reglering och inför en mer heltäckande lagstiftning vid den tidpunkt då EU:s byggproduktförordning medger det. Alternativet kan kombineras med strategin att driva frågan om redovisning av kemikalieinnehåll inom EU.

8.1 Alternativ A: Införa regler omgående

I figur 2 visas en schematisk bild över handlingsalternativet A.

Figur 2. En schematisk bild över handlingsalternativet A.

Lag steg-1 motsvarar de regler som kan införas idag enligt Boverkets förslag. Lag steg-2 motsvarar en önskvärd omfattning på reglerna vilket dock kräver förändringar i EU-lagstiftningen. Alternativ A skulle innebära att regler införs omgående.

Kan bidra till en utveckling mot krav på mer kemikalieinformation om byggprodukter

Detta alternativ innebär att regler som motsvarar Boverkets förslag införs i ett första steg i närtid. Det skulle kunna bidra till att initiera en utveckling inom EU mot att ställa krav på deklARATION av kemiskt innehåll för byggprodukter och att utforma regler om loggbok som är mer heltäckande och ändamålsenliga.

År 2014 gjordes en utvärdering enligt EU:s byggproduktförordning artikel 67.1 för att utreda om medlemsländerna hade ytterligare behov av information om farliga ämnen i byggprodukter. EU-kommissionens sammanfattning visar att Sverige i princip är den enda medlemsstat där sådan information efterfrågas. Det gick dock inte att påvisa några regulativa be-

behov av kemikalieinformation så kommissionens slutsats var att inte något utökad informationsbehov förelåg. Med regulativa behov menas att medlemslandet ställer krav i notifierade regler. Frivilliga system och praxis räknas inte.⁸⁹

Ett regulativt behov skulle finnas om Sverige föreslog ett direkt krav på innehållsdeklaration för byggprodukter. Att föreslå regler om loggbok utan krav på sådana deklarerationer innebär att Sverige inte direkt påvisar det regulativa behovet av innehållsdeklarerationer för byggprodukter, men det skulle trots det kunna underlätta i framtida förhandlingar inom EU om Sverige vill driva en sådan linje.

Höjer kunskapsnivån och driver på utvecklingen

Den lagstiftning som är möjlig att införa i ett första steg i närtid ökar spårbarheten av byggprodukter i byggnadsverk men skulle ha en avgränsad omfattning och bedöms ge en begränsad nytta. Reglerna skulle dock öka medvetenheten och kunskapen i branschen. Reglerna skulle ha en lärarande och pådrivande effekt genom att samhället ställer ett minimikrav som omfattar merparten av de byggherrar som uppför nya byggnadsverk och de fastighetsägare som därefter förvaltar dessa.

En lag innebär att krav ställs på ett visst arbetssätt eftersom loggboken är ett verktyg för att samla och organisera information om byggprodukter. Ett regelverk skulle därför kunna bidra till att driva på branschens utveckling mot en effektivare hantering av byggproduktinformation i byggnadsverk. Det kan till exempel omfatta arbetsmetodik och digitala verktyg.

Genom att införa krav i närtid skulle dessutom steget sannolikt bli mindre för en del aktörer vid den tidpunkt i framtiden då kraven eventuellt skulle utökas i omfattning.

Kan öka efterfrågan på hälso- och miljöinformation om byggprodukter

En ökad användning av loggbok skulle sannolikt också bidra till att öka efterfrågan på hälso- och miljöinformation om byggprodukter. Utgångspunkten för Boverkets förslag på krav för loggbok är att det ska överensstämma med de lagkrav på information om byggprodukter som finns idag och att det inte ska gå längre än vad rådande EU-rätt tillåter. Som har beskrivits ovan innebär det begränsningar för vilket nytta ett lagkrav i sig kan ge. På den svenska marknaden finns det dock frivillig miljöinformation kopplat till byggprodukter som är vanligt förekommande. Det finns

---

⁸⁹ COM(2014)

deklarationer som har till syfte att redovisa innehåll eller prestanda hos produkter utan någon yttre värdering av denna information, till exempel branschsystemet för byggvarudeklarationer (BVD)⁹⁰ som bland annat innehåller uppgifter om kemiskt innehåll. Det finns, utöver sådana produktdeklarationer, även ett antal frivilliga system som inkluderar bedömningar eller godkännande av produkter utifrån en förutbestämd kravställning.

De frivilliga systemen innehåller mer information än vad en lagstadgad loggbok kan kräva. Boverket bedömer därför att en stor del av de aktörer som använder loggboksystem idag kommer att se en begränsad nytta med den lagreglerade loggboken och därmed inte beröras av kravet i nämnvärd utsträckning. Det är däremot inte otänkbart att de aktörer som tidigare inte har fört loggbok men som skulle göra det som en följd av ett lagkrav, på motsvarande sätt och på frivillig basis, skulle välja att utöka informationen i loggboken för att åstadkomma en ökad nytta eller större mervärde. Det skulle i sin tur kunna bidra till att öka användningen av den frivilliga miljöinformation som finns på marknaden idag.

Risk att lagstiftningen får låg acceptans i delar av bygg- och fastighetsbranschen

Det finns en risk att lagstiftningen får låg acceptans i branschen om en inte oväsentlig andel anser att den har begränsade förutsättningar att också leda till faktisk nytta. Flera av remissinstansernas synpunkter på förslaget i utredningen från 2015 belyser denna risk. Vissa ställde sig bakom en lagreglering men enbart om regleringen blev mer omfattande än vad som föreslogs i utredningen. De menade att kraven behöver formuleras så att spårbarhet av kemikalier i byggprodukter som ingår i byggnadsverk kan uppnås, vilket förutsätter att krav ställs på unik artikelidentitet eller på att byggprodukter ska ha en deklARATION av kemiskt innehåll.

Risk för att mognadsgraden inte är tillräcklig, framförallt i förvaltningsfasen

Det krav på loggbok som är aktuellt att införa har ett något annorlunda syfte än de loggböcker som ingår i flera av de frivilliga miljöcertifieringssystem som finns på marknaden idag. Dessa system fokuserar på uppförande av nya byggnader och att främja bra val av byggprodukter. Boverket bedömer att steget inte bör vara så stort för aktörer involverade i nybyggnad att uppfylla ett minimikrav på loggbok. Boverket har till exempel låtit genomföra en undersökning bland små- och medelstora byggtentreprenörer som visar att de flesta åtminstone för någon slags materialför-

---

⁹⁰ I bilaga 7 beskrivs loggboks- och produktvärderingssystem som finns på marknaden idag.

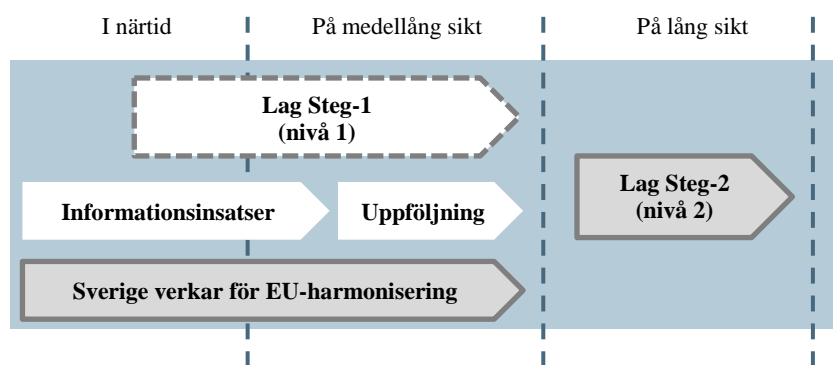
teckning under uppförandeskedet.⁹¹ Lagstiftningens syfte skulle dock inte primärt vara att främja bra val i nybyggnadsskedet utan att öka spårbarheten under byggnadsverkets hela livslängd. Det innebär, förutom den vikt som behöver läggas vid att loggboken upprättas på ett korrekt sätt vid uppförandet, att hanteringen av loggboken under förvaltningsfasen blir av särskilt stor betydelse. Branschen har hittills haft mindre fokus på förvaltningsfasen och på en loggbok med det syfte som lagstiftningen skulle ha. När loggboken har upprättats behöver den lämnas över till en förvaltningsorganisation och förvaltas under byggnadsverkets hela livslängd.

Införande av krav på loggbok i närtid bedöms därför innebära ett stort steg särskilt för fastighetsägare. Det finns en risk att många idag har otillräckliga förutsättningar att uppfylla ett krav inom detta område på ett ändamålsenligt sätt. Frågan om hantering av loggbok i förvaltningsfasen börjar dock uppmärksammas mer och mer, bland annat inom certifieringssystemet Miljöbyggnad⁹² och genom projekt inom Smart Built Environment.⁹³

8.2 Alternativ B: Först driva frågan om spårbarhet inom EU

I figur 3 visas en schematisk bild över handlingsalternativet B.

Figur 3. En schematisk bild över handlingsalternativet B.

Lag steg-1 motsvarar de regler som kan införas idag enligt Boverkets förslag. Lag steg-2” motsvarar en önskvärd omfattning på reglerna vilket dock kräver förändringar i EU-lagstiftningen. Alternativ B innebär att regeringen först driver frå-

⁹¹ Utvärdering av dokumentationssystem för byggmaterial vid nybyggnationer (Scandinfo, mars 2018).

⁹² Drivs av Sweden Green Building Council (SGBC).

⁹³ Smart Built Environment (SBE), som bland annat finansieras av Formas, driver ett projekt om produkt- och miljödata i förvaltningsfasen.

gan om ökad information om kemiskt innehåll för byggprodukter inom EU. Detta alternativ kombineras med att regler införs i ett första steg vid den tidpunkt då Sverige bedömer att förändringar kommer att ske inom EU-lagstiftningen som inom en inte alltför avlägsen framtid kommer att möjliggöra att ställa utökade krav.

Osäkerhet om när förändringar kommer ske på EU-nivå som möjliggör mer ändamålsenliga krav

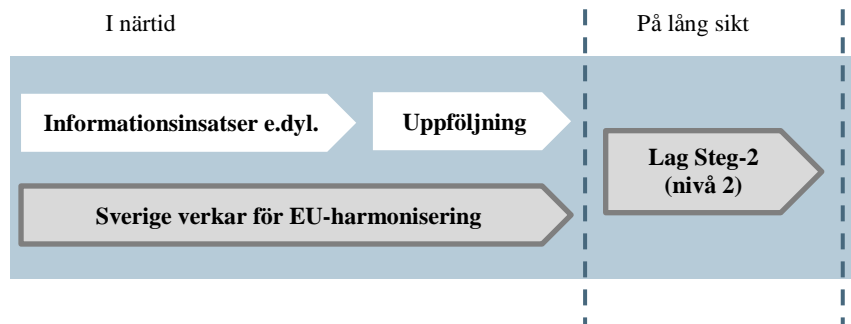
Alternativ A ovan har ett lärande och pådrivande syfte och kan ses som ett ”bransch-förberedande” steg inför lagstiftningens nästa steg som är tänkt att ge den större samhällsliga nyttan. Ett införande i närtid innebär initiala kostnader med begränsad effekt men det skulle kunna motiveras av att framtida förändringar på EU-nivå faktiskt kommer att möjliggöra att man kan få information om kemikalieinnehåll i byggprodukter och därmed ställa krav som innebär förbättrad spårbarhet av kemikalieförekomst i byggnadsverk. Det finns dock en viss osäkerhet *om* och *när* sådana förändringar kan ske på EU-nivå vilket i sin tur skapar en osäkerhet kring om de initiala läro kostnaderna kommer kunna hämtas hem i framtiden.

Mot bakgrund av den osäkerheten kan en strategi vara att först systematiskt driva frågan om ökad information om kemiskt innehåll för byggprodukter inom EU. Detta alternativ skulle kunna kombineras med att regler med begränsad omfattning införs i ett första steg. För att hantera osäkerheten enligt ovan kan det dock vara lämpligt att det sker först vid den tidpunkt då Sverige med rimlig säkerhet kan bedöma att förändringar inom EU-lagstiftningen kommer att ske som möjliggör att kunna ställa utökade krav inom en inte alltför avlägsen framtid.

8.3 Alternativ C: Avvakta tills EU-lagstiftningen medger att mer heltäckande krav på loggbok kan ställas

I figur 4 visas en schematisk bild över handlingsalternativet C.

Figur 4. En schematisk bild över handlingsalternativet C.

Det innebär att Sverige avvaktar med reglering och inför en mer heltäckande och ändamålsenlig lagstiftning vid den tidpunkt då EU-lagstiftningen är på plats som möjliggör det. Sverige kan kombinera detta alternativ med att systematiskt driva frågan om ökad kemikalieinformation för byggprodukter inom EU.

Detta alternativ innebär att Sverige avvaktar med regelgivning och att staten eventuellt väljer att genomföra andra insatser för att stödja kunskapsuppbyggnad och branschens utveckling mot en integrerad hantering av byggproduktinformation i byggnadsverk.

Förutsättningar för god måluppfyllelse och acceptans i bygg- och fastighetsbranschen

Denna strategi skulle överensstämja med vad vissa remissinstanser förde fram på utredningen från 2015. De lyfte där fram att om det inte går att reglera en loggbok idag så att förutsättningarna blir bättre för att uppnå avsedd nytta så bör Sverige avvakta med lagreglering och i stället satsa på informationsinsatser av något slag. Alternativet bygger på utgångspunkten att en lagreglering behöver ha bättre möjligheter för måluppfyllelse än vad det finns förutsättningar för idag.

Mindre risk att försvåra för utländska byggföretag

Bostadsbristen är stor utmaning för samhället, likaså att människor har möjlighet att efterfråga de bostäder som de behöver. Det har påpekats från Konkurrensverket att konkurrensen behöver stärkas på den svenska byggmarknaden och att en unik reglering för Sverige i form av krav på loggbok ytterligare skulle försvåra för utländska byggentreprenörer att

vilja eller kunna etablera sig på den svenska marknaden.⁹⁴ Detta alternativ skulle ha fördelen att minska riskerna för en sådan negativ effekt.

Risk för att branschens utveckling inte går i tillräcklig snabb takt

Risken med att avvakta en lagreglering, med eller utan andra insatser till exempel informativa, skulle vara att de aktörer som idag inte arbetar med loggbok inte skulle anamma loggboksförfarandet i den omfattning och takt som lagstiftaren önskar.

Det kan även ta lång tid innan sådana förändringar kommer till stånd inom EU som möjliggör en mer heltäckande lagreglering. Den fördel som Sverige skulle kunna ha i förhandlingar inom EU om utökade krav på kemikalieinformation om byggprodukter, som eventuellt kommer med att införa krav i ett första steg (enligt alternativ A), skulle utebli om Sverige avvaktar med en reglering.

---

⁹⁴ Remissvar på utredningen från 2015.

Referenser

IVL (2018). Förslag till införande av loggbok. Nr U 5965, IVL Svenska Miljöinstitutet.

Sweden Green Building Council (SGBC). Miljöbyggnad 3.0 Bedömningskriterier för nyproduktion (170510 med rättelser t.o.m. 170905). www.sgbc.se.

RSK-databasen. www.rskdatabasen.se.

KEMI (2015). Hälsoskadliga kemiska ämnen i byggprodukter – Förslag till nationella regler. Rapport 8/15, Kemikalieinspektionen.

Boverket (2018). Klimatdeklaration av byggnader – Förslag på metod och regler. Rapport 2018:23, Boverket.

Boverket (2015). Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation. Rapport 2015:46, Boverket.

Boverket (2017). Kompletterande rapport om dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnad, konsekvensutredning, rapport 2017:8.

COM (2014). Rapport från kommissionen till europaparlamentet och rådet i enlighet med artikel 67.1 i förordning (EU) nr 305/2011. Bryssel den 7.8.2014. COM(2014) 511 final. Europeiska Kommissionen. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52014DC0511>.

Näringsdepartementet (2016-09-14). PM. Remissammanställning: Boverkets rapport Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation (rapport 2015:46). N2015/08935/PUB.

Scandinfo (2018). Utvärdering av dokumentationssystem för byggmaterial vid nybyggnationer. Scandinfo, mars 2018.

Lundmark, Robert & Samakovlis, Eva, *Avfall - Återvinna, bränna eller slänga?* SNS förlag, 2011

Statens bostadskreditnämnd (BKN), Vad bestämmer bostadsinvesteringarna? Marknadsrapport, 2012.

Bilaga 1. Boverkets uppdrag

Regeringen

Näringsdepartementet

Regeringsbeslut

III 6

2017-06-29
N2017/04495/PBB

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Uppdrag att komplettera förslag om dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Boverket att komplettera myndighetens förslag om dokumentationssystem för byggprodukter, en så kallad loggbok, vid nybyggnation av byggnadsverk (rapport 2015:46).

Boverket ska, med beaktande av remisskommentarer:

- utreda utformningen av tillsyn över den föreslagna loggboken, inklusive eventuella sanktionsmöjligheter och val av tillsynsmyndighet, både för byggnader och anläggningar,
- förtydliga den föreslagna loggbokens innehåll, vem som har ansvar för loggboken under brukarskedet och överlämning vid exempelvis färdigställande av byggnad,
- överväga i vilken lag de föreslagna bestämmelserna bör införas, samt
- överväga lämplig tidpunkt för regleringens ikraftträdande, behovet av eventuella övergångsbestämmelser och om förslaget är anmälningspliktigt enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter för informationssamhällets tjänster eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-411 36 16
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70
E-post: n.registrator@regeringskansliet.se

Boverket ska föreslå de ändringar i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som behövs med anledning av uppdraget samt beskriva konsekvenserna av ett genomförande av förslagen. Uppdraget ska genomföras i samråd med Transportstyrelsen och Trafikverket, särskilt gällande de delar av förslaget som omfattar anläggningar, samt i dialog med andra berörda myndigheter och branschaktörer. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 15 juni 2018. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Genom Boverkets regleringsbrev för 2015 fick myndigheten i uppdrag att undersöka förutsättningarna för ett nationellt system för dokumentation av byggprodukter/byggmaterial och byggnadskomponenter vid nybyggnation av byggnader. Uppdraget redovisades i december 2015 genom rapporten Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation – en så kallad loggbok (rapport 2015:46), vilken har remissbehandlats. En kompletterande analys av förslagens kostnadskonsekvenser rapporterades av Boverket i maj 2017 (dnr N2015/08935/PBB).

Boverket föreslår att regleringen av loggboken för byggprodukter införs stegvis, initialt vid nybyggnad av större flerbostadshus, kontor och anläggningar samt vid nybyggnad av skolor, förskolor och vårdlokaler samt vissa anläggningar. Förslagens kostnadskonsekvenser bedöms vara små och bör enligt Boverket inte innebära någon märkbar effekt på bostadsbyggandet om regleringen omfattar större byggnader. Boverket konstaterar att antalet kemikalier och ämnen i byggnader ökar och bedömer därför att den förväntade samhällskostnaden för hälso- och miljöfarliga byggprodukter troligtvis blir högre i framtiden än den är i dag.

Boverket poängterar att ytterligare analys av bl.a. tillsynsutförande och dess konsekvenser krävs innan ett krav på loggbok vid nybyggnation införs. Även en majoritet av remissinstanserna menar att en utredning av bl.a. tillsyn av loggboken krävs.

Skälen för regeringens beslut

Boverkets tidigare utredning visar på de positiva nyttor som en loggbok för byggnadsverk skulle ha, samtidigt som konsekvenserna för byggkostnader och byggtakt skulle vara begränsade. Eftersom antalet byggprodukter och kemikalier i byggnader ökar bedöms samhällskostnaden för hälso- och

miljöfarliga byggprodukter öka i framtiden. Det kan därför finnas skäl att införa ett krav på loggbok vid nybyggnation. Ytterligare underlag, inklusive författningskommentarer, om bl.a. tillsynsutformning och regleringen krävs för att regeringen ska kunna göra en fullständig bedömning av vad införandet av ett krav på loggbok vid nybyggnation skulle innebära.

På regeringens vägnar

Peter Eriksson

Roger Eriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Miljö- och energidepartementet/KE och MM
Näringsdepartementet/SUBT
Boverket

3 (3)

Bilaga 2. Transportstyrelsens och Trafikverkets yttrande om samråd

Yttrande

1 (1)

Datum
2018-06-08

Dnr/Beteckning
TSG 2018-1879

Boverket

Samråd beträffande regeringsuppdrag att komplettera förslag om dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation

Boverket har samrått med Transportstyrelsen under uppdragets utförande och Transportstyrelsen har inte någon avvikande uppfattning i någon fråga rörande förslag till loggboksbestämmelser.

Beslut i detta ärende har fattats av stf Avdelningsdirektör Anders Sileborg. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog tf Enhetschef Pär Norling, Sektionschef Roger Hiding, Utredare Per Andersson och Utredare Karin Edvardsson, den senare föredragande.

Anders Sileborg
Stf Avdelningsdirektör Väg och järnväg

TSG 2018-1879

Transportstyrelsen
Väg och järnväg
Box 267, 781 23 Borlänge
Besöksadress
Jussi Björklings väg 19, Borlänge

Telefon 0771-503 503
Telefax 0243-152 74
transportstyrelsen.se
vag@transportstyrelsen.se

Karin Edvardsson
Enheten för teknik och trafik
karin.edvardsson@transportstyrelsen.se
010-495 56 01

Boverket
Att. Thomas Johansson
37123 Karlskrona

Kopia till:
GD-kansli, Diariet, Stefan Engdahl PL, Marie Hagberg PL, Pär Gustafsson PL, Sven Hunhammar US, Maria Wååg Jp, Petter Åsman PL

Yttrande gällande Boverkets regeringsuppdrag om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk

Sammanfattning

Trafikverket tillstyrker Boverkets författnings- och förordningsförslag enligt kapitel 7 med ett ikraftträdande den 1 januari 2021 enligt övergångsbestämmelserna i författningsförslaget. Däremot har Trafikverket en avvikande mening om slutsatserna i konsekvensanalysen (kap 6) och resonemanget om olika alternativa tidpunkter för ikraftträdande i (kap 8). Trafikverket bedömer inte att den nya konsekvensanalysens avgränsningar, antaganden och bedömningar är så robusta att de förändrar slutsatser från tidigare utredningar om att det finns förutsättningar för att införa ett lagkrav på loggbok och att det är sannolikt att nyttorna överstiger kostnaderna i ett livscykelperspektiv.

Trafikverket förordar därför att framtaget lagförslag träder ikraft senast 1 januari 2021.

Yttrande

Boverket har på uppdrag av regeringen kompletterat myndighetens förslag om dokumentationssystem för byggprodukter, en så kallad loggbok, vid nybyggnation av byggnadsverk (rapport 2015:46). Uppdraget ska genomföras i samråd med Trafikverket och Transportstyrelsen. Uppdraget omfattar utredning av tillsyn och sanktionsmöjligheter, förtydliganden av innehåll och ansvar för loggboken, överväganden om i vilken lag föreslagna bestämmelser ska införas samt tidpunkt för ikraftträdande.

Regeringens motivering av nuvarande uppdrag är att Boverkets tidigare utredningar visar på de positiva nyttor som en loggbok för byggnadsverk skulle ha samtidigt som konsekvenserna för byggkostnader och byggtakt skulle vara begränsade.

Trafikverket var tillsammans med Naturvårdsverket och KEMI samrådsmyndighet i Boverkets tidigare uppdrag (rapport 2015:46). Av Trafikverkets samrådsbeslut, TRV 2015/6612, framgår att verket delar Boverkets slutsatser och förslag. Trafikverket är positiv till en lagreglering av loggbok som anger en gemensam grund och miniminivå. Verket delar slutsatsen att upprättandet av en loggbok är kostnadseffektivt i ett livscykelperspektiv samtidigt som det skapar förutsättningar för en miljö- och arbetsmiljösäker förvaltning och avfallshantering.

Den 24 maj 2018 inkom Trafikverket med skriftliga synpunkter på Boverkets utkast på redovisning av regeringsuppdraget. Trafikverkets synpunkter har inte beaktats i sådan omfattning att Trafikverket kan tillstyrka den reviderade versionen. Trafikverkets avvikande mening kvarstår således i den omfattning som framgår nedan. Trafikverket

förutsätter att verkets synpunkter framgår av den slutliga rapporten och kommer till Näringsdepartementets kännedom i samband med Boverkets redovisning.

Uppdraget har endast delvis genomförts i samråd med Trafikverket

Trafikverket tillstyrker Boverkets författnings- och förordningsförslag enligt kapitel 7 med ett ikraftträdande den 1 januari 2021 enligt övergångsbestämmelserna i författningsförslaget. Lagförslagen om vad som ska omfattas, vad som ska dokumenteras, vad loggboken ska innehålla samt hur förvaltning och tillsyn ska ske är välgrundade och motsvarar en lagstiftning med ambitionen att skapa en gemensam grund och miniminivå för loggböcker enligt Boverkets första regeringsuppdrag (rapport 2015:46). Författnings- och förordningsförslagen är framtagna i samråd med Trafikverket. Trafikverket har under uppdragets genomförande från januari till maj 2018 deltagit i samrådsmöten och bistått med ändringar i bestämmelserna på utkast av författnings- och förordningsförslagen. Trafikverket har även deltagit i ett antal dialogmöten som genomförts med branschen via Skype samt i den workshop som Boverket anordnade i mars 2018.

Däremot motsätter sig Trafikverket Boverkets slutsatser i konsekvensanalysen (kap 6) och resonemang om olika alternativa tidpunkter för ikraftträdande i (kap 8). Trafikverket har inte deltagit i beredningen av dessa kapitel och har därför inte haft möjlighet att påverka varken bedömningar, analyser eller slutsatser. Dessa delar av rapporten är inte framtagna i samråd med Trafikverket. Att konsekvensanalysen pekar mot att kostnaderna överstiger nyttorna samt att Boverket hade för avsikt att föreslå alternativa strategier för ikraftträdande av lagförslaget kom till Trafikverkets kännedom först den 2 maj 2018 när verket fick ta del av utkast 1 av rapporten.

Trafikverket bedömer att den nya konsekvensanalysens avgränsningar, indata, antaganden och bedömningar inte är så robusta att de förändrar följande slutsatser från tidigare utredningar:

- Kostnadskonsekvenserna av en loggbok är små.
- Lagförslaget ska utgöra en grund och ange minimikraven för en loggbok.
- Det är sannolikt att nyttorna av en loggbok överstiger kostnaderna i ett livscykelperspektiv både för den enskilde fastighets-/anläggningsägaren och för samhället i stort. Särskilt med beaktande av att det finns okvantifierade nyttor både för samhället och för branschens aktörer.

Trafikverket förordar därför att framtaget lagförslag träder ikraft senast 1 januari 2021.

Av nedan följer Trafikverkets synpunkter i de delar där Trafikverkets och Boverkets bedömningar och slutsatser skiljer sig åt.

Det är sannolikt att nyttorna av en loggbok överstiger kostnaderna i ett livscykelperspektiv

Den nya konsekvensanalysen kommer till andra slutsatser gällande kostnader och nyttor än tidigare utredningar¹. Den pekar mot att kostnaderna för den föreslagna regleringen överstiger nyttorna. Denna slutsats lyfter Boverket fram som ett av motiven till att inte föreslå en tidpunkt för ett ikraftträdande utan istället föreslå alternativa strategier för ett

¹ Dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnation, Boverket rapport 2015:46 samt Kompletterande rapport om dokumentationssystem för byggprodukter vid nybyggnad, konsekvensutredning, Boverket rapport 2017:8.

genomförande. Samtidigt anges i konsekvensanalysens sammanvägda bedömning, kapitel 6.10, att nyttorna vid andra antaganden kan överstiga kostnaderna samt att vid två alternativa sätt att beräkna nyttan av loggboken så överstiger nyttorna kostnaderna. Dessutom framgår att känslighetsanalysen visar att kostnadsberäkningarna är osäkra. Trafikverket bedömer inte att den nya konsekvensanalysens slutsatser är så robusta att de utgör ett motiv till att inte föreslå ett ikraftträdande datum för lagförslaget. Nedan redovisas exempel som motiverar Trafikverkets bedömning:

Förutsättningar kap 6.1: *"Kostnader och nyttor är bedömda utifrån den andel av byggnadsverk som skulle upprätta loggbok enbart som en följd av att en lagreglering införs".* Denna avgränsning medför att nyttorna som en lagreglering genererar för aktörer som redan i dagsläget upprättar någon form av loggbok inte är inkluderade i konsekvensanalysen. I Boverkets tidigare rapport, 2015:46 lyfts även nyttorna för dessa aktörer fram, exempelvis framhålls att kvalitén och jämförbarheten på loggböcker som tas fram på frivillig väg kommer öka som en följd av lagkravet. Att fler loggböcker kommer upprättas och dessutom på ett mer standardmässigt sätt bör även leda till minskade kostnader per upprättad loggbok. Trafikverket har frivilliga krav på dokumentation som i stort motsvarar lagkravet på loggbok. Trafikverket bedömer att ett lagkrav som anger grunden och minimikraven på en loggbok bör leda till effektiviseringar och lägre kostnader för framtagandet av loggböcker jämfört med dagens situation.

Referensalternativet kap 6.2: *"Vid kontakter med branschen ges bilden att alla allmännyttiga företag, alla kommuner och landsting redan ställer krav på loggbok".* Trafikverket bedömer att detta är en kraftig överskattning. Gällande anläggningsbranschen har storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö så sent som 2018 beslutat om dokumentationskrav motsvarande loggbok. Trafikverket delar inte bedömningen att *"Referensalternativet innebär samma sorts nyttor och kostnader som loggboksförslaget med den skillnaden att en mindre andel av marknaden kommer välja att ha loggbok"*, se synpunkter kap 6.1 ovan.

Samhällsekonomiska konsekvenser kap 6.6: Antaganden, avgränsningar och metodval har en avgörande betydelse för resultat och slutsatser. Gällande minskade negativa hälso- och miljöeffekter från byggprodukter inkluderas inte dessa i huvudanalysen. Motivet som anges är att farliga ämnen förutsätts saneras bort från byggnader och anläggningar oavsett om det förekommer loggböcker eller inte. Trafikverket bedömer det rimligt att anta att ett systematiskt dokumentationssystem kommer leda till en mer kvalitetssäker identifiering av farliga ämnen och därigenom leda till minskade negativa hälso- och miljöeffekter. I texten anges att en rad indirekta miljö- och hälsoeffekter kan uppstå av loggbokskravet. Dessa indirekta effekter borde utvecklas närmare och ingå både i kap 6.6 och i känslighetsanalysen.

Sammanräkning av monetärt beräknade effekter kap 6.7: Sammanräkningen av monetärt beräknade effekter innehåller endast två poster gällande nyttor – minskade kostnader för att identifiera byggprodukter vid kemikalieinventeringar samt minskad klimatpåverkan på grund av ökad återanvändning. I kapitlet framgår att *"De monetärt beräknade effekterna av loggboken tyder på att samhällets kostnader överstiger samhällets nyttor. Man bör ha i åtanke att det har varit lättare att kvantifiera kostnaderna än nyttan."* Trafikverket anser inte att slutsatsen att det varit lättare att kvantifiera kostnaderna än nyttorna tillräckligt väl beaktats av Boverket eftersom slutsatsen att kostnaderna överstiger nyttan lyfts som ett huvudargument till att inte föreslå ett ikraftträdande datum.

Känslighetsanalyser 6.8 Vid effektberäkningar och analyser med en stor andel osäkra och svårkvantifierade parametrar är känslighetsanalyser ett viktigt verktyg. Känslighetsanalysen är enligt Trafikverkets mening inte tillräckligt utvecklad. Den är mycket begränsad till sin omfattning och sitt innehåll. Den är inte transperat såtillvida att beräknade hypotetiska nyttor och kostnader går att följa.

Mer information är önskvärd men att dokumentera befintlig information genererar tillräckliga nyttor

Att den lagreglering som vore önskvärd skulle innebära mer långtgående krav på information om byggprodukterna än vad som är möjligt att ställa idag är ytterligare ett motiv som Boverket anger för att inte föreslå en tidpunkt för ett ikraftträdande utan istället föreslå alternativa strategier för ett genomförande. Att det vore önskvärt att ha tillgång till mer information om innehållet i farliga ämnen i byggprodukter betyder inte att det inte utgör en tillräckligt stor nytta att dokumentera den information som faktiskt finns tillgänglig. Att dokumentera den information som redan finns tillgänglig är själva grundidén med loggboken. Det framgår av regeringens kemikalieproposition 2013/14:39. *"En stor del av den information som bör föras in i en loggbok finns redan tillgänglig under byggprocessen men eftersom den som regel inte sammanställs och dokumenteras är det inte möjligt att under förvaltning och avfallshantering gå tillbaka och få del av denna information."*

Trafikverket menar vidare att byggproduktförordningens begränsningar gällande möjligheten att kräva information om innehållet av farliga ämnen i byggprodukter är en förutsättning som gällde redan 2015 när Boverket utredde förutsättningarna för en loggbok. I rapport 2015:46 framgår att den lagreglerade loggboken ska utgöra en gemensam grund och minsta nivå för loggböcker. Lagförslaget ska inte hindra byggherrar att logga ytterligare information om sådan finns tillgänglig för att på så sätt möjliggöra ytterligare nyttor.

Trafikverket kan visa på en rad exempel från verksamheten där föreslagen lagkravsnivå skulle utgöra tillräcklig information för att uppnå den spårbarhet som är syftet med loggboken. Idag har Trafikverket kunskap om att leverantörer av skumplast (isolering i banvallar) använde CFC fram till år 1989 och HCFC mellan åren 1989-1997. En dokumentation motsvarande lagförslaget där uppgifter om år, leverantör och geografisk placering fanns dokumenterad skulle generera en spårbarhet och därigenom minska inventerings- och provtagningskostnader.

Strategi A - det enda alternativet om ett lagkrav på loggbok ska förverkligas i närtid

I kapitel 8 beskrivs alternativa strategier för införandet av lagförslaget. Alternativ B och C innebär inväntande av förändringar i EU-lagstiftningen som möjliggör att ytterligare kemikalieinformation tillgängliggörs. Trafikverket saknar en beskrivning och analys av:

- Hur länge det kan dröja innan förändringar i EU-lagstiftningen finns på plats.
- Vilka mer precisa lagförändringar Boverket avser och på vilket sätt och i vilken omfattning förändringarna skulle påverka nyttan av en loggbok.

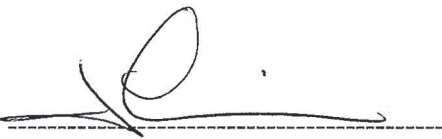
Trafikverkets bedömning är att förändringar av EU-lagstiftningen som skulle ha en avgörande betydelse på nyttan av en loggbok genom att avsevärt mer kemikalieinformation tillgängliggörs ligger mycket långt fram i tiden.

Lagförslaget bidrar i omställningen till en cirkulär ekonomi

Kvalitetssäker dokumentation om byggprodukter i byggnadsverk är en viktig förutsättning i omställningen till en cirkulär ekonomi. Bristande dokumentation och spårbarhet är ett stort hinder för ökad återanvändning och återvinning, det gäller inte bara dokumentation om kemiska innehåll utan även om teknisk prestanda samt uppgifter för att bedöma kvarvarande livslängd etc. Kvalitetssäker dokumentation om byggprodukterna är en avgörande parameter för att de i slutet av livscykeln ska utgöra en resurs och inte ett avfall för bortskaffande. En analys av positiva effekter och synergier med Sveriges initiativ för en cirkulär ekonomi² saknas i Boverkets redovisning.

Föredragande, samråd och sakgranskning

I detta ärende har generaldirektör Lena Erixon beslutat. Föredragande har varit senior utredare Malin Kotake. I beredningen har Malena Bengtsson IV, Carol Birgersson UH, Maria Wååg Jp, Pär Gustafsson Plvs samt Petter Åsman PLkvm deltagit. Samråd har genomförts med måldirektör Sven Hunhammar, verksjurist Maria Wååg, planeringsdirektör Stefan Engdahl, avdelningschef Transportkvalitet Marie Hagberg samt enhetschef Miljö Petter Åsman.

Lena Erixon, GD

² Från värdekedja till värdecykel – så får Sverige en mer cirkulär ekonomi, SOU 2017:22

Bilaga 3. Tidigare utredningar om farliga ämnen i byggprodukter

År 2006 gav regeringen Kemikalieinspektionen i uppdrag att i samråd med Boverket beskriva det pågående initiativet som gjordes för att förbättra deklARATIONEN av miljö- och hälsofarliga ämnen i byggmaterial. Myndigheterna skulle också vid behov föreslå åtgärder. I rapporten anges att ”information om ingående farliga ämnen behövs för alla typer av varor. ”En speciell aspekt för byggvaror är dock att material byggs in för långa tider och informationen behöver säkras inför framtiden eftersom ny kunskap om ämnens farliga egenskaper genereras. Då behövs system som kan återidentifiera byggvaror.”⁹⁵

I rapporten Kemikalier i varor - Strategier och styrmedel för att minska riskerna med farliga ämnen i vardagen beskrivs det att tillgången till information om innehållet av farliga ämnen i en vara är en nyckelfråga i alla hanteringsled. Utan information är det svårt att bedöma och hantera risker. Sådan information är viktigt för så väl tillverkare som importörer av varor, distributörer, inköpare, konsumenter och avfallshanterare.

I rapporten anges: ”Tillgång till information och fungerande informationsöverföring är generellt sett viktiga delar av väl fungerande marknader, och kan sägas vara ett grundelement i en marknadsekonomi.”⁹⁶

I Kemikalieinspektionens rapporter Bättre EU-regler för en giftfri miljö – rapport från ett regeringsuppdrag och Handlingsplan för en giftfri vardag 2011-2014 uttrycks behovet av information om varor och skärpta krav i EU och Sverige.

Boverket har i tidigare remissvar till Miljödepartementet 2012 avstyrkt ett förslag från Kemikalieinspektionen om system för dokumentation av farliga ämnen i byggnader. Boverket ansåg då att det skulle innebära svårigheter att genomföra systemet och att det skulle innebära en allt för stor administrativ börda.⁹⁷

---

⁹⁵ Rapport Nr 2/07 Bättre information om farliga ämnen i byggmaterial (Kemikalieinspektionen).

⁹⁶ Kemikalier i varor – Strategier och styrmedel för att minska riskerna med farliga ämnen i vardagen 2011, Kemikalieinspektionen.

⁹⁷ Boverkets yttrande angående remissen Miljömålsberedningens delbetänkande Minska riskerna med farliga ämnen (SOU 2012:38), Kemikalieinspektionen rapport Bättre EU-regler för en giftfri miljö och Kemikalieinspektionens delrapport Handlingsplan för en giftfri vardag – förslag till åtgärder. 2012.

I regeringens proposition 2013/14:39 På väg mot en giftfri vardag – plattform för kemikaliepolitiken är regeringens bedömning att ”Det bör undersökas om det finns förutsättningar för att införa ett nationellt system för dokumentation av farliga ämnen i byggnader (loggbok för byggnader)”.⁹⁸

Naturvårdsverket har uppskattat att ungefär hälften av allt byggavfall i dag återvinns. I EU:s ramdirektiv om avfall⁹⁹ uppställs som mål att 70 procent av det icke-farliga bygg och rivningsavfallet ska återvinnas senast 2020. Regeringen beslutade i april 2012 om ett etappmål gällande ökad resurshushållning i byggsektorn.¹⁰⁰ Etappmålet är att insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast 2020. Minskad användning av farliga ämnen i byggprodukter och en bättre dokumentation av förekomsten av sådana ämnen i produkterna kan öka möjligheterna att nå etappmålet. Det finns också ett etappmål om information om farliga ämnen i varor. Detta etappmål anger att ”information om hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i material och varor görs tillgängliga under varans hela livscykel genom harmoniserade system som omfattar prioriterade varugrupper.” En bättre dokumentation av ämnen i produkter går även i linje med miljökvalitetsmålen God bebyggd miljö, Giftfri miljö och Begränsad klimatpåverkan samt med generationsmålet för miljöpolitiken.

---

⁹⁸ Kemikalier i varor – Strategier och styrmedel för att minska riskerna med farliga ämnen i vardagen 2011, Kemikalieinspektionen.

⁹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

¹⁰⁰

Bilaga 4. Remissvar på Boverkets tidigare utredning om loggbok

Utformning av tillsynen

Flera remissinstanser anser att Boverkets förslag måste kompletteras med bestämmelser om tillsyn och sanktioner. Tillsyn och sanktioner är en viktig aspekt eftersom oseriösa företag inte ska få uppdrag på grund av billig men bristfällig dokumentation. De flesta kommuner som lämnat remisspunkter om tillsyn förordar ett centralt system för tillsyn. En kommun påpekar att om kommunen ska tilldelas en tillsynsroll behövs utökade resurser. En annan kommun anger att det i byggprocessen skulle kunna finnas en kontrollpunkt i kontrollplanen om att en godkänd loggbok är upprättad inför slutbeskedet. Den fortsatta tillsynen föreslås av samma kommun ske under miljöbalken. SKL anser inte att tillsynen av ett eventuellt system med loggböcker ska åläggas kommunernas byggnadsnämnder.

Flera länsstyrelser anser att kommunerna inte har tillräckligt med resurser för att kunna sköta tillsynen.

Förtydliga den förslagna loggbokens innehåll

Byggprodukter som ska loggas

Flera remissinstanser påpekar att Boverkets förslag inte anger vilka byggprodukter och vilka byggdelar som ska dokumenteras samt var gränsen går, till exempel när det gäller rörledningar som är anslutna till byggnaden. Några remissinstanser menar att befintliga miljöcertifieringssystem bör vara vägledande, till exempel Miljöbyggnad som utgår från BSAB:s eller CoClass indelning när det gäller vilka byggprodukter som ska loggas. En remissinstans menar dock att det kan vara problematiskt att utgå från BSAB-koderna, eftersom många byggprodukter går att sortera under flera olika BSAB-koder.

Några remissinstanser påpekar att det är vanligt att installationer är undantagna i befintliga loggbokssystem. En remissinstans anger att komplexa installationer i ett första skede bör undantas från krav på kemiskt innehåll, eftersom branschen inte är mogen för detta.

En remissinstans menar att ska en lagreglering motiveras ska förslaget vara heltäckande, det vill säga alla produkter och allt material som ingår i alla byggnader ska så långt som möjligt registreras.

Information om byggprodukterna

Flera remissinstanser menar att det är för låg ambitionsnivå i Boverkets förslag när det gäller innehållet i byggprodukterna. Begreppet "farliga ämnen" måste dessutom definieras tydligare. Flera anser att Byggvarudeklarationerna bör användas, och flera anger också att byggprodukterna ska ha en (kemisk) innehållförteckning som loggas.

Några remissinstanser menar att Boverkets rapport speglar en övertro på att produktinformation kommer att vara tillgänglig när det som byggs i dag ska inventeras för ombyggnad eller rivning.

En remissinstans anser att kravet på loggbokens innehåll bör förtydligas men inledningsvis hållas på en relativt låg nivå.

Några remissinstanser anser att uppgifter om mängd och placering av byggprodukterna är kostnadsdrivande. En av dem anser dock att sådana krav bör införas i ett senare skede. Två andra remissinstanser tycker att uppgifter om mängd och placering ska ingå i författningskrav.

I Boverkets rapport föreslogs att uppgifter om tillverkare och när byggprodukten är tillverkad ska redovisas. Ett par remissinstanser anser att det istället är bättre att redovisa vilket företag som satt produkten på den svenska marknaden samt tidpunkt för när detta skedde alternativt datum som finns på säkerhetsdatabladet.

Ansvar för loggboken under byggnadsverkets livslängd

Enligt Boverkets förslag ska den som uppför eller låter uppföra ett byggnadsverk ansvara för att en loggbok upprättas. En remissinstans menar att loggningen enbart är byggherrens ansvar som inte ska kunna vältras över på leverantörerna av byggprodukter. En annan remissinstans menar att entreprenörerna är bäst lämpade att föra loggbok under produktionsfasen och att kravet bör riktas mot dessa, medan byggherren har ansvar för att tillhandahålla ett loggboksverktyg.

Flera remissinstanser betonar att loggboken behöver uppdateras under byggnadsverkets livstid. Fastighetsägaren/ägaren av byggnadsverket bör ha ansvar för detta.

Vilken lag bestämmelserna bör införas i

Det var bara ett fåtal av remissinstanserna som hade synpunkter på om författningsförslaget skulle utgöras av en egen lag eller införlivas i en befintlig författning. Byggvarubedömningen ansåg att regleringen borde kopplas till miljöbalken, eftersom det där också finns egenkontroll och definition av olägenhet för människors hälsa. Fastighetsägarna ansåg inte

att det är tillräckligt motiverat att gå vidare med lagstiftning, men anser att på sikt bör PBL:s grundläggande krav revideras och harmoniseras med byggproduktförordningens bilaga 1, bland annat nummer 7 om hållbar användning av naturresurser.

Överväga tidpunkt för ikraftträdande

Flera av remissinstanserna är positiva till ett stegvist införande av krav på loggbok, det vill säga en successiv utökning av kravens omfattning. Remissinstansernas synpunkter ger dock ingen entydlig bild av när i tiden en sådan ny lagstiftning bör införas i ett första steg.

Några remissinstanser ansåg att det är angeläget att skyndsamt införa en ny lagstiftning för att främja hållbart byggande. De skäl som framfördes var vikten av att minimera riskerna för framtida miljö- och hälsoproblem och förbättra förutsättningarna för ökad återanvändning och återvinning, bland annat mot bakgrund av det ökade bostadsbyggandet.

Andra remissinstanser lyfte dock fram sin tveksamhet kring om Boverkets lagförslag var tillräckligt för att syftet med loggboken ska uppnås. De menade att om lagförslaget inte blir mer omfattande, särskilt när det gäller spårbarhet avseende kemiskt innehåll i byggprodukter, så är det skäl för att skjuta regleringen på framtiden och istället fokusera på informationsinsatser. Några förde fram att Boverket i ett första steg bör ta fram en vägledning, som därefter följs av en uppföljning och utvärdering, och att staten först därefter överväger införande av en lagreglering beroende på utfallet.

Övriga synpunkter

Vilka byggnadsverk som ska omfattas

Ett av de begrepp i författningsförslaget som remissinstanserna ansåg behövde förtydligas var ”större byggnad”. Flera remissinstanser menade att det är bra med ett stegvist införande, där kraven omfattar fler byggnadsverk efter hand, och att det är bra att inte ha med småhus i första steget.

Någon remissinstans menar att ”mindre byggnader” inte bör exkluderas, utan att alla byggnader bör omfattas av kravet på loggbok. Några remissinstanser har föreslagit en utökning av byggnadskategorier så att fler omfattas, till exempel idrottanläggningar, handelslokaler/ köpcentra, hotell/restaurang, samlingslokaler samt större byggnadsverk för undervisning/utbildning, folkevenemang, arenor, simhallar och industri-/produktionslokaler. Villaägarnas organisation tycker att det är bra att småhus undantas i förslaget och SKL förordade att även förskolor, skolor

och lokaler för vård och omsorg undantas från kravet, eftersom behovet av att bygga dessa typer av byggnader är stort.

När det gäller anläggningar bör även spårväg och tunnelbana inkluderas, och när det gäller vägar bör kravet på loggbok gälla de som har årsdygnstrafik (ÅDT) om 125 fordon eller mer.

Några av remissinstanserna undrar vad som händer om användningen ändras under byggnadens livstid: Om användningen ändras till en verksamhet som kräver loggbok, ska man då börja föra loggbok, även om det inte gjorts förut?

Handelshinder och konkurrens

Några remissinstanser tar upp frågan om handelshinder. Länsstyrelsen i Stockholm anser att det även kan behövas tillsyn över hur loggboksverktygen utformas för att säkerställa att loggboken inte får handelshindrande effekter. Sveff, som är Sveriges färg och lim företagare, är oroade över det lilla utrymme som problematiken kring handelshinder får i Boverkets rapport, och menar att Boverkets förslag går långt utanför vad svensk lag och EU-rätt kräver.

Regelrådet bedömer att Boverkets beskriver konsekvenserna för berörda företag är godtagbar och att redovisningen av hur särskilda hänsyn har tagits till små företag vid regelutformningen också är godtagbar. HSB menar att kemikaliekraV och loggbok ger ökade förutsättningar för att återvinningen ska kunna ske på ett säkert sätt liksom att det återvunna materialet ska vara konkurrenskraftigt på marknaden.

Bilaga 5. Svenska regler med koppling till loggbok

Plan- och bygglagstiftningen

Syftet med plan- och bygglagen (2010:900), PBL, är att främja en samhällsutveckling med en god och långsiktigt hållbar livsmiljö (1 kap. 1 § PBL). Därför klargörs i PBL och följdförfattningar, bland annat plan- och byggförförordningen (2011:338), PBF, Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR, och Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder), EKS, samhällets krav på byggnadsverk, det vill säga hur de ska vara utformade och konstruerade för att anses lämpliga för sitt ändamål. Genom PBL etableras också ett kontrollsystem så att kommunen kan kontrollera att den som uppför eller låter uppföra en byggnad uppfyller sina skyldigheter.

Byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om bland annat skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö (8 kap. 4 § PBL). Det är byggherren som ska se till att byggnadsverket uppfyller de krav som ställs i lag eller föreskrifter (10 kap 5 § PBL). Vidare ska byggherren endast använda lämpliga produkter i byggnadsverket (8 kap. 19 § PBL). En produkt är lämplig om den bidrar till att uppfylla de tekniska egenskapskraven, eller om den uppfyller krav som ställs i föreskrifter. Nedan redovisas tekniska egenskapskrav på byggnadsverk i form av byggnader respektive anläggningar.

Tekniska egenskapskrav på byggnader

Hur en byggnad ska utformas för att uppfylla de tekniska egenskapskraven anges i BBR och i EKS. Ett exempel är kravet i avsnitt 6:11 BBR där det anges att material som finns i byggnaden inte får påverka inomhusmiljön eller byggnadens närmiljö negativt med avseende på hygien, hälsa och miljö.

För att säkerställa att den färdiga byggnaden kommer att uppfylla de krav som ställs på byggnaden ska byggherren använda produkter med kända egenskaper i de avseenden som har betydelse för byggnadens förmåga att uppfylla kraven i BBR (avsnitt 2:1 BBR). Byggherren bör därför verifiera att material och produkter har de egenskaper som förutsätts redan när de tas emot på byggplatsen. Resultatet av de verifieringar som görs bör dokumenteras. Har produkten bedömda egenskaper (exempelvis genom prestandadeklaration och CE-märkning) behöver byggherren endast identifi-

era och granska produkten. Byggherren behöver inte själv prova en sådan produkt, utan denne kan lita på att produktdokumentationen är korrekt (avsnitt 2:322 BBR).

De tekniska egenskapskraven gäller vid alla byggåtgärder: uppförande av ny byggnad, flyttning av byggnad, ombyggnad, tillbyggnad och andra ändringsåtgärder. Det är byggherren som ska se till att alla byggåtgärder genomförs enligt de krav som gäller för åtgärden. Vissa åtgärder kräver lov eller anmälan till byggnadsnämnden.

En åtgärd som kräver bygglov, rivningslov, marklov eller anmälan får inte påbörjas förrän byggnadsnämnden har gett ett startbesked (10 kap. 3 § PBL). För att få ett startbesked ska byggherren kunna visa att åtgärden antas uppfylla kraven i plan- och bygglagen med tillhörande föreskrifter. För att byggnadsnämnden ska kunna ta ställning till om åtgärden antas uppfylla kraven ska byggherren lämna in förslag till kontrollplan samt de tekniska handlingar som, utöver ansökningshandlingarna, krävs. Det ska finnas en kontrollplan för de flesta lov- och anmälningspliktiga bygg- och rivningsåtgärder. Kontrollplanen bör omfatta kontroll av projektering, bygg- och rivningsåtgärder. Den ska innehålla uppgifter om de kontroller som ska utföras samt på vilket sätt och mot vad kontrollresultatet ska jämföras. Det ska också framgå vem som ska utföra kontrollerna. Byggherren är ansvarig för att en kontrollplan upprättas och följs och i de fall kontrollansvarig krävs ska denne biträda byggherren med detta. Byggnadsnämnden fastställer kontrollplanen i startbeskedet (10 kap. 5–8 §§ PBL).

Ett byggnadsverk får inte tas i bruk i de delar som omfattas av ett startbesked för byggåtgärder förrän byggnadsnämnden har gett ett slutbesked (10 kap. 4 § PBL). Det krävs slutbesked för alla åtgärder som omfattas av ett startbesked. För att få slutbesked krävs att byggherren visar att alla krav som gäller för åtgärden enligt lovet, kontrollplanen, startbeskedet eller beslut om kompletterande villkor är uppfyllda och att byggnadsnämnden inte anser att det finns skäl att ingripa med tillsyn (10 kap. 34 § PBL).

Om kraven för slutbesked inte uppfylls får byggnadsnämnden under vissa förutsättningar ge ett interimistiskt slutbesked i avvaktan på ett slutligt slutbesked (10 kap. 36 § PBL).

Ett slutbesked innebär inte att byggnadsnämnden tar ansvar för eller ställning till att åtgärderna uppfyller alla krav i plan- och bygglagstiftningen. Det är byggherren som ensam ansvarar för att så är fallet.

Även vid rivning ska byggherren se till att kraven på åtgärden följs (10 kap. 5 § PBL). Dessutom kan det krävas lov (rivningslov) eller anmälan för rivning av en byggnad eller en del av en byggnad (9 kap. 10 och 16 §§ PBL samt 6 kap. 5–6 §§ PBF). Observera att för att en åtgärd ska anses vara rivning enligt PBL måste även stommen rivas. Åtgärder som i vardagligt tal anses vara rivning, men som inte är det enligt PBL, kan däremot vara en ändring som kräver bygglov eller anmälan.

I kontrollplanen ska byggherren ange vilket farligt avfall rivningen kan ge upphov till och hur avfallet (även farligt) ska tas omhand, så kallad avfallshanteringsplan (10 kap. 6 § PBL). Allmänna råd om vilka uppgifter som bör finnas i en kontrollplan vid rivning finns i Boverkets allmänna råd (2013:15) om rivningsavfall. Vad som är farligt avfall definieras i 3 § avfallsförordningen (2011:927).

Dokumentationskrav

I BBR finns även vissa krav på dokumentation. I avsnitt 5:12 BBR finns krav på brandskyddsdocumentation. Det rekommenderas även att drifts- och skötselinstruktioner bör finnas innan en byggnad och dess installationer tas i bruk (avsnitt 2:5 BBR).

I avdelning A 29 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpningen av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder) finns en regel om krav på konstruktionsdocumentation. Dokumentationen ska vara en övergripande beskrivning av byggnadsverkets bärförmåga. Syftet med detta dokument är att ägaren får en samlad kunskap om förutsättningarna för byggnadsverkets bärförmåga, stadga och beständighet.

Materialinventering

För att kunna få fram uppgifter om vilket avfall som kan uppkomma vid rivning behöver byggherren göra en materialinventering. Inventeringen syftar till att få kunskap om vilket avfall rivningen kommer att ge upphov till, så att det i kontrollplanen kan anges hur det ska tas omhand. En materialinventering bör göras på plats och av någon som har god kunskap och erfarenhet inom området. Om byggherren själv inte har kunskapen att genomföra en materialinventering får denne ta hjälp av en sakkunnig.

Även vid ändringar kan det vara nödvändigt att göra inventering för att säkerställa att byggnaden uppfyller kraven på hygien, hälsa och miljö efter en ändring (avsnitt 6:91 BBR).

Miljöbalken

Miljöbalken, MB, gäller för alla verksamheter som bedrivs eller åtgärder som vidtas. Verksamhet i det här fallet omfattar såväl enskilda personers

verksamhet eller åtgärder som näringsverksamheter. Den som ska se till att miljöbalkens regler följs är den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet (verksamhetsutövare). Miljöbalken syftar till att skydda omgivningen och människor mot den påverkan en verksamhet eller åtgärd kan ha.

Allmänna hänsynsregler

Enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB ska den som avser att bedriva eller bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd bland annat

- skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö (kunskapskravet)
- vidta nödvändiga skyddsåtgärder och försiktighetsmått (försiktighetsprincipen)
- inte använda kemiska produkter eller varor om det finns mindre farliga alternativ (produktvalsprincipen)
- hushålla med råvaror och återanvända och återvinna (hushållnings- och kretsloppsprincipen).

Alla hänsynsregler ska tillämpas efter en avvägning mellan nytta och kostnader. Kraven som ställs ska vara miljömässigt motiverade utan att vara ekonomiskt orimliga att genomföra (skälighetsregeln).

Tillstånd och anmälan enligt miljöbalken

Prövning genom tillstånds- och anmälningsplikt enligt 9 kap. 6 § MB är ett sätt för samhället att få en resursavvägd kontroll över de miljöfarliga verksamheter som från tid till annan bedöms medföra risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa eller miljön. Det är samtidigt ett sätt att skapa rättstrygghet för dem som är närmast berörda av verksamheterna.

Kravet på tillstånd varierar med verksamhet. För vissa miljöfarliga verksamheter krävs tillstånd från mark- och miljödomstolen. För andra miljöfarliga verksamheter söks tillstånd hos länsstyrelsen. Slutligen finns det miljöfarliga verksamheter som inte kräver tillstånd, men som ska anmälas till kommunen. Resterande verksamheter behöver varken tillstånd eller anmälan. Verksamhetsutövaren ska ändå se till att kraven i miljöbalken följs.

Arbetsmiljölagen

Under byggfasen eller i övriga situationer då byggnadsverket är en byggarbetsplats gäller arbetsmiljölagen (1977:1160), AML och Arbetsmiljöverkets föreskrifter Byggnads- och anläggningsarbete AFS 1999:3.

Enligt 3 kap. 6 § AML ska den som utför eller låter utföra byggnads- eller anläggningsarbete utse byggarbetsmiljösamordnare. Denne ska samordna relevanta arbetsmiljoregler under hela byggarbetet, som omfattar såväl planering och projektering som byggfasen och brukandet.

Under planeringen och projekteringen ska arbetsmiljön under byggfasen särskilt uppmärksammas när det gäller val av byggprodukter (5 § AFS 1999:3).

Även utifrån ett arbetsmiljöperspektiv ska en materialinventering göras när en byggåtgärd kan ge upphov till avfall (5 b § AFS 1999:3).

Den som låter utföra byggnads- eller anläggningsarbete ska se till att det finns dokumentation med uppgifter om objektets konstruktion och utformning samt de byggprodukter som använts, i den omfattning det är av betydelse för säkerhet och hälsa vid arbete med drift, underhåll, reparation, ändring och rivning. Denna dokumentation ska bevaras så länge objektet finns kvar och överlåts till ny ägare om byggnaden eller anläggningen överlåts (9 § och 12 b § AFS 1999:3).

Väglagen och lag om byggande av järnväg

När en allmän väg eller en järnväg ska byggas ska en vägplan respektive en järnvägsplan upprättas (14 a § väglagen (1971:948), 2 kap. 1 § lag (1995:1649) om byggande av järnväg). Efter ett samråds- och granskningskede fastställs planen av Trafikverket under förutsättning att planen uppfyller vissa krav. Det finns möjlighet att anlägga en järnväg utan att upprätta en järnvägsplan. Detta förutsätter dock att järnvägen istället anläggs med stöd av detaljplan enligt PBL. Även kommunala gator kan planläggas med stöd av PBL.

När vägghållaren tar mark i anspråk för att bygga vägen med stöd av en vägplan uppkommer så kallad. vägrätt, vilket innebär att vägghållaren har rätt att nyttja marken för vägen, oavsett annans rätt till marken (30-31 §§ väglagen). När det gäller byggande av järnväg bildas istället en särskild fastighet genom fastighetsreglering med stöd av järnvägsplanen.

Tekniska egenskapskrav på anläggningar

De tekniska egenskapskraven i 8 kap. 4 § PBL gäller även anläggningar. För vägar har dessa specificerats i föreskrifter från Vägverket (VVFS

2003:140, VVFS 2004:31 och VVFS 2004:43). För järnvägar finns järnvägsspecifika delar i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder). När det gäller vägar och järnvägar har numera Transportstyrelsen bemyndigande att ge föreskrifter om de tekniska egenskaperna bärformåga, stadga och beständighet, säkerhet i händelse av brand, skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö, säkerhet vid användning och skydd mot buller.

Liksom byggreglerna gäller dessa tekniska föreskrifter för den färdiga anläggningen, det vill säga när den tas i bruk, och det är byggherrens ansvar att se till att de uppfylls. För vägar och järnvägar finns dock inget offentligt kontrollförfarande under byggprocessen motsvarande det i PBL. För anläggningar krävs det därför att byggherren ser till att de entreprenörer som anlitas utför arbetet på ett sätt som möjliggör att de tekniska egenskapskraven uppfylls.

Lagen om energideklarationer

Den 1 oktober 2006 trädde lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader i kraft i syfte att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda. Lagen om energideklarationer för byggnader är utformad för att främja effektiv energianvändning och samtidigt säkerställa god inomhusmiljö i byggnader. Lagen innehåller bestämmelser om skyldighet för byggnadsägare att upprätta en energideklaration som ska innehålla uppgifter om byggnadens energianvändning och inomhusmiljö. Det är ägaren till byggnaden som ska se till att en oberoende energiexpert besiktigar byggnaden och upprättar deklarationen. Energideklarationen överförs sedan elektroniskt till Boverkets energideklarationsregister. Den 19 maj 2010 kom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och utgjorde en omarbetning av det tidigare direktivet. Med anledning av omarbetningen av direktivet genomfördes ändringar i lagen och förordningen. Ändringarna i lagen och i förordningen trädde i kraft i juli 2012.¹⁰¹ Utöver lagen och förordningen finns även Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader. Boverket är tillsynsmyndighet över att energideklaration har upprättats.

---

¹⁰¹ SFS 2012:397 (Lag om ändring i lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader) och SFS 2012:400 (Förordning om ändring i förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader).

Bilaga 6. Europeiska och svenska arbeten med koppling till loggbok

Det finns ett antal europeiska och svenska initiativ, projekt och arbeten som har koppling till loggbok för byggnader. I detta avsnitt beskrivs några av dem.

Level(s) – EU-kommissionens förslag till miljöcertifieringssystem

Level(s) är ett förslag till frivilligt miljöcertifieringssystem framtaget av EU-kommissionen. Målet är att det ska bli ett centralt verktyg för att uppnå EU:s arbete med en cirkulär ekonomi. Det är ett frivilligt system som ska förbättra byggnaders hållbarhet - ekonomisk, social och miljömässig. Förhoppningen är att systemet ska utgöra en gemensam EU-plattform för miljövärdering av den byggda miljön, för att lyfta alla medlemsländer till en lägstanivå och samtidigt tillåta de medlemsländer som är långt framme att fortsätta vara på en högre nivå.

Systemet testas av frivilliga testpiloter i medlemsländerna under 2018-2019 och kommer därefter att utvärderas.

Målgrupper för Level(s) är:

- Byggherrar
- Projektörer
- Entreprenörer
- Fastighetsförvaltare
- Kapitalförvaltare
- Boende och lokalhyresgäster

Sammanställning av byggprodukter i Level(s)

I Level(s) finns ett övergripande mål (makronivå) om *Resurseffektivitet och cirkulära materialflöden* som har betydelse för loggboken. Under detta mål flera livscykelverktyg, bland annat ska en sammanställning av byggprodukter ("bill of materials") tas fram, se exempel nedan:

Table 2.1.1 Fictitious examples of a Bill of Quantities and its associated Bill of Materials Steps 1 and 2

Bill of Quantities	Technical Specifications	Composition
100 m ² of foundation	Strength: 50 MPa	1 m³/m² of unreinforced concrete with strength of 50 MPa and density of 2370 kg/m³ (of which, cement: 200 kg/m³). 10 kg/m² of light-grade steel
10 columns	Strength of each column: 20 MPa	0.5 m³/column of reinforced concrete with strength of 20 MPa and density of 2420 kg/m³ (of which, cement: 290 kg/m³, steel: 30 kg/m³)
10 window units	Area of each unit: 3m ² U: 1.5 W/m ² K	- Aluminium, 5 kg/unit - Plastic (PA), 0.1 kg/unit - Glass, 2.5 kg/unit
10 doors	Area of each door: 1 m ² Thickness: 19 mm	Hardwood (0.8 kg/dm³), 15.2 kg/unit

I en sådan sammanställning specificeras dock inte innehållet i en byggprodukt såsom det är tänkt i en loggbok. En sammanställning som den i Level(s) skulle dock kunna utgöra en bas som kan kompletteras med information om byggprodukternas innehåll. Grundläggande information om byggprodukters mängd, typ och placering behövs för olika ändamål, exempelvis en loggbok eller en klimatdeklaration.

BAMB – Buildings as Material Banks¹⁰²

EU-projektet BAMB - Buildings as Material banks – arbetar för att byggnader ska ses som materialbanker av värdefulla material. Projektet pågår under tre år, från 1 september 2015 med syftet att undersöka och visa hur material och råvaror i byggnader ska kunna återanvändas och återvinnas utan att tappa i värde. Inom BAMB kommer sex pilotprojekt att genomföras, för både ny- och ombyggnationer. Tillsammans med industrin kommer därför BAMB att stärka infrastrukturen för återtagande av material och komponenter.

Pass för byggprodukter - Material Passports

Material Passports, det vill säga elektroniska pass för byggprodukter, utvecklas inom BAMB. Syftet är att ta fram en "one stop shop" för information om byggprodukter. Ett pass består av information om byggprodukten som definierar egenskaper som gör att de kan återvinnas och återanvändas.

I projektet har, förutom ett digitalt system, 300 pass för olika komponenter tagits fram. Det främsta målet med systemet är att stödja övergången till en cirkulär ekonomi genom att identifiera värdet av produkten genom hela byggnadens livscykel och möjliggöra spårbarhet. Det ska också möjliggöra spårbarhet av byggproduktens användning i byggnaden och hur

¹⁰² www.bamb2020.eu

bra den är för hälsan.. Enligt BAMB finns det flera studier som visar att hälsosamma byggnader ökar produktiviteten hos brukarna. Redan framtagen information om produkten kan implementeras i systemet, exempelvis information från livscykelanalyser, miljödeklarationer, miljövarudeklarationer, säkerhetsdatablad med mera.

Smart built environment

Smart Built Environment är ett svenskt strategiskt innovationsprogram för hur samhällsbyggnadssektorn kan bidra till att Sverige kan realisera nya möjligheter med digitalisering. Det är ett av 17 strategiska innovationsprogram som har fått stöd inom ramen för Strategiska innovationsområden, en gemensam satsning av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Det samordnas av IQ Samhällsbyggnad.

Inom fokusområdet standardisering finns delprojektet *Produkt- och miljödata – Förvaltning*¹⁰³ som fokuserar på att möjliggöra ett obrutet flöde av objekt-/modellbaserad information från tidiga skeden över produktion till förvaltning. Det innebär att de tittar på system för att överföra information om byggprodukter från tidiga skeden genom hela byggnadens livscykel. Målsättningen är att informationen ska vara kontinuerligt uppdaterad och tillgänglig. Information som är av intresse för de olika delarna av livscykeln identifieras. Ett testprojekt om badrum genomförs för att se hur systemet kan tillämpas i praktiken.

Projektet beräknas vara klart till årsskiftet 2018/19.

Kommittén för modernare byggregler

Kommittén för modernare byggregler tillsattes i februari 2017 med uppdraget att se över och modernisera plan- och bygglagen (kap. 8 och 10), plan- och byggförordningen (kap 3-5, 7), Boverkets byggregler, Boverkets föreskrifter om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder och de standarder dessa hänvisar till i syfte att modernisera regelverket och därmed gynna ökad konkurrens och ökat bostadsbyggande. Kommittén ska även utreda regelverkets ändamålsenlighet, effektivitet och omfattning. Även behovet av reglering för att minska klimat- och miljöpåverkan under byggprocessen och vid materialval ska analyseras. Kommittén för modernare byggregler har i uppdrag att lämna tre betänkanden till Näringsdepartementet. Det första delbetänkandet handlar om det nuvarande systemet med byggstandardinsättning, det andra handlar om miljöpåverkan i byggprocessen och slutbetänkandet är en grundlig översyn av byggregelverket och kontrollsystemet.

---

¹⁰³ www.smartbuilt.se/projekt/standardisering/produkt-och-miljoedata-foervaltning/

Boverkets förslag om klimatdeklarationer

Boverket har fått i uppdrag av regeringen att föreslå metod och regler för att redovisa byggnaders klimatpåverkan, med beaktande av ett livscykelperspektiv.

Boverkets svar på regeringsuppdraget är ett förslag att regler införs med krav på klimatdeklaration av byggnader. Syftet med klimatdeklarationen är att i ett första steg öka medvetenheten och kunskapen om byggnaders klimatpåverkan för att i nästa steg styra mot lägre klimatpåverkan och bidra till att nationella målet om klimatneutralt Sverige 2045 ska uppnås. Förslaget bygger på att en miniminivå av klimatdeklaration för byggnader ska införas för i princip samtliga byggnader. En utökning av omfattningen av klimatdeklarationen föreslås komma i nästa steg. Boverket har fått en förlängning av uppdraget efter denna delredovisning.

Boverket föreslår att krav på klimatdeklarationen gäller vid uppförande av byggnader, dock med vissa undantag, och genomförs i etapper för olika byggnadstyper. Boverket föreslår att flerbostadshus och lokaler inledningsvis omfattas av krav på klimatdeklaration. För småhus är det rimligt att kraven kan börja gälla 2 år senare.

Klimatdeklarationen föreslås följa indelningen av en byggnads livscykel i livscykelskeden och moduler enligt den europeiska standarden EN 15978. Boverket föreslår att det initialt blir obligatoriskt att redovisa produktskedet och modulerna A1-A3 (råvaruförsörjning, transport och tillverkning av produkter).

De byggnadsdelars klimatpåverkan som föreslås bli obligatoriska att redovisa är klimatskärm, stomme samt garage och källare.

Uppgifterna sparas i energideklarationsregistret på Boverket. För att få den förväntade effekten av förslaget är en fungerande tillsyn nödvändig. Boverket föreslår att ansvaret för tillsyn ges till Boverket.

Boverket föreslår att staten finansierar framtagandet av en nationell databas med generiska och specifika klimatdata för bygg- och anläggningssektorn.

Bilaga 7. Loggboks- och produktvärderingssystem

Det finns ett antal frivilliga produktvärderings- och loggbokssystem på den svenska marknaden. I detta avsnitt beskrivs de största systemen översiktligt.

BASTA

I BASTA:s databas finns bygg- och anläggningsprodukter som klarar BASTA:s krav på kemiskt innehåll med utgångspunkt från Reach-förordningen. Databasen är öppen och fritt tillgänglig att söka i. BASTA är ett egendeklarationssystem där leverantörer och tillverkare av bygg- och anläggningsprodukter registrerar de produkter som klarar kraven gällande innehåll av ämnen med farliga egenskaper. Syftet är att fasa ut särskilt farliga ämnen från bygg- och anläggningsprodukter. Informationen i systemet tredjepartsgranskas och kvalitetssäkras genom regelbundna revisioner av anslutna leverantörer och tillverkare. BASTA ägs av IVL Svenska miljöinstitutet och Sveriges Byggindustrier.

BASTA Loggbok är ett webbaserat verktyg för att dokumentera och följa upp produktval i byggprocessen.

Byggvarubedömningen, BVB

Byggvarubedömningen (BVB) är en icke vinstdrivande ekonomisk förening som bedömer och tillhandahåller information om hållbarhetsbedömda varor. Produkterna bedöms utifrån dess kemiska innehåll där BVB bedömer 29 miljö- och hälsoskadliga egenskaper. Den andra delen av en bedömning är produktens miljöpåverkan under livscykeln till exempel upphov av farligt avfall och emissioner till inomhusluften. Oavsett bedömningsresultat ges information om produktens miljöprestanda och innehåll.

Byggvarudeklarationer

Byggvarudeklarationer (BVD) är ett frivilligt system som förmedlar miljöinformation om byggvaror. Systemet med BVD bygger på ett frivilligt åtagande inom byggsektorn och har funnits i cirka 10 år. BVD är ett branschgemensamt format för hur information om byggvarors miljöpåverkan ska kommuniceras.

FINFO

Finfo är en branschdatabas för byggmaterial med artikelinformation till över en miljon webbaserade handelsartiklar. Det finns information om leverantör, artikelnummer, benämning, pris och miljömärkning. Även säkerhetsblad, produktblad, bilder och byggvarudeklarationer finns i databasen.

Golvbranschens Kretsloppsmärkning

Golvbranschen har utvecklat ett system för kretsloppsmärkning av golv. Systemet möjliggör en identifiering av vilka kemiska ämnen som ingår i golvkonstruktionen.

GBR har en databas med innehållsdeklarationer för branschens produkter. Systemet omfattar alla typer av golvkomponenter, från ytmaterial, lack och olja till lim, golvavjämning och primer. Varje innehållsdeklaration får en åttasiffrig kod - en kretsloppskod. Om innehållet i en produkt ändras, får den produktens innehållsdeklaration en ny kod. Uppgifterna sparas och finns kvar många år efter att produkten slutat säljas på marknaden.

Golventreprenören utför, vid beställning, en kretsloppsmärkning av golven. De kretsloppskoder som hör till de installerade golvprodukterna noteras i en förteckning som hör till fastigheten, eller så kan golventreprenören fästa en märkbricka med kretsloppskoderna direkt på golvytan.

Fastighetsägaren har fri tillgång till databasen där informationen om produkterna finns lagrad. I databasen finns, förutom innehållsdeklarationer, leverantörens egna skötselråd till respektive ytmaterial.

När det blir aktuellt att byta ut golven (eller vid hel utrivning) kan dess beståndsdelar omhändertas på ett miljöriktigt sätt, med stöd av uppgifterna i de sparade innehållsdeklarationerna

ProduktKollen

ProduktKollen AB är ett digitalt loggbokssystem för materialdokumentation, som lägger upp projekt i en loggbokstjänst och meddelar när byggvarudeklarationer, säkerhetsdatablad, miljöintyg och andra dokument finns tillgängliga. ProduktKollen kontrollerar att produkterna uppfyller miljökriterier utifrån bland annat BASTA:s produktdatabas.

RSK

I RSK:s databas finns information om den svenska marknadens VVS-produkter tillgängligt för allmänheten. Produkten får ett RSK-nummer som används av tillverkare, konstruktör, beställare, handelsled och mon-

tör. Med RSK-databasen kopplas identiteten (beställningsnumret) till produktinformationen så att information finns tillgänglig. Information såsom bilder, monteringsanvisningar, produktblad, tekniska egenskaper med mera finns också.

Sunda Hus

SundaHus i Linköping AB är ett konsultbolag som arbetar frågor som rör hållbar utveckling inom bygg- och fastighetssektorn.

Systemet för att lägga upp ett projekt, söka produktdata och föra loggbok heter Sunda Hus Miljödata. Det erbjuder mot kostnad olika typer av licenser. Information om innehållet i byggnaden dokumenteras på kemisk ämnesnivå tillsammans med övriga dokument, såsom produktblad, säkerhetsdatablad och byggvarudeklarationer.

Svanen

Svanen är ett miljöcertifieringssystem som ställer krav på loggbok i sina certifieringskriterier. Det ska finnas en produktlista som är en sammanställning över de byggprodukter, byggvaror, material och kemiska produkter som används för att uppföra en Svanenmärkt byggnad. Produktlistan ska innehålla namn på produkt och tillverkare samt information om typ av produkt så att användningsområdet framgår.

En Svanenmärkt byggnad ska ha en digital loggbok som omfattar de byggprodukter, byggvaror, material och kemiska produkter som använts till byggnaden. Loggboken ska ange:

- typ av produkt
- produktkategori
- produktnamn och tillverkare
- leverantör om annan än tillverkaren
- huvudsakliga beståndsdelar (gäller byggprodukter, byggvaror och material)
- ungefärlig plats i byggnaden.

Produktlistan och loggboken ska endast omfatta produkter, varor och material som monterats fast inne eller i direkt anslutning till byggnaden.

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se